

ÖVERSIKTSPLAN FÖR MALMÖ

Samrådsredogörelse

mars 2022

INNEHÅLL

FÖRTECKNING ÖVER INKOMNA SAMRÅDSYTTRANDEN	3
SAMRÅDSREDOGÖRELSE – ÖVERSIKTSPLAN FÖR MALMÖ	4
<i>Genomförande av samrådet</i>	<i>4</i>
<i>Vem har svarat</i>	<i>4</i>
<i>Avstående och inget att erinra</i>	<i>4</i>
<i>Sammanfattning av inkomna synpunkter</i>	<i>4</i>
<i>Fortsatt översiktsplaneprocess</i>	<i>5</i>
<i>Översiktsplanens möjligheter och begränsningar</i>	<i>5</i>
<i>Övergripande justeringar i markanvändningskartan efter samrådet</i>	<i>5</i>
LÄNSSTYRELSEN SKÅNES YTTRANDE MED KOMMENTARER	6
<i>Redogörelse för ärendet</i>	<i>6</i>
<i>Aktuella lagrum</i>	<i>6</i>
<i>Länsstyrelsens synpunkter i sammanfattning</i>	<i>6</i>
<i>Länsstyrelsens synpunkter</i>	<i>8</i>
<i>Länsstyrelsens råd</i>	<i>20</i>
<i>Remisshantering</i>	<i>29</i>
<i>Beslutande</i>	<i>29</i>
GENERELLA SYNPUNKTER	30
<i>Stöd</i>	<i>30</i>
<i>Ifrågasättanden</i>	<i>31</i>
<i>Fortsatt process</i>	<i>32</i>
SAMMANFATTNING OCH UTMANINGAR	35
<i>Malmös utmaningar</i>	<i>35</i>
<i>Utblick mot Malmö som halvmiljonstad</i>	<i>36</i>
<i>Miljökonsekvensbeskrivning</i>	<i>36</i>
<i>Riksintressen</i>	<i>38</i>
PRIORITERADE INRIKTNINGAR	41
<i>Regional motor för grön tillväxt och sysselsättning</i>	<i>41</i>
<i>Staden som kulturell och demokratisk livsmiljö</i>	<i>44</i>
<i>Nära, tät, grön och funktionsblandad stad</i>	<i>47</i>
UTBYGGNADSSTRATEGI	51
<i>Markanvändningskarta</i>	<i>55</i>
<i>Utredningsområden i markanvändningskartan</i>	<i>60</i>
PLANERINGSSTRATEGIER	63
<i>Bebyggelse</i>	<i>63</i>
<i>Trafik</i>	<i>74</i>
<i>Park, natur, rekreation, jordbruk</i>	<i>85</i>
<i>Hav, kust, klimat</i>	<i>90</i>
<i>Teknisk försörjning</i>	<i>93</i>
RESERVATIONER OCH SÄRSKILDA YTTRANDEN	99
<i>Reservationer</i>	<i>99</i>
<i>Särskilda yttranden</i>	<i>99</i>

FÖRTECKNING ÖVER INKOMNA SAMRÅDSYTTRANDEN

- APL
- Arbetsmarknads- och socialnämnden
- Banedanmark
- Blekinge Tekniska Högskola
- Burlövs kommun
- CMP
- Cykelfrämjandet MalmöLund
- Dockan Exploatering AB
- E.ON
- Erhvervsministeriet (Søfartsstyrelsen)
- Eslövs kommun
- Fastighets AB Emporia
- Fastighetsägarna Syd
- FOJAB
- Forsvarets ejendomsstyrelse
- Fortifikationsverket
- Fotgängarnas förening (FOT)
- Friluftsförbundet
- Fritidsnämnden
- Funktionstödsnämnden
- Förskolenämnden
- Försvarsmakten
- Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden
- Havs- och vattenmyndigheten
- Helsingborgs stad
- Hinton Golf Holding AB/DLAN Property Holding AB
- Hyresgästföreningen
- Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden
- Jernhusen AB
- JM
- Jägersro trav/Skånska travsällskapet
- Kristdemokraterna
- Kulturnämnden
- Kävlinge kommun
- Landskrona stad
- LFV
- Lomma kommun
- LRF
- Lunds kommun
- Lunds universitet - konstnärliga fakulteten
- Lunds universitet - medicinska fakulteten
- Länsstyrelsen Skåne
- Malmö centrala pensionärsråd
- Malmö stads råd för funktionshinderfrågor
- Malmö universitet
- Miljönämnden
- Miljöpartiet
- Miljøstyrelsen
- MKB
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)
- Naturskyddsföreningen
- Peab
- PRO
- PTS
- Region Skåne
- Räddningstjänsten Syd
- Saco
- Servicenämnden
- Sjögren arkitekter AB
- Skanska
- Skogsstyrelsen
- SMT Malmö Exploatering AB
- SPF seniorerna Malmö
- Staffanstorps kommun
- Statens fastighetsverk
- Statens geotekniska institut (SGI)
- Studentkåren Malmö
- Svedala kommun
- Svensk handel
- Svenska kraftnät
- Sverigedemokraterna
- Sveriges geologiska undersökning (SGU)
- Sveriges lantbruksuniversitet (SLU)
- Tekniska nämnden
- Tengbom
- TFK
- Tillväxtverket
- Trafikverket
- Transport- og Boligministeriet
- Trelleborgs kommun
- Uppsala kommun
- VA SYD
- Vattenmyndigheten Södra Östersjön
- Vellinge kommun
- Vinnova
- Wihlborgs
- Xenia Brundin
- Ystads kommun
- Øresundsbro Konsortiet
- Privatperson 1
- Privatperson 2
- Privatperson 3
- Privatperson 4
- Privatperson 5
- Privatperson 6
- Privatperson 7 och 8
- Privatperson 9
- Privatperson 10
- Privatperson 11
- Privatperson 12
- Privatperson 13
- Privatperson 14
- Privatperson 15, 16, 17 och 18
- Privatperson 19
- Privatperson 20
- Privatperson 21
- Privatperson 22
- Privatperson 23

SAMRÅDSREDOGÖRELSE – ÖVERSIKTSPLAN FÖR MALMÖ

Genomförande av samrådet

Förslag till *Översiktsplan för Malmö* har varit på samråd under perioden 23 mars till 22 juni 2020. Samrådshandlingarna fanns under samrådsperioden tillgängliga i sin helhet i stadshusets foajé, på samtliga bibliotek i Malmö samt på kommunens hemsida, där möjlighet också gavs att digitalt lämna synpunkter. Under perioden hölls digitala seminarier och workshops (eftersom samrådsperioden sammanföll med första vågen av Covid 19 i Sverige) med möjlighet för allmänheten och inbjudna aktörer att delta. Utställningsförslaget remitterades till drygt 300 instanser. Förutom Malmö stads nämnder och bolag skickades underlaget exempelvis till statliga och regionala myndigheter, kommuner i Skåne och Köpenhamnsregionen, företag, intresseorganisationer, föreningar och lärosäten för högre utbildning. 105 yttranden inkom, varav cirka två tredjedelar var från instanser som ingick i utskicket.

I denna samrådsredogörelse refereras och kommenteras framförda synpunkter och invändningar. Redovisningen följer samrådshandlingens disposition. Samtliga yttranden återges i sin helhet i bilaga.

Vem har svarat

De flesta av Malmö stads nämnder och bolag (ej grundskolenämnden) samt Region Skåne och Länsstyrelsen Skåne har yttrat sig under samrådet för översiktsplanen. Utöver dessa yttrade sig ett antal svenska och danska myndigheter, skånska kommuner, ett flertal företag och organisationer, samt cirka 20 privatpersoner. Även tre politiska partier inkom med yttranden. Jämfört med tidigare samråd för översiktsplanen har fler fastighetsägare, arkitektkontor och danska myndigheter yttrat sig denna gång.

Avstående och inget att erinra

Uppsala kommun, TFK, Havs- och vattenmyndigheten, Sveriges lantbruksuniversitet (SLU) och Blekinge Tekniska Högskola avstår från att yttra sig. **Banedanmark, och Vinnova** har inget att erinra.

Sammanfattning av inkomna synpunkter

- Generellt är stödet för inriktningen på översiktsplanens samrådshandling stort. Det inkluderar Malmö stads fokus på social och miljömässig hållbarhet, kopplingen till agenda 2030 och de globala klimatmålen, att de tre prioriterade inriktningarna är väl motiverade för utvecklingen av Malmö som hållbar stad, samt den övergripande intention om förtätning och nyttjandet av kollektivtrafiknära lägen.
- Många synpunkter som framförs i samrådsyttrandena syftar till aspekter som redan sen tidigare är tänkta att lyftas till granskningshandlingen i form av olika kartlager med tillhörande planeringsriktlinjer.
- Många instanser önskar att på olika sätt delta i olika delar av stadsplaneringsprocessen.
- Många remissinstanser, framför allt Malmö stads nämnder, trycker på att översiktsplanen behöver bli tydligare, att alla prioriteringar kan resultera i intressekonflikter och efterfrågar ett genomförandeperspektiv.

- Flera remissinstanser pekar på risker och målkonflikter kopplade till förtätning, främst kopplat till att förtätning riskerar att ske på bekostnad av gröna och blå miljöer och därmed kan påverka människors hälsa och välbefinnande på ett negativt sätt.
- Angående klimatfrågor så önskar flera remissinstanser ett ökat fokus på minskad klimatpåverkan samt att fler och mer diversifierade åtgärder för klimatanpassning bör belysas.
- En del remissinstanser efterfrågar tydligare avvägningar för ianspråktagande av jordbruksmark och att stadens inställning till jordbruket och landsbygden tydliggörs.
- Flera remissinstanser menar att det behövs ett ökat fokus på hav och kustfrågor.
- Gällande trafik och mobilitet önskar flera remissinstanser ett ökat fokus på bilen som viktigt transportalternativ samtidigt som flera andra remissinstanser önskar ett ökat fokus på gång och cykel som viktiga transportalternativ.

Fortsatt översiktsplaneprocess

De synpunkter som inkommit under samrådet ligger till grund för arbetet med granskningshandlingen som är nästa del i översiktsplaneprocessen. Efter beslut i kommunstyrelsen ställs granskningshandlingen ut under några månader och samtliga remissinstanser ges då möjlighet att återigen yttra sig över översiktsplanen. Synpunkterna som inkommer under granskningen samlas och kommenteras i ett utlåtande och arbetas därefter in i antagandehandlingen av översiktsplanen. Antagandehandlingen är sista delen i processen och när den antas av kommunfullmäktige har Malmö stad en ny översiktsplan.

Översiktsplanens möjligheter och begränsningar

Översiktsplanen ger vägledning och strategiska inriktningar i syfte att Malmö ska vara en attraktiv och långsiktigt hållbar stad. Planen är kommunens viktigaste långsiktiga styrinstrument och spänner över en bredd av frågor. En av ambitionerna med översiktsplanen är att visa hur fysisk planering kan understödja positiv utveckling inom en bredd av sektorer, även sådana som traditionellt ligger utanför konkret fysisk planering, exempelvis sociala frågor. Samtidigt finns det önskemål om att göra översiktsplanen mer genomförandeinriktad. Detta önskemål har stadsbyggnadskontoret försökt svara upp emot, men gör också bedömningen att översiktsplanen inte kan bli så genomförandeinriktad så att samtliga remissinstansers önskemål kan tillfredsställas. Översiktsplanen är i första hand ett långsiktigt och visionärt dokument, och måste kompletteras av olika genomförandeinriktade åtgärds- och handlingsplaner för att kunna realiseras.

Övergripande justeringar i markanvändningskartan efter samrådet

- Sofielunds industriområde: ny blandad stadsbebyggelse har ändrats till verksamhetsområde
- Kvarnby: ny blandad stadsbebyggelse och fritidsområde har ändrats till ny park/natur
- Den sammanlagda arealen nya verksamhetsområden utanför Yttre har totalt sätt minskat med ca 17 ha (10%) till förmån för jordbruksmark enligt nedan:
 - Ingvalla: 12 ha jordbruksmark har ändrats till nytt verksamhetsområde
 - Lockarp/Glostorp: 29 ha nya verksamhetsområden har ändrats till jordbruksmark
- Persborg: verksamhetsområde har ändrats till ny blandad stadsbebyggelse
- Norra Bunkeflostrand: ny blandad stadsbebyggelse har ändrats till park/natur

LÄNSSTYRELSEN SKÅNES YTTRANDE MED KOMMENTARER

Redogörelse för ärendet

Malmö stad har remitterat förslag till Översiktsplan för Malmö – översyn 2019-22, här hänvisad till som ÖP Malmö. Gällande översiktsplan antogs i maj 2018. Länsstyrelsen och Malmö stad har haft planmöten inför framtagandet av förslaget och Länsstyrelsen välkomnar fortsatt dialog. I handlingarna anges att översiktsplanen har tre prioriterade inriktningar för utvecklingen av Malmö som en hållbar stad: Regional motor för grön tillväxt och sysselsättning; Staden som kulturell och demokratisk livsmiljö; Nära, tät, grön och funktionsblandad stad. Översiktsplanens planeringshorisont är 20 år framåt i tiden. I handlingarna görs också en utblick mot år 2050, då Malmö beräknas nå en halv miljon invånare. Av samrådshandlingen framgår det att vid utställningen av översiktsplanen kommer även kartlager för olika planeringsområden med tillhörande planeringsriktlinjer att presenteras.

Aktuella lagrum

Enligt 3 kap. 10 § Plan- och bygglagen (PBL) ska länsstyrelsen under samrådet särskilt:

1. ta till vara och samordna statens intressen,
2. tillhandahålla underlag för kommunens bedömningar och ge råd i fråga om sådana allmänna intressen enligt 2 kap. PBL som hänsyn bör tas till vid beslut om användningen av mark- och vattenområden,
3. verka för att riksintressen enligt 3 och 4 kap. miljöbalken (MB) tillgodoses, att miljö kvalitetsnormer enligt 5 kap. MB följs och att redovisningen av områden för landsbygdsutveckling i strandnära lägen är förenlig med 7 kap. 18 e § första stycket MB,
4. verka för att sådana frågor om användningen av mark- och vattenområden som angår två eller flera kommuner samordnas på ett lämpligt sätt, och
5. verka för att bebyggelse och byggnadsverk inte blir olämpliga med hänsyn till människors hälsa eller säkerhet eller till risken för olyckor, översvämning eller erosion.

Nedan följer en summering av det som översiktsplanen ska uppfylla enligt gällande lagstiftning;

Översiktsplanen ska ange inriktningen för den långsiktiga utvecklingen av den fysiska miljön. Planen ska ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras.

Kommunen ska i planen redovisa sin bedömning av hur skyldigheten att enligt 2 kap. PBL ta hänsyn till allmänna intressen vid beslut om användningen av mark- och vattenområden kommer att tillgodoses. I redovisningen ska riksintressen enligt 3 och 4 kap. MB anges särskilt. Vidare ska det i planen redovisas hur kommunen i den fysiska planeringen avser att ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen och hur kommunen avser att tillgodose det långsiktiga behovet av bostäder. Översiktsplanen ska utformas så att innebörden och konsekvenserna av den tydligt framgår.

Länsstyrelsens synpunkter i sammanfattning

Länsstyrelsen är mycket positiv till den höga ambition som pekas ut i ÖP Malmö vad gäller kommunens inriktning att bygga staden inåt i syfte att hushålla med mark och vatten, att åstadkomma hög närbarhet och ge möjlighet till goda kvaliteter för stadens invånare. Vidare är Länsstyrelsen positiv

till att kommunen för en aktiv och kontinuerlig översiktsplanering samt att mark- och vattenanvändningskartan presenteras i samrådsskedet.

Tydlig vägledning för mark- och vattenanvändning

Samrådshandlingen är enligt Länsstyrelsen av en strategisk och övergripande karaktär där det saknas platsspecifika avvägningar och prioriteringar som kan utgöra vägledning för efterkommande beslut och prövningar. Länsstyrelsen ser att det är angeläget att kommunen får fram en översiktsplan som är tydligt vägledande för den fysiska mark- och vattenanvändningen. För att översiktsplanen ska fungera vägledande vid kommande beslut och prövningar menar Länsstyrelsen att kommunen i översiktsplanen behöver konkretisera riktlinjer för de geografiska platser där intressekonflikter kan uppstå samt att översiktsplanen ger vägledning för hur och på vilket sätt dessa intressekonflikter ska hanteras.

Kommunens havsområde

Länsstyrelsen saknar redovisning av föreslagen användning för kommunens havsområde. Samtidigt tolkar Länsstyrelsen det som att det i markanvändningskartan redovisas nya utbyggnadsområden inom ytor som i idag utgörs av vattenområden. Om kommunen föreslår utfyllnader i havet behöver detta tydligt framgå samt konsekvensbeskrivas. Gällande kommunens havsområde saknar Länsstyrelsen också ett resonemang om hur kommunen förhåller sig till de föreslagna havsplaner som Havs- och vattenmyndigheten lämnat till regeringen för antagande.

Miljökonsekvensbeskrivningen

I det fortsatta arbetet efterlyser Länsstyrelsen att de åtgärder som föreslås i MKB:n tydligt återknyts till vägledningen i själva planen. Det vore också lämpligt om det framgår inom vilka områden det vi kommande prövningar och planläggning kan bli aktuellt med MKB. Länsstyrelsen råder kommunen att arbeta vidare med MKB:n så att konsekvensbeskrivningen ger stöd för hur ÖP Malmö ska utforma riktlinjer och ge vägledning inför kommande prövningar för att minska negativ miljöpåverkan.

Detaljplanelagd mark

Delar av de områden som pekas ut som ny blandad stadsbebyggelse eller nya verksamhetsområden är redan detaljplanelagda. Länsstyrelsen menar att utifrån prövningen mot Länsstyrelsens inkallelsegrunder så behöver det i ÖP Malmö tydligt framgå vilka nya områden som redan är detaljplanelagda och där prövningen redan är gjord genom detaljplaneläggningen.

Utredningsområden

Länsstyrelsen menar att det tydligt framgår av förklaringen till markanvändningskartan att utpekade utredningsområden ligger bortom planeringsperioden. Däremot redovisas det i markanvändningskartan ett antal förslag som Länsstyrelsen ställer sig frågande till om de är rimliga att genomföra inom planperioden. Det gäller nytt spår under mark, nytt spår ovan mark samt nya stationer. Finansiering för dessa objekt finns inte med i Nationell plan för transportsystemet eller Regional infrastrukturplan för Skåne 2018-2029. Länsstyrelsen menar att det i utställningshandlingen tydligare behöver framgå hur kommunen ser på dessa områden. Länsstyrelsen tar generellt inte ställning till områden som är utpekade som utredningsområde. I den mån kommunen vill använda ÖP Malmö som stöd för en viss markanvändning i ett område måste denna tydligt framgå av kommande granskningsförslag. Annars kvarstår prövningen gentemot allmänna och statliga intresse för dessa områden.

Fördjupningar av översiktsplanen

Länsstyrelsen saknar information om gällande samt pågående arbete med fördjupningar av översiktsplanen. Länsstyrelsen menar att det av kommande handlingar tydligt behöver framgå vilka fördjupningar som gäller. Synpunkterna som Länsstyrelsen lämnat i processerna med dessa fördjupningsarbeten kvarstår och kommenteras därför inte särskilt i detta granskningsyttrande.

Inför granskningen

Länsstyrelsen anser att ÖP Malmö inför granskningen framförallt behöver kompletteras och utvecklas utifrån följande fokusfrågor;

- Bedömning av och vägledning för hur intressekonflikter mellan allmänna intressen som uppstår inom utpekade utbyggnadsområden ska hanteras vid kommande prövningar.
- Redovisning av hur riksintressen ska tillgodoses utifrån föreslagen mark- och vattenanvändning.
- Redovisning av användning av kommunens havsområde.
- En beskrivning av hur planförslaget påverkar miljökvalitetsnormerna för vatten samt luft och ställningstaganden för att de ska innehållas.
- Visa att marken är lämplig för föreslagen bebyggelse utifrån risken för översvämning, både gällande stigande hav och ökad exploatering i den täta staden.
- Tydliggöra resultatet av den mellankommunala samordningen har skett och slutsatserna av denna.
- Tydliggöra vad som utgör markanspråk för att möta kommunens bostadsförsörjningsansvar samt tydliggöra det utpekade behovet av mark för verksamheter.
- Motivet och konsekvenserna för att ta oexploaterad jordbruksmark i anspråk behöver tydligare beskrivas i översiktsplanen.

Stadsbyggnadskontorets generella kommentar: *Stadsbyggnadskontoret instämmer i många av länsstyrelsens synpunkter och förtydliganden och kompletteringar kommer att göras till granskningen. Vissa synpunkter handlar dock om att förslag i översiktsplanen ska vara utredda och konsekvensbeskrivna på en långtgående detaljeringnivå innan de kan redovisas i översiktsplanen. Stadsbyggnadskontoret ser en risk med att det synsättet kan hämma utvecklingen och i värsta fall omöjliggöra långsiktiga satsningar på exempelvis infrastruktur. Översiktsplanens långa tidsperspektiv medför att det ofta finns för många okända parametrar för att det ska vara rimligt att identifiera alla intressekonflikter som kan uppstå och svara på hur dessa ska lösas. Stadsbyggnadskontoret menar att översiktsplanens uppgift att visa på en framtida möjlig och önskad utveckling måste kunna uppfyllas utan att alla utredningssteg är genomförda.*

Länsstyrelsens synpunkter

Riksintressen

Planering i eller i anslutning till ett riksintresse måste ske med utgångspunkt i de värden som riksintresset representerar. Riksintressena och deras värdebeskrivning anger förutsättningarna för vad som är möjligt att göra på platsen. Översiktsplanen ska ge vägledning för efterkommande beslut om planläggning, bygglov och tillståndsprövning. Hur riksintressena ska tillgodoses, dvs hur den mark- och vattenanvändning som föreslås kan genomföras utan påtaglig skada på riksintressenas värden måste framgå. Länsstyrelsen menar att den bedömningen måste ske för varje geografisk plats. Om detta inte framgår av översiktsplanen innebär det att frågan kvarstår att pröva vid kommande planläggning och prövningar.

I *ÖP Malmö* anges att kommunen har för avsikt att så långt som det är möjligt skydda de utpekade riksintressena mot åtgärder som påtagligt skadar de värden som riksintressena avser att skydda. Länsstyrelsen konstaterar att det i stora delar saknas en beskrivning i handlingarna av kommunens bedömning av *hur* kommunen avser att tillgodose riksintressena och förutsätter att

detta kommer att redovisas i utställningshandlingen. För att göra en sådan bedömning menar Länsstyrelsen att kommunen i ÖP Malmö behöver redovisa vilka riksintressen som berörs av förslaget, vilka värdena är och en beskrivning av konsekvenserna för riksintressenas värden i relation till den markanvändning som pekas ut på markanvändningskartan. Detta gäller även inom områden med befintlig markanvändning där exempelvis förtätning kan vara aktuellt samt för bygglovsprövningar utanför planlagt område. I sammanhanget påminner Länsstyrelsen om att det är de utpekade värdena som utgör ett riksintresse, inte dess avgränsning. Det innebär att åtgärder även utanför ett område utpekat som riksintresse kan påverka riksintressevärdena negativt.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Granskningshandlingen kompletteras med en redovisning av samtliga riksintressen inom kommunen. Redovisningen görs på ett liknande sätt som i gällande översiktsplan, med geografiska angränsningar, motiv, beskrivningar och kommunens ställningstaganden.*

I samrådshandlingen pekas inte någon specifik användning ut för kommunens havsområde, men det framgår av handlingarna att vindkraft kan etableras i havsområdet. Kommande handlingar behöver visa hur sådant som föreslås i havsområdet, t.ex. som vindkraft och utfyllnader förhåller sig till de riksintressen som berörs.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Granskningshandlingen kommer att kompletteras med kartunderlag med riktlinjer där också kommunens havsområde pekas ut med tillhörande riktlinjer. I kartunderlaget visas var utfyllnader är planerade och var det är lämpligt att lokalisera vindkraft. Granskningshandlingen kommer också att kompletteras med en redovisning av samtliga riksintressen inom kommunen.*

I samrådshandlingen redovisas några riksintressen som justerats i samband med framtagandet av gällande översiktsplan samt några som kommunen nu menar delvis bör omprövas. Dessa kommenteras under respektive riksintresse nedan.

Utöver de ovan nämnda synpunkterna som gäller för samtliga berörda riksintresse lämnas här några områdesspecifika kommentarer;

Riksintresse för högexploaterad kust (4 kap. 4§ MB)

Länsstyrelsen konstaterar att beskrivning och ställningstaganden saknas avseende riksintresset. Stora delar av Malmö stad utgörs av kustområde som omfattas av riksintresse för högexploaterad kust. Länsstyrelsen påminner om att det är de samlade natur- och kulturvärdena som utgör riksintresset och att det är påverkan och risken för påtaglig skada av en åtgärd på de samlade värdena inom kustlandskapet som måste bedömas.

Länsstyrelsen ser att kommunens planeringsinriktning, att främst bygga innanför Yttre Ringvägen och att använda befintlig urbaniserad mark på ett effektivare sätt, ger förutsättningar att hushålla med det riksintressanta kustområdet. När det gäller föreslagen ny bebyggelse utanför Yttre Ringvägen som berörs av riksintresset, så som utbyggnadsområdena i Bunkeflostrand, Klagshamn och ny mark för verksamheter söder om trafikplats Vintrie, konstaterar Länsstyrelsen att det av handlingarna inte framgår om dessa utbyggnadsområden bedöms omfattas av undantagsregeln 4 kap. 1 § andra stycket MB. Det vill säga om kommunen bedömer att föreslagen utbyggnad utgör utveckling av befintliga tätorter eller det lokala näringslivet. Enligt prop. 1985/86:3 omfattar denna utveckling förändringar av bebyggelse och anläggningar som behövs med hänsyn till normal befolkningsutveckling, förändringar i bostadsstandarden, behovet av trafikleder, grönområden, service, sysselsättning etc.

Om kommunen vill hänvisa till undantagsregeln i 4 kap. 1 § andra stycket MB, menar Länsstyrelsen att detta tydligt måste framgå av ÖP Malmö. Kommunen behöver redogöra för sin bedömning av att

utveckling av dessa områden är av sådan karaktär att de kan omfattas av undantagsregeln. Om undantagsregeln inte kan tillämpas behöver kommunen visa att föreslagen utbyggnad inte riskerar att påtagligt skada de samlade natur- och kulturvärdena inom kustlandskapet. Länsstyrelsen menar att kommunen måste utgå från varje ords förutsättningar och göra en bedömning separat för varje utbyggnad inom respektive ort.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Den begränsade utbyggnaden som föreslås av tätorterna Bunkeflostrand och Klagshamn bedöms omfattas av undantagsregeln 4 kap 1 § andra stycket MB. Utbyggnaderna bedöms inte heller påtagligt skada kustlandskapets samlade natur- och kulturvärden.*

Inom riksintresset för högeexploaterad kust har länsstyrelsen framhållit två områden inom Malmö som beskrivs som särskilt värdefulla, så kallade värdekärnor. Dessa är Klagshamnsudden med Bunkeflo strandängar samt strandängarna söder om Klagshamnsudden mot Höllviken, inkluderande slättlandskapet mellan havet och Tygelsjö/Gessie. Stadsbyggnadskontoret menar att det föreslagna verksamhetsområdet söder om Vintrie trafikplats ligger utanför riksintressets värdekärnor och inte utgör hot mot kustzonens bevarandevärden, och bedöms därmed inte påtagligt skada kustlandskapets samlade natur- och kulturvärden.

Granskningshandlingen kommer att kompletteras med en redovisning av samtliga riksintressen inom kommunen, inklusive riksintresset för högeexploaterad kust, med geografisk avgränsning, motiv, beskrivning och kommunens ställningstagande. Granskningshandlingen kompletteras också med så kallade platsspecifika riktlinjer med beskrivningar och riktlinjer för respektive områden.

Natura 2000 (4 kap. 8§ MB)

Länsstyrelsen konstaterar att beskrivning av kommunens Natura 2000-områden saknas i ÖP Malmö liksom uttömmande ställningstagande för hur de ska säkerställas. Även påverkan på Natura 2000-områden utanför kommunen behöver beaktas.

En användning av mark och vatten som kan påverka ett Natura 2000-område och som omfattar verksamheter eller åtgärder som kräver tillstånd enligt 7 kap 28 a § miljöbalken får komma till stånd endast om ett sådant tillstånd har lämnats. Detta gäller även verksamheter och åtgärder som sker utanför Natura 2000-områdets gränser. Det är därför viktigt att vid all planläggning i eller i närheten av Natura 2000-områden göra en tidig bedömning om planen riskerar att påverka området eller inte. Om risk för påverkan föreligger bör detta utredas vidare, förslagsvis i en MKB.

Delar av bevarandeplanerna för de Natura 2000-områden som berörs av kommunens föreslagna utbyggnadsområden bör nämnas i ÖP Malmö. Särskilt delar av områdesbeskrivningen samt de hot som nämns, som kan påverka Natura 2000-området negativt. Därefter bör kommunen utreda vilka risker för negativa konsekvenser som kan finnas för respektive förslag. Länsstyrelsen menar att föreslagna utbyggnadsområden längs med kusten utanför Yttre ringvägen kan innebära att fler besökare lockas till Natura 2000-områdena Tygelsjö-Gessie och Falsterbo - Foteviken. Länsstyrelsen anser att detta kan riskera att skada det störningskänsliga fågellivet och den slitagekänsliga marken med sin unika flora. Länsstyrelsen menar också att föreslagna mark- och vattenanvändning i Malmö stad riskerar att påverka Natura 2000-områdena Lommabukten och Lommaområdet. Vidare menar Länsstyrelsen att den fortsatta föreslagna utvecklingen vid Limhamns kalkbrott måste prövas med avseende påverkan på Natura 2000-områdets värden.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Granskningshandlingen kommer att kompletteras med en redovisning av samtliga Natura 2000-områden inom kommunen med geografiska avgränsningar, motiv, beskrivningar och kommunens ställningstaganden.*

Tygelsjö-Gessie och Falsterbo-Foteviken är två Natura 2000-områden som täcker i stort sett samma geografiska område i de norra delarna. I beskrivningen av Falsterbo-Foteviken, som ingår i fågeldirektivet, framgår det att området också är viktigt för friluftslivet. Området är även skyddat som naturreservatet Foteviksområdet, där ett syfte är att "Tillgodose behov av område för friluftslivet". Reservatsföreskrifterna reglerar dock på ett relativt detaljerat sätt vilka typer av fritidsaktiviteter som inte är tillåtna då de riskerar att störa djurlivet, t ex vattensporter och framsförande av

båt, tältning och eldning. De känsligaste delarna har även beträdnadsförbud under delar av året. I och med detta bedömer stadsbyggnadskontoret att naturvärdena skyddas från orimligt högt tryck och att Malmöbor, nuvarande såväl som framtida, ska vara välkomna ut i området.

Riksintresse för yrkesfisket (3 kap. 5§)

Länsstyrelsen konstaterar att beskrivning och ställningstaganden saknas avseende riksintresset. Länsstyrelsen vill upplysa kommunen om att Havs- och vattenmyndighetens senaste beslut om riksintresset gods 2019-12-10. Se nedan

[https://www.havochvatten.se/hav/fiske--fritid/skyddade-omraden/riksintressen/riksintesse-yrkesfisket.html](https://www.havochvatten.se/hav/fiske--fritid/skyddade-omraden/riksintressen/riksintresse-yrkesfisket.html)

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Granskningshandlingen kommer att kompletteras med en redovisning av samtliga riksintressen inom kommunen, inklusive riksintresse för yrkesfisket, med geografiska avgränsningar, motiv, beskrivningar och kommunens ställningstaganden.*

Riksintresse för naturvården (3 kap. 6§ MB)

Länsstyrelsen konstaterar att beskrivning och ställningstaganden saknas avseende riksintresset. Länsstyrelsen efterlyser en beskrivning av var riksintressevärdena tar sina uttryck och i vilken mån de kan komma att påverkas av den markanvändning som pekas ut i ÖP Malmö. Detta gäller framförallt riksintresse för N91 Måkläppen – Limhamnströskeln, i förhållande till den utbyggnad som föreslås i anslutning till Klagshamn. Länsstyrelsen har i upphävande av *Detaljplan för området norr om Bäckaforvägen i Klagshamn DP 4991* (Lst dnr 404-438-15) utvecklat sitt resonemang om hur föreslagen utbyggnad kan innebära påtaglig skada på riksintresset.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Granskningshandlingen kommer att kompletteras med en redovisning av samtliga riksintressen inom kommunen, inklusive riksintresse för naturvården, med geografiska avgränsningar, motiv, beskrivningar och kommunens ställningstaganden. Avseende DP 4991 studeras lösningar för att avhjälpa de frågeställningar som länsstyrelsen framfört i samband med upphävandet av detaljplanen.*

Riksintresse för kulturmiljövården (3 kap. 6§ MB)

Länsstyrelsen menar att ÖP Malmö behöver redovisa samtliga riksintressen för kulturmiljövården. Länsstyrelsen ser att det finns möjliga intressekonflikter mellan exploateringsintressen och kulturvården i översiktsplanen. Exempelvis kan föreslaget industriområde väster om Oxie påverka riksintresse *Foteviken-Glostorp [M128]*. Ett annat exempel är förtätning i innerstaden som kan komma i konflikt med *Malmö [M 114]*. Omvandling av stadens industrimiljöer, så som Sofielunds industriområde, behöver förhålla sig till ”*Industrialismens stad, med 1800-talets och det tidiga 1900-talets industribyggnader samt bebyggelse som speglar boende och levnadsförhållanden för olika samhällsklasser*” som är uttryck för riksintresset. Utan vägledning och stöd i en översiktsplan är det svårt att utreda inverkan på de riksintressanta värdena i kommande detaljplanering. Länsstyrelsen kan utifrån samrådshandlingen inte utesluta att påtaglig skada på riksintresse för kulturmiljövården kan uppstå.

Länsstyrelsen instämmer inte i kommunens bedömning att riksintresse *Burlöv [M77]* bör justeras så att det följer kommungränsen. Riksintresseanspråket är efter en översyn fastställt av Riksantikvarieämbetet 2014-01-28. Länsstyrelsen bedömer att avgränsningen för riksintresset är aktuell och avser inte initiera någon ytterligare revidering i nuläget.

Länsstyrelsen rekommenderar kommunen att i översiktsplanarbetet inkludera ett kulturhistoriskt underlag som förtydligar hur de riksintressanta värdena ska tillgodoseas. Det skulle även kunna kombineras med en tålighetsanalys. Utifrån ett sådant underlag kan en övergripande strategi tas fram,

exempelvis med riktlinjer för hur industrialismens stad ska bevaras och stärkas i Malmö, vilket kan underlätta kommande planprocesser.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Granskningshandlingen kommer att kompletteras med en redovisning av samtliga riksintressen inom kommunen, inklusive riksintresse för kulturmiljövården, med geografiska avgränsningar, motiv, beskrivningar och kommunens ställningstaganden. Den del av riksintresset M77 som berör Malmö stad omnämns varken i motivet eller uttrycket för riksintresset. Redan i Översiktsplan för Malmö, antagen 2014, framfördes att riksintresseområdets avgränsning borde anpassas så att det sammanfaller med Malmös kommungräns. Malmö stad vidhåller detta. Gällande föreslaget verksamhetsområde väster om Oxie så har omfattningen minskat i granskningshandlingen. Den norra delen som främst bedömdes påverka riksintresset för kulturmiljövård har helt utgått. Gällande Sofielunds industriområde så föreslås inte längre en omvandling. Granskningshandlingen har reviderats så att områden som i samrådshandlingen pekades ut som ny blandad stadsbebyggelse istället pekas ut som verksamhetsområden.*

Riksintresse värdefulla ämnen eller material (3 kap. 7§ MB)

Länsstyrelsen konstaterar att beskrivning och ställningstaganden saknas avseende riksintresset *Kvarnby kritkalksten*. Fyndigheten är den mest kända och största i Sverige både avseende kvantitet och kvalitet. I ÖP *Malmö* pekas området ut som markanvändningen särskilda fritidsområden samt för ny blandad stadsbebyggelse i direkt anslutning till området. Redan idag ligger det bebyggelse nära fyndigheten som enligt Länsstyrelsen skulle kunna innebära problem för framtida tillståndsprövning för utvinning av material. I sammanhanget måste även begränsningar vägas in som en omgivningspåverkan av en framtida utvinning kan innebära. Länsstyrelsen kan utifrån samrådshandlingen inte utesluta att påtaglig skada på riksintresse för *Kvarnby kritkalksten* kan uppstå.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Granskningshandlingen kommer att kompletteras med en redovisning av samtliga riksintressen inom kommunen, inklusive riksintresse för värdefulla ämnen eller mineraler, med geografisk avgränsning, motiv, beskrivning och kommunens ställningstagande. Riksintresset för kritkalkstensfyndigheten har tidigare haft en större utbredning men i samband med byggandet av Yttre Ringvägen blivit kraftigt beskäuret. Malmö stad anser att riksintressets kvarvarande utbredning begränsar dess betydelse. Malmö stads ambition att uppnå en långsiktigt hållbar stadsutveckling avspeglar sig i strävan att uppnå ett effektivt markutnyttjande innanför Yttre Ringvägen. Det medför att den utpekade kritkalkstensfyndigheten på sikt kommer att utsättas för exploateringsstryck. Malmö stad är samtidigt medveten om värdet av att kunna säkerställa kritfyndigheter för framtida bruk och föreslår därför inga åtgärder som påtagligt försvarar utvinningen. I granskningshandlingen har markanvändningen ändrats och pekas istället ut som framtida park och natur.*

Riksintresse anläggningar för kommunikationer (3 kap. 8§ MB)

Det saknas utredningar eller platsspecifik vägledning inför kommande planläggning för att kunna bedöma hur riksintresse för kommunikation påverkas. Ett flertal föreslagna utbyggnadsområden ligger i direkt anslutning till anläggningar som ingår i riksintresse för kommunikationer, t.ex. längs med Yttre ringvägen. Länsstyrelsen menar att handlingarna inte visar att genomförandet av översiktsplanen tillgodoser riksintresse för anläggningar för kommunikationer.

I samrådshandlingen redovisas några riksintressen för kommunikation kommunen menar delvis bör omprövas. Länsstyrelsen lämnade senast i granskningsyttrande för fördjupning av översiktsplanen för Nyhamnen daterat 2018-08-30 (Lst dnr 401-14928-2018) sina synpunkter rörande dessa riksintressen. Länsstyrelsen ger dock en kommentar nedan.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Granskningshandlingen kommer att kompletteras med en redovisning av samtliga riksintressen inom kommunen. Redovisningen kommer att ske på ett liknande sätt som i gällande översiktsplan, med geografiska avgränsningar, motiv, beskrivningar och kommunens ställningstaganden.*

Riksintresse för Malmö hamn

Länsstyrelsen godtog i samband med fördjupning av översiktsplanen för Nyhamnen kommunens förslag till ny geografisk avgränsning av riksintresseområdet för Malmö hamn. Kommunen menar att förutsättningarna för Malmö hamn är under förändring och kommunen framför nu i samrådshandlingen önskemål om att se över riksintesseområdet för Malmö hamn som helhet. Länsstyrelsen delar i nuläget inte kommunens bedömning om att se över riksintesseområdet som helhet, men är öppen för fortsatt dialog med kommunen om riksintresset och betydelsen av riksintessepreciseringen.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Förutsättningarna för Malmö hamn har förändrats och förväntas förändras ytterligare. Öresundsverket har utpekats som riksintresse och botade arter har identifierats och i detaljplan fredats med ett nytt naturområde. Ett framtida kustskydd behöver utredas för att stå emot förväntade havsnivåhöjningar och samtidigt fortsatt möjliggöra för hamnverksamhetens utveckling. I hamnområdet har även en bro som förbinder Mellersta hamnen och Norra hamnen utretts för att bland annat förbättra hamnverksamhetens interna logistik, men den kan också påverka tillgängligheten till industrihamnsbassängerna. Därutöver önskar Malmö stad en förbindelse mellan Mellersta hamnen och Västra hamnen. Ett nytt avtal har också slutits mellan Malmö stad och hamnoperatören CMP, där CMP anträder ytterligare mark inom Mellersta hamnen. Det möjliggör en effektivare användning av den centrala återlämnade marken. Det är angeläget att statens utpekade riksintressen är adekvata och uppdaterade. I annat fall riskerar riksintressenas värden att ifrågasättas. Sammantaget menar stadsbyggnadskontoret att det finns goda skäl för att se över riksintesseområdet i sin helhet. Stadsbyggnadskontoret välkomnar länsstyrelsens inbjudan till en dialog om riksintresset och betydelsen av riksintessepreciseringen.*

Riksintresse för Malmö bangård

Länsstyrelsen menar att det inte är lämpligt att peka ut den mark söder om Carlsgatan som ingår i riksintresset och ägs av Trafikverket som ny blandad stadsbebyggelse. Denna kvarvarande järnvägsmark längs Carlsgatan är mycket viktig för den samlade funktionaliteten på godsbangården. Den aktuella ytan har blivit allt viktigare för att hantera skiftande behov, vilket är viktigt för att området ska kunna fungera som helhet, och detta kommer att vara fallet under en lång tid framöver.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Trafikverket har framfört att det i nuläget inte går att tillmötesgå kommunens önskemål men att de påbörjat en översyn av bangårdens möjlighet att möta framtida efterfrågan och samtidigt beakta kommunens önskemål. Malmö stad vidhåller sitt ställningstagande och välkomnar fortsatta och fördjupade samtal kring bangårdens utveckling.*

Riksintresse anläggningar för energidistribution (3 kap. 8§ MB)

I ÖP Malmö att kommunen inte har något att invända mot att Öresundsverket ingår i ett nationellt riksintresse för energiproduktion, men menar att den geografiska avgränsningen måste ses över och de utpekade vattenområdena utgå. Kommunen menar att bränsletillförsel till Öresundsverket kan säkerställas på annat sätt än över kaj och menar att riksintesseavgränsningen behöver omprövas.

Länsstyrelsen menar att Öresundsverket har en stor betydelse som reservanläggning och utgör en viktig funktionalitet för en robustare elförsörjning både regionalt och nationellt. Bränsleförsörjningen med olja till gasturbinerna kräver försörjningsvägar av hög tillgänglighet och med god volymkapacitet. Länsstyrelsen ser inte försörjning via tankbil som ett tänkbart alternativ, särskilt under höjd beredskap, då kapaciteten på tankbilar blir ännu mer ansträngt. Idag finns 300 tankbilar i hela landet som kan ta 55 kubikmeter olja vardera med släp. Ska Öresundsverket fungera fullt ut med oljeförsörjning så behövs oljeförsörjning via kusttankers. Mot bakgrund detta anser Länsstyrelsen att tillgängligheten i Malmö hamn till Öresundsverket inte bör försämrans.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Malmö stad anser inte att vidta åtgärder som äventyrar det utpekade riksintresset för energidistribution, innefattande anslutningsledningarna till närmsta stamnätsstation. Malmö stad*

anser däremot att söka andra lösningar för bränsleförsörjningen än med båt och tankbil, och som tillgodoser såväl hamnfunktionens som Öresundsverkets behov.

Riksintresse för totalförsvaret (3 kap. 9§ MB)

Länsstyrelsen konstaterar att beskrivning och ställningstaganden saknas avseende riksintresset. I översiktsplanen bör en text som beskriver riksintressen för totalförsvarets militära del återfinnas. Stöd för en sådan text kan tas av den kursiva exempeltexten nedan.

Riksintresset för totalförsvarets militära del (3 kap 9§ andra stycket miljöbalken) kan i vissa fall redovisas öppet och i andra fall inte. Dels finns områden i form av övnings- och skjutfält och flygflottiljer som redovisas öppet, dels områden som av sekretesskäl inte kan redovisas öppet. De senare har oftast koppling till spanings-, kommunikations- och underrättelsesystem. Huvuddelen av Sveriges kommuner är i olika omfattning berörda av riksintressena.

Malmö stad berörs av område av betydelse på land, hamnområde i Klagshamn.

För att säkerställa att ingen skada sker på de riksintressen som omfattas av sekretess och inte alls kan redovisas öppet på karta, är hela landets yta samrådsområde för objekt högre än 20 m utanför tätort och högre än 45 m inom tätort. Det innebär att alla ärenden avseende höga objekt måste skickas på remiss till Försvarmakten.

Vindkraft

För att säkerställa att eventuella områden som pekas ut som lämpliga för etablering av vindkraft inte hamnar i konflikt med Försvarmaktens tekniska system måste en förfrågan ställas till myndigheten.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Granskningshandlingen kommer att kompletteras med en redovisning av samtliga riksintressen inom kommunen, inklusive riksintresse för totalförsvaret, med geografiska avgränsningar, motiv, beskrivningar och kommunens ställningstaganden. Intresseområdet i Klagshamns hamn kommer då också att redovisas.*

Risk för översvämning, ras, skred och erosion

I avsnittet om klimatanpassning anges att hårdgjorda ytor ska minska och att vegetationstäckningen behöver öka. Liknande resonemang framförs i avsnitten om gröna och blå miljöer, biologisk mångfald och i tät och grön stad. Samtidigt öppnar markanvändningskartan snarare upp för att fler ytor förtätas och bebyggs och att ny mark tas i anspråk. Andelen ny park och natur som planeras är däremot liten i de delar som redan är hårdgjorda och riskerar att påverkas av översvämning. Länsstyrelsen befarar därför att planförslaget som helhet kan innebära en ökad risk för översvämning. Länsstyrelsen anser därför att kommunen bör redovisa de samlade effekterna område för område samt hur ökad exploatering tillsammans med åtgärder som minskar avrinningen påverkar avrinningsförhållanden och översvänningsrisk. Det bör tydliggöras hur stor yta och vilka områden som behöver avsättas och åtgärdas för att motverka att ökad exploatering bidrar till en ökad översvänningsrisk. En sådan analys med vägledning är angelägen inför kommande detaljplanering.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *I granskningshandlingen tydliggörs att mark för blandad stadsbebyggelse och verksamhetsområden även inkluderar park och natur som är mindre än 5 ha. Granskningshandlingen kompletteras också med formuleringar angående hur extrema nederbördssituationer ska kunna hanteras för att undvika översvämningar.*

Stigande hav

Planförslaget anger att lägsta nivå för ny bebyggelse ska vara minst tre meter över havet. Länsstyrelsen bedömer att denna nivå i de flesta fall inte är tillräcklig. Då havets medelvattennivå kan stiga 1,1

m enligt RCP 8.5 till år 2100 enligt IPCC och högsta beräknade havsvattenstånd för Malmö, har beräknats till 1,78 m enligt SMHI, saknas marginaler för vinduppstuvning och vågpåverkan i detta tidsperspektiv. När ny bebyggelse och infrastruktur planeras är det enligt Länsstyrelsens uppfattning rimligt att ta höjd för ett längre tidsperspektiv än år 2100 eftersom havsnivåerna kommer att fortsätta stiga. Under 2019 har IPCC också tagit fram scenarier för stigande medelvattennivå fram till år 2300. Det är också viktigt att ha med sig att IPCC:s klimatscenarier inte kan betraktas som värsta scenario. Exempelvis anger amerikanska Noaa att det är 17% sannolikhet att havets medelvattennivå kan stiga mer än 1 m fram till år 2100 enligt klimatscenario RCP 8,5. Länsstyrelsen anser att det är lämpligt att lokaliseringsprövningen använder sig av försiktighetsprincipen och beaktar bebyggelsens förväntade livslängd, scenarier för havsnivåer enligt RCP 8.5 och värre samt till kombinations-effekter av vinduppstuvning, vågpåverkan, vattennivåer i vattendrag, och regnhändelser.

Eftersom markanvändningskartan föreslår ny bebyggelse inom riskområden för översvämning och det finns mycket befintlig bebyggelse och verksamheter inom sådana riskområden anser Länsstyrelsen att det är synnerligen angeläget att arbetet med den strategiska planen för skydd mot höjd havsnivå som nämns i samrådshandlingen påbörjas snarast. Länsstyrelsen vill också påminna om vikten av att en sådan plan redovisar och beaktar motstående intressen. För att en sådan plan ska kunna vara ett underlag för att säkerställa att marken är lämplig för bebyggelse bör den utgöra en del av översiktsplanen och föreslagna åtgärder behöver vara preciserade, effektbekrivna och genomförbara.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Malmö stad arbetar med att ta fram en strategi för kustskydd som ska visa hur Malmö ska kunna bevaras och utvecklas som kuststad. Syftet med strategin är att ge kommunens syn på klimatet och översvämningsrisk. Därutöver syftar strategin till att visa hur översvämningsrisk från havet ska hanteras i stadens fysiska planering samt hur Malmös befintliga bebyggelse kan skyddas. Strategins utgångspunkt är att klimatanpassningen ska ske genom samhällsekonomiskt lönsamma och successiva åtgärder utifrån kontinuerligt ökande kunskap så att osäkerhetsmarginalerna för investeringar minskar. Strategi för kustskydd ska ge förutsättningar för en god lämplighetsprövning i planering och genomförande, i översiktsplanering, detaljplane- och exploateringsprocessen samt bygglov, utifrån kustskyddsproblematik. De delar av Strategi för kustskydd som hanterar strategisk planering ska införlivas i översiktsplanen för att tydliggöra strategidokumentets verkställighet. Strategin ska, i samband med översiktsplanens aktualitetsförklaring, kontinuerligt ses över, utvärderas och revideras utifrån eventuella förändringar i IPCCs rapporter och andra klimatstrategiska beslut. Malmö stads kustskyddsarbete utgår ifrån vilket juridiskt ansvar och skyldigheter som kommunen har och inte har. Det juridiska och ekonomiska ansvaret för att skydda fastigheter mot översvämning och erosion till följd av klimätförändringarna ligger i huvudsak på respektive fastighetsägare, enligt Klimatanpassningsutredningens betänkande Vem har ansvaret? (SOU 2017:42). För att bevara Malmös befintliga bebyggelse kommer på lång sikt sammanhängande skydd utmed hela Malmös kust att behövas. För att så långt som möjligt skapa förutsättningar och rådighet för ett genomförande av ett sådant skydd har kusten analyserats utifrån Malmö stads klimatunderlag. Resultatet av analysen är ytbehov samt förslag till etapputbyggnad av skyddet. Malmö stads klimatunderlag baseras på SMHI medianvärde i klimatdata utifrån IPCC RCP 8,5 tillsammans med en tillfällig höjd havsnivå, sk extremhändelse, med en återkomsttid på 200 år. Malmö stad har av denna anledning för avsikt att i nuvarande strategi för kustskydd med planeringsunderlag ha tidsperspektivet till och med år 2100. Arbetet med strategin har inneburit att granskningshandlingen har reviderats till att ny bebyggelse ska vara minst 3,2 meter över havet, vilket är ett minimimått som behöver prövas vid den enskilda planläggningen. Ett markreservat för kustskydd kommer på sikt att införas i översiktsplanen och då ges ytmässiga förutsättningar för de skyddsåtgärder som behövs för att skydda den befintliga bebyggelsestrukturen långsiktigt.*

Strategier för klimatanpassning - övrigt

Länsstyrelsen är positiv till övriga punkter i strategierna för klimatanpassning såsom koordinering av VA-systemet och påverkan på hamnverksamheten samt att kommunen verkar för att åtgärder som minskar effekterna av skyfall vidtas på kvartermark.

Kända intressekonflikter

Länsstyrelsen noterar också att det ser ut som att markanvändningskartan anger ny blandad stadsbebyggelse inom området norr om Bäckaforsvägen i Klagshamn som tidigare har upphävts av Länsstyrelsen bl.a. med hänsyn till risk för översvämning. Länsstyrelsen anser fortfarande att en lokalisering av bebyggelse inom detta område är olämplig med hänsyn till bl.a. risken för översvämning.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Malmö stad studerar lösningar för att anbjälpa de frågeställningar som länsstyrelsen framfört i samband med upphävandet av detaljplanen.*

Ras, skred och erosion

Då kommunen i översiktsplanen ska redovisa sin syn på, hur på risken för skador på den byggda miljön, som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion som är klimatrelaterade samt på hur sådana risker kan minska eller upphöra, efterlyses en tydlig redovisning och vägledning också för ras, skred och erosion.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Granskningshandlingen kompletteras med riktlinjer för att minska erosion längs vattendragen. Utredningar och planering utifrån en lång rad aspekter av klimatskydd och klimatanpassning pågår och kommer att fortgå under lång tid framöver där slutsatser successivt lyfts in i översiktsplanen och andra styrdokument.*

Miljö kvalitetsnormer (MKN)

Miljö kvalitetsnormer för vatten

Länsstyrelsen efterlyser en beskrivning av vilka vattenförekomster som berörs av planförslaget, en beskrivning av hur planförslaget påverkar dessa samt hur ÖP Malmö bidrar till att miljö kvalitetsnormerna kan följas.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *De vattenförekomster som berörs av planen kommer att nämnas i granskningshandlingens tillhörande miljökonsekvensbeskrivning. Exempelvis omnämns Malmö hamn, Sege å, Risebergabäcken m.fl. I miljökonsekvensbeskrivningen föreslås också att ett åtgärdsprogram för vatten ska tas fram för att få ett samlat grepp om hur staden hanterar dessa frågor.*

Miljö kvalitetsnormer för luft

Länsstyrelsen efterlyser kommunens bedömning av hur ÖP Malmö bidrar till att miljö kvalitetsnormerna kan följas. Malmö stad har utmaningar för att innehålla miljö kvalitetsnormerna för luft vilket gör det särskilt angeläget att redovisa kommunens strategi för hantering av miljö kvalitetsnormerna för luft.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Malmö stad har under de senaste åren vidtagit flera insatser för att bidra till att miljö kvalitetsnormerna för luft kan följas, bland annat med hjälp av tidigare åtgärdsprogram tillsammans med Länsstyrelsen. Luftkvaliteten har förbättrats avsevärt vilket bland annat redovisas i statusbeskrivningen Luften i Malmö som miljöförvaltningen tar fram årligen. Med smalare gator i kombination med intensiv trafik kan det finnas en liten risk för enstaka överskridanden. Detta har kommunen i åtanke och bevakar aktivt i detaljplanssammanhang. Hur översiktsplanen bidrar till att miljö kvalitetsnormerna för luft kan följas beskrivs mer ingående i granskningshandlingens tillhörande miljökonsekvensbeskrivning.*

Hälsa och säkerhet

Länsstyrelsen konstaterar att när staden byggs tätare blir frågor om hälsa, säkerhet och risken för olyckor extra viktiga att hantera.

Blandad stad och verksamheter

Olika verksamheter har olika omgivningspåverkan och riskbild och Länsstyrelsen menar att det är i översiktsplanen som frågan om markens lämplighet på en övergripande nivå ska prövas och ge vägledning för fortsatt prövning så att den utpekade mark- och vattenanvändning ska kunna genomföras. Översiktsplanen utgör således en övergripande lokaliseringsprövning som blir vägledande vid prövningar enligt t.ex. miljöbalken.

I samrådshandlingen anger kommunen, både för befintlig blandad stadsbebyggelse och ny blandad stadsbebyggelse, att *"Det kan finnas platser i blandad stadsbebyggelse där bostäder är olämpliga, till exempel i gränsen till verksamhetsområden eller nära existerande verksamheter som kan innebära störningar"* vidare *"Inom blandad stadsbebyggelse ska inga nya verksamheter etableras som innebär störningar i omgivningen av olika slag, oacceptabla risker för omgivningen eller som är alltför ytkrävande"*. Det framgår inte av handlingarna vilka områden som berörs eller vilka konsekvenserna av detta blir för olika platser i staden.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Granskningshandlingen kompletteras med kartor och riktlinjer som tydliggör vilka områden som berörs och eventuella konsekvenser.*

Miljötillståndens starka rättsverkan

Det är viktigt att översiktsplanen ger en förutsägbarhet för verksamhetsutövare och hur det kan påverka deras verksamheter och eventuella planer på förnyade miljötillstånd. Bolagens eventuella framtida expansion och verksamhetsutveckling kan försvåras eller till och med förhindras om bostäder, skolor och annan störningskänslig markanvändning placeras fel i förhållande till befintliga verksamheter. Verksamheter med laga kraft-vunna tillstånd innebär rättigheter att bedriva verksamhet med en viss omgivningspåverkan enligt givna tillstånd. Länsstyrelsen menar att för verksamheter som är tänkta att vara kvar måste givna tillstånd vägas in i bedömningen om vad som är en fortsatt lämplig markanvändning samt på vilket sätt tillstånden kan vara begränsande för intilliggande bebyggelse och funktioner. En förtätning kan medföra att verksamhetsutövarna måste vidta ytterligare skyddsåtgärder i samband med tillsynsärenden. Detta kan vara skyddsåtgärder som inte var nödvändiga vid tidpunkt för tillståndsgivning.

I ÖP Malmö anges att *"Risker ska i första hand hanteras vid riskkällan och inte genom stora säkerhetsavstånd"* samt att *"Befintliga verksamheter ska kunna fortsätta verka men se till att riskbilden inte ökar"*. Det kan av handlingarna tolkas som att ett stort ansvar faller på verksamhetsutövaren när det gäller riskhantering, om det är så, menar Länsstyrelsen att konsekvenserna av detta tydligt behöver framgå. Länsstyrelsen menar att den övergripande bedömningen av markens lämplighet för föreslagen markanvändning ska göras av kommunen.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Granskningshandlingen kompletteras med riktlinjer om att riskbänsyn, verksamhetsbuller och luftemissioner ska bedömas inom uppmärksamhetsavstånd till farliga eller störande verksamheter samt kartunderlag som visar uppmärksamhetsavstånden.*

Farliga verksamheter

Av samrådshandlingen framgår i kommunens planeringsstrategi gällande farliga verksamheter att enligt kommunens definition av farliga verksamheter ingår endast sådana som kan omfattas av bestämmelserna för farliga verksamheter enligt Lagen om skydd mot olyckor. Länsstyrelsen menar att kommunen i det sammanhanget också behöver fånga upp miljöfarliga verksamheter i miljöbalkens mening.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Granskningshandlingen kompletteras med ett kartunderlag som visar miljöfarliga verksamheter med uppmärksamhetsavstånd.*

Risk för olyckor

Länsstyrelsen menar att när staden förtätas, med fler bostäder och fler invånare, är det särskilt angeläget att lyfta frågan om konsekvenser av olyckor. Länsstyrelsen menar att kommunen tydligt behöver beskriva och utifrån en risk och konsekvensanalys göra en bedömning och ställningstagande om vad som är rimligt att acceptera när det gäller risken för olyckor (riskacceptans och risktolerans). Länsstyrelsen vill påtala att kommunen behöver väga in konsekvenser av olyckor, även där de kvantitativt bedöms ha en låg sannolikhet.

Varje kommun är skyldig att ha ett handlingsprogram för förebyggande verksamhet och räddningstjänst enligt Lagen om skydd mot olyckor. Handlingsprogrammet och kommunens övriga arbete enligt lag om skydd mot olyckor kan vara ett viktigt underlag i arbetet med översiktsplaneringen.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Malmö stad har nyligen tagit fram stödunderlaget Stadsutveckling i industrinära lägen, vilket kommer att länkas till i granskningsförslaget. Det utgör tillsammans med bland annat Handlingsprogrammet för förebyggande verksamhet och räddningstjänst viktiga underlag i översiktsplaneringen.*

Seveso-anläggningar

Det är särskilt viktigt att beakta konsekvenserna av allvarliga händelser inom de s.k. Sevesoanläggningarna. Inom Malmö stad finns ett flertal verksamheter som omfattas av Sevesolagstiftningen, eller lag (1999:381) om åtgärder för att förebygga och begränsa följderna av allvarliga kemikalieolyckor och som omfattar verksamheter som hanterar farliga ämnen över vissa mängder. Länsstyrelsen konstaterar att översiktsplanen saknar redovisning av Sevesoklassade verksamheter. T.ex. finns den Sevesoklassade verksamheten AB Stadex centralt i staden, där det föreslås ny blandad stadsbebyggelse i närområdet. Länsstyrelsen har under våren också yttrat sig över *Planprogram för Amiralsgatan och station Persborg* (Lst dnr 402-7400-2020), där frågan om förtätning i närheten av AB Stadex tagits upp.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) har tagit fram en vägledning som beskriver hur storskalig kemikaliehantering och dess risker kan hanteras vid etablering av de storskaliga kemikaliehanterande verksamheterna och exploatering i nära anslutning till dessa.

<https://www.msb.se/sv/publikationer/samhallsplanering-och-riskhantering-i-anslutning-till-storskalig-kemikaliehantering/>

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Granskningshandlingen kompletteras med underlag som pekar ut farliga och miljöfarliga verksamheter med uppmärksamhetsavstånd, samt riktlinjer för att ny exploatering inom blandad stadsbebyggelse ska bedöma riskhänsyn, verksamhetsbuller och luftemissioner inom uppmärksamhetsavstånden.*

Kända intressekonflikter

Länsstyrelsen har erfarenhet av att när översiktsplanen är otydlig, saknar vägledning eller inte hantarer förutsättningarna för en tänkt markanvändning på en viss plats är risken stor för att intressekonflikter i kommande prövningar blir mycket svåra eller omöjliga att lösa. Länsstyrelsen erfar t.ex. att en sådan intressekonflikt uppstått i samband med detaljplaneläggning i närheten av Magle Chemoswed AB.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Granskningshandlingen kompletteras med en riktlinje kring att verksamheter i området så länge som möjligt ska kunna fortgå under omvandlingen och att det kan innebära begränsningar för funktioner inom blandad stadsbebyggelse.*

Föreningar

Av samrådshandlingen framgår av planeringsstrategin *Bebyggelse – Markföreningar och farliga verksamheter* att "Ansvarsfrågor kring markföreningar ska klargöras i tidiga planeringsskeden, så att marken kan undersökas och föreningar saneras". Länsstyrelsen ser positivt på att frågan kring markföreningar kommer in i tidiga planeringsskeden, Länsstyrelsen menar däremot att översiktsplanens vägledning skulle behöva omfatta mer än att enbart klargöra ansvarsfrågan. Ansvarsutredningar är en tidskrävande process och i en stad som Malmö leder det ofta till att inget ansvar för föreningar finns, eller att ansvar finns men enbart till sanering till industriändamål, inte förädling till bostadsändamål.

Länsstyrelsen menar att kommunen i översiktsplanen behöver konkretisera och mer ingående bedöma hur förorenad mark kommer att påverka de områden som pekas ut för ny blandad stadsbebyggelse, men även inom befintlig blandad stadsbebyggelse där förtätning föreslås. Länsstyrelsen noterar att det av MKB:n framgår vilka områden som särskilt behöver beaktas med avseende på förorenad mark. Länsstyrelsen menar att det även behöver framgå som vägledning i själva planhandlingen. Länsstyrelsen menar också att områden med risk för föreningar med fördel kan redovisas på karta.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Markföreningar är ett betydande miljöproblem i Malmö, främst på grund av tidigare förorenande verksamheter och utfyllnadsmassor i hamn- och industriområden. I granskningshandlingens tillhörande miljökonsekvensbeskrivning tydliggörs att eventuella markföreningar ska saneras utifrån tillsynsmyndighetens krav samt att detta är särskilt viktigt att uppmärksamma vid omvandling av tidigare industriområden till blandad stadsbebyggelse vilket exemplifieras med Norra Sorgenfri, Annetorp, Järnvägsverkstäderna i Kirseberg, Nyhamnen och Varvsstaden. Granskningshandlingens kompletteras också med underlagskartor där det framgår var i staden det finns konstaterat förorenad mark, sanerade områden samt undersökningsområden för markföreningar.*

Farligt gods

Av MKB:n framgår att transportleder för farligt gods kommer att uppmärksammas i kommande skeden av översiktsplanering, samt att då kommer bebyggelsefria avstånd samt minimiavstånd till tät stadsbebyggelse, grundskolor och förskolor att definieras. Länsstyrelsen efterlyser inför granskningen att ÖP Malmö kompletteras med ställningstagande kring hur kommunen avser att hantera de riskfrågor som är kopplade till transporter av farligt gods och definiera vilka hänsynstagande som blir aktuella i kommande planläggning.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Granskningshandlingens kompletteras med uppmärksamhetsavstånd från transportleder med farligt gods med tillhörande riktlinjer kring att särskilda riskanalyser krävs vid exploatering innanför uppmärksamhetsavstånden.*

Buller

Länsstyrelsen konstaterar att kommunen i ÖP Malmö föreslår ett antal övergripande åtgärder på strategisk nivå för att hantera bl.a. bullerproblematiken, som t.ex. omläggning av trafik och omgestaltning av gatumiljön. Utöver det beskrivs bullerproblematiken mycket sparsamt i ÖP Malmö. Av MKB:n framgår att trafikbuller är en av de stora utmaningarna i samband med den förtätning som ÖP Malmö innebär. Vidare finns det också övergripande resonemang om hur detta kan hanteras. Länsstyrelsen menar att det även av själva planbeskrivningen för ÖP Malmö tydligt bör framgå var det finns en bullerproblematik och hur kommunen avser att hantera detta vid kommande planläggning och lovgivning.

Under den prioriterade inriktningen *Verka för en hälsosam stad* framgår att områden med låga bullernivåer är sällsynta och behöver bli fler. Länsstyrelsen ser fram mot att kommunen utvecklar sina resonemang i ÖP Malmö om hur kommunen avser att arbeta för att dessa områden ska bli fler.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Granskningshandlingen kompletteras med riktlinjer för att möjliggöra fler områden med en god ljudmiljö. Ett exempel gäller olika åtgärder för huvudgator och trafikleder för att minska bullernivåerna i angränsande områden. Ett annat exempel gäller ny exploatering inom blandad stadsbebyggelse där bullerdämpande kvartersstrukturer ska väljas om bullerutsatta lägen inte kan undvikas. Granskningshandlingen innehåller också plats specifika riktlinjer för olika områden med en befintlig bullerproblematik.

Strandskydd

Länsstyrelsen vill påminna om att strandskydd inträder när en äldre detaljplan upphävs eller ersätts av en ny detaljplan (7 kap. 18 g § MB och 10 a § i lag om införande av MB) och en prövning mot strandskyddsbestämmelserna måste göras. Länsstyrelsen menar att det är lämpligt att det i ÖP Malmö anges inom vilka områden detta kan vara särskilt relevant. Länsstyrelsen menar också att det är lämpligt att kommunen i översiktsplanen redovisar vilka områden som omfattas av strandskydd.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Strandskydd kommer att redovisas som ett kartunderlag till granskningsförslaget där det också framgår att strandskyddet automatiskt återinträder när en detaljplan upphävs eller ersätts i de kustavsnitt där strandskyddet i nuläget är upphävt. Översiktsplanen föreslår ingen bebyggelse inom strandskyddade områden. Stadsbyggnadskontoret delar länsstyrelsens syn på att det vore lämpligt att redovisa de områden där strandskyddet är upphävt och tar tacksamt emot ett sådant underlag.

Samordning mellan kommuner

I ÖP Malmö tydliggör kommunen väl stadens roll i sitt sammanhang, regionalt, nationellt och internationellt. I den fortsatta processen menar Länsstyrelsen att kommunen behöver synliggöra samordningen med översiktsplaneringen i Skånes övriga kommuner, det gäller särskilt den bebyggelseutveckling som föreslås utanför Yttre ringvägen samt konsekvenser av användningen av kommunens havsområde.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Malmö stad har en kontinuerlig dialog med kommunerna i närområdet. Det finns ett flertal samarbetsforum där kommunerna samverkar i långsiktiga planeringsfrågor. Mest aktivt är MalmöLundregionen där tolv kommuner i sydvästra Skåne ingår. Malmö stad avser att fortsatt utveckla nya samarbetsformer för en god regional samplanering. I arbetet med framtagandet av översiktsplanen har särskilda dialoger förts individuellt med de angränsande kommuner som främst berörs av översiktsplanen.

Det framgår inte av länsstyrelsens yttrande vilka aspekter av föreslagen bebyggelseutveckling utanför Yttre Ringvägen som inte är tillräckligt samordnad med översiktsplaneringen i Skånes övriga kommuner.

Länsstyrelsens råd

Behov av mark för bostäder och verksamheter

Enligt 4 § BFL, Lag (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar ska kommunens riktlinjer för bostadsförsörjningen vara vägledande vid tillämpningen av 2 kap. 3 § 5 punkt PBL. Bostadsbyggande och utveckling av bostadsbeståndet är ett allmänt intresse i PBL (2 kap. 3 § 5 punkt PBL). Riktlinjerna för bostadsförsörjningen ska därmed vara ett underlag för att kunna motivera varför ny mark tas i anspråk i bland annat översiktsplaneringen.

Länsstyrelsen konstaterar att planförslaget tar upp riktlinjerna för bostadsförsörjning från 2018 men att kopplingen mellan behoven i riktlinjerna och markanspråken i planförslaget är svåra att läsa ut. Länsstyrelsen rekommenderar därför kommunen att förtydliga kopplingen mellan behoven i riktlinjerna till de markanspråk på 50 000 bostäder som pekas ut i översiktsplanen.

Länsstyrelsen konstaterar vidare att riktlinjerna sträcker sig till 2022 medan planförslaget har 2040 som tidshorisont. Länsstyrelsen rekommenderar därför kommunen att resonera om diskrepansen i

kommande planförslag samt att ta fram nya riktlinjer för bostadsförsörjningen senast när de nuvarande löper ut 2022.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Granskningshandlingen kompletteras med ett underlag som förtydligar den förväntade kapaciteten för bostäder i utpekade utbyggnadsområden.

Gällande riktlinjer för bostadsförsörjning anger de att bostadsbyggandet måste gå i takt med befolkningsökningen. Av riktlinjerna framgår att de kvantitativa behoven av nya bostäder är samstämmigt med kapaciteten i gällande översiktsplan. Därmed framgår sambandet mellan riktlinjerna och översiktsplanen, såväl den gällande som den nu föreslagna. Det finns inget motsägelsefullt i hur behoven på kort och lång sikt redovisas i riktlinjerna respektive i översiktsplanen. Att riktlinjerna och översiktsplanen har olika tidshorisonter är ett uttryck för att det finns behov av redovisning både på kort och på lång sikt.

För närvarande pågår framtagande av nya riktlinjer för bostadsförsörjning enligt Lag (2000:1383) om kommunernas bostadsförsörjningsansvar. Målsättningen är att riktlinjerna ska antas under 2022 och gälla till 2026. Riktlinjerna kommer att baseras på den prognosticerade demografiska utvecklingen, behovs- och marknadsanalyser. Det finns i nuläget ingenting som tyder på att utvecklingen på bostadsmarknaden och Malmös befolkningstillväxt skulle föranleda andra ställningstaganden anseende kapacitetsbehov på lång sikt i översiktsplanen.

Länsstyrelsen kan av handlingarna inte utläsa någon uppgift om hur många bostäder som kommunen bedömer kan tillkomma inom områden som är utpekade för ny blandad stadsbebyggelse samt hur stor del av bostadsbehovet som skulle kunna tillgodoses genom förtätning av befintlig blandad stadsbebyggelse. T.ex. framgår det inte heller hur stor andel av bostäderna som behöver tillkomma som tar oexploaterad mark i anspråk (se vidare under rubriken *Ianspråktagande av jordbruksmark* nedan). Länsstyrelsen menar att utan ovanstående redovisning är det svårt att bedöma om de markanspråk som pekas ut är rimliga för planperioden. En redovisning av ovanstående skulle också ge en tydligare bild av konsekvenserna mellan planförslaget och de alternativ som presenteras i MKB:n.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Granskningshandlingen kompletteras med ett underlag där det framgår vilken kapacitet gällande bostäder och arbetsplatser som finns i kommunens respektive utbyggnadsområden.

Behov av mark för verksamheter

Av ÖP Malmö framgår det att nya verksamhetsområden bl.a. behövs för att kunna omvandla äldre centralt belägna verksamhetsområden till blandad stadsbebyggelse. Vidare framgår det att möjligheten att förtäta stadens yttre verksamhetsområden ska undersökas. Länsstyrelsen saknar i ÖP Malmö kommunens bedömning av hur behovet av mark för verksamheter ser ut. Ett antal nya verksamhetsområden pekas ut, företrädesvis på oexploaterad mark (se vidare under rubriken *Ianspråktagande av jordbruksmark* nedan). Länsstyrelsen saknar också kommunens bedömning av vilken typ av verksamheter som det finns behov av att hitta ny mark för. Länsstyrelsen råder kommunen att tydliggöra detta i granskningshandlingen. Länsstyrelsen ser positivt på att kommunen avser att undersöka möjligheten till att förtäta befintliga verksamhetsområden och uppmuntrar kommunen till att studera hur stor del av behovet av mark för verksamheter skulle kunna tillgodoses på detta vis.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Granskningshandlingen kompletteras med ett underlag där det framgår vilken kapacitet gällande arbetsplatser som finns i kommunens respektive utbyggnadsområden, vilket inkluderar nya stora verksamhetsområden. Granskningshandlingen kompletteras också med ett underlag gällande vilka typer av verksamheter som är mest lämpliga i kommunens olika verksamhetsområden. Malmö stad arbetar parallellt med att utreda vilket behov det finns av nya verksamhetsområden inom kommunen och eventuella behov av ytterligare verksamhetsområden.

lanspråktagande av jordbruksmark

Det ligger i Länsstyrelsen uppdrag att verka för att nationella mål får genomslag. Detta har bl.a. inneburit ett tydligt ställningstagande för en begränsad exploatering av jordbruksmark, samt ett mer effektivt utnyttjande av den mark som ändå exploateras. *Hållbara transporter i Skåne* och *Hushållning med Skånes mark- och vattenresurser* är två av de fem största utmaningarna för miljöarbetet i länet (*Skånska åtgärder för miljömålen, Regionalt åtgärdsprogram för miljö kvalitetsmålen 2016-2020* (Länsstyrelsen Skåne 2016:16).

Länsstyrelsen ser positivt på att kommunen genom ambitionen att bygga en tätare stad sparar jordbruksmark. Länsstyrelsen konstaterar dock att ÖP Malmö föreslår markanspråk på jordbruksmark. Länsstyrelsen efterlyser inför utställningen att kommunen motiverar behovet av att ta i anspråk jordbruksmark relaterat till bestämmelserna i miljöbalken, dvs kommunens bedömning av att exploateringen av jordbruksmark utgör ett väsentligt samhällsintresse enligt 3 kap. 4 § MB. Det gäller framförallt för jordbruksmarken utanför Yttre ringvägen (så som nya områden för verksamheter och ny blandad stadsbebyggelse) men även för jordbruksmark innanför Yttre ringvägen. Länsstyrelsen menar att det bör framgå hur kommunen avser att bebygga och använda den oexploaterade mark som man anser är motiverad att ta i anspråk så att de kan ske på ett långsiktigt hållbart sätt för att följa nationella och regionala mål. Länsstyrelsen rekommenderar att kommunens ställningstagande och motiv tydligare beskrivs i översiktsplanen.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Granskningshandlingen kompletteras med platspecifika riktlinjer som beskriver vilka behov som finns kopplade till respektive område, samt ett underlag gällande vilka typer av verksamheter som är mest lämpliga i kommunens olika verksamhetsområden. I granskningsförslaget har storleken på markanspråk för jordbruksmark utanför Yttre Ringvägen ökat jämfört med gällande översiktsplan samt samrådsförslaget. Framst har ytor för nya verksamhetsområden i Glostorp minskat eller utgått, samt delvis vid Lockarp. Verksamhetsområdet Ingvalla, söder om Vintrie trafikplats, har istället vuxit. Den sammanlagda ytan med nya verksamhetsområden utanför Yttre Ringvägen har totalt sett minskat med ca 17 ha till förmån för bevarandet av jordbruksmark. Förutom att minska exploateringen av jordbruksmark innebär omfördelningen en oförändrad kapacitet för arbetsplatser då Ingvalla förväntas kunna locka mer personalintensiva verksamheter.*

Social hållbarhet

Länsstyrelsen är positiv till att kommunen så tydligt lyfter fram barnkonventionen samt de globala målen som centrala i översiktsplanen. Agenda 2030 står för såväl ett folkhälso-, jämställdhets och rättighetsperspektiv. Malmö stad har identifierat att god folkhälsa är en förutsättning för en positiv utveckling för välfärd och för tillväxt. Dessutom nämns det att hälsa, barnperspektiv och jämställdhet genomsyrar allt.

En möjlig utveckling är att ännu tydligare belysa den centrala utgångspunkten i Agenda 2030; *Leave no one behind*. På så sätt skulle det bli ännu tydligare hur grupper som riskerar att inte få sina rättigheter tillgodosedda avses bli involverade i utvecklingsarbetet.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Granskningshandlingen kompletteras för att tydligare belysa den centrala utgångspunkten i Agenda 2030, inklusive en Hållbarhetsbedömning som grundas på Agenda 2030.*

Barnrättsperspektivet lyfts genomgående i ÖP Malmö och betydelsen av barnkonsekvensbedömningar understryks. Länsstyrelsen menar att det också vore värdefullt att synliggöra om barns ges möjlighet att delta och ha inflytande i samrådsprocessen. Länsstyrelsen kan inte heller se att ungdomar berörs så tydligt. Förslag på utvecklingsområden som kan lyftas utifrån ett ungdomsperspektiv är: platser för unga där de kan umgås, trygghetsaspekter utifrån ungdomsperspektiv, kollektivtrafik som passar ungdomars behov och önskemål.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Barn och ungdomars perspektiv har integrerats i hela översiktsplanen och genomsyrar prioriterade inriktningar, strategier och riktlinjer. Samrådsbehandlingen har presenterats och workshops*

har hållits för många ungdomar, bland annat elevråd på högstadieskolor samt för 240 av Malmö stads sommarpraktikanter i åldrarna 15–19 år. Slutsatser från genomförda workshops har sammanställts och fungerat som underlag till framtagandet av granskningshandlingen. Några av de viktigaste slutsatserna är följande:

- Många ansåg att det behövs bostäder som fler har råd med och att segregationen är ett problem som bör motverkas.
- Många ansåg att Malmö behöver minska sin miljöpåverkan.
- Många ansåg det fördelaktigt att hålla staden tät för att göra det enkelt att cykla och gå samt undvika att bygga på jordbruksmarken. Samtidigt uttrycktes en oro över att staden kan bli för tät och trängsel associerades delvis med sociala problem och stök. Många såg det som troligt att fina kvaliteter som grönska och mötesplatser skulle försvinna om staden blev tätare. Ökade köer och trängsel i trafiken nämndes som en ytterligare negativ aspekt av att bygga ut genom förtätning.
- Vid många tillfällen nämndes bristen på mötesplatser för lite äldre ungdomar – ca 16 år och uppåt.

Länsstyrelsen är positiv till att kommunen ser behovet av att förbättra tillgänglighet i det offentliga rummet för personer med olika funktionsnedsättningar. Länsstyrelsen vill lyfta fram att ett sätt att göra detta på är att vid nybyggnation tillämpa principen om *universell utformning*, då inkluderas fler och behov av att göra anpassningar i efterhand minskar. Ett annat sätt är att försäkra sig om att samrådsunderlaget är tillgängligt för alla. Utöver barn finns det även andra grupper som riskerar att inte få sina rättigheter tillgodosedda (exempelvis personer med funktionsnedsättning), de behöver nås och göras delaktiga i samrådsprocessen.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Granskningshandlingen kompletteras med en skrivning om *universell utformning*. Granskningsförslaget har också genomgått en tillgänglighetskontroll. Samrådsförslaget presenterades för Malmö stads funktionsstödsnämnd som dessutom är en viktig remissinstans för översiktsplanen. Malmö stads råd för funktionshinderfrågor är en annan viktig remissinstans. Malmö stads funktionsstödsförvaltning har varit delaktig i framtagandet av granskningsförslaget.

Hänsyn till kulturmiljövärden

Det är positivt att *Stadens arkitektur och kulturmiljö* finns med som en planeringsstrategi, översiktsplanen saknar dock stöd för att prioritera mellan motstående intressen. För så väl innerstaden som för landsbygden hade det varit önskvärt med förtydliganden kring vilka intressen som ska vägas tyngst inom olika områden.

I MKB:n står det att ”Översiktsplanens strategier anger att kulturmiljö och landskapsbild alltid ska beaktas för att minimera negativ påverkan”. Länsstyrelsen kan inte se i vilka strategier detta har vägt in eller för vilka geografiska områden detta är aktuellt. Slutsatserna i MKB:n exempelvis ”för att förebygga negativ påverkan inom särskilt värdefulla områden ska särskild uppmärksamhet ska ägnas åt kulturbeskyddade värden i samband med detaljplaner och bygglovbeslut” bör arbetas in i översiktsplanens strategier och med fördel konkretiseras för att ge bättre vägledning.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Granskningshandlingen kompletteras med ett kartunderlag med Uppmärksamhetsområden för kulturbeskyddade värdefulla miljöer med tillhörande riktlinjer. Som underlag till översiktsplanen finns beskrivningar av respektive områden i kartan för en bättre vägledning i kommande planeringsled. Kopplat till den kommunövergripande översiktsplanen finns också den tematiska fördjupningen *Arkitektur i Malmö* som fungerar som en vägledning för hur stadens arkitektoniska kvaliteter ska bevaras, stärkas och utvecklas, samt hur olika byggprojekt kan bidra till att Malmö blir en nära, tät, grön och blandad stad.

Arkeologi och fornlämningar

Översiktsplanen saknar redovisning av eller kommentarer kring det arkeologiska läget i kommunen.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Granskningshandlingen kompletteras med ett kartunderlag med fornlämningar och andra kulturbeskrivningar.

Hänsyn till naturvärden

I ÖP Malmö finns hänvisning till kommunens Naturvårdsplan. Länsstyrelsen menar att kommunen i översiktsplanen bör visa vilka områden och strategier som lyfts fram i Naturvårdsplanen samt hur dessa vägs samman eller inte med föreslagen exploatering.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Granskningshandlingen kompletteras med kartunderlag som visar områden utpekade i Naturvårdsplanen. Underlaget uppdateras när den nya naturvårdsplanen antas. Strategier gällande gröna och blå miljöer, samt biologisk mångfald ligger i linje med naturvårdsplanens mål och för mer detaljer hänvisas det till gällande naturvårdsplan.

Områdesskydd enligt miljöbalken

Naturresevat

Översiktsplanen saknar redovisning av vilka områden i kommunen som omfattas av naturresevat.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Granskningshandlingen kompletteras med kartunderlag som visar områden som omfattas av naturresevat.

Biotopskydd och artskydd

Översiktsplanen bör kompletteras med information och beskrivning vad gäller artskyddsförordningen och de generella biotopskyddsområdena. Länsstyrelsen vill uppmärksamma kommunen på att förslagna nya utbyggnadsområden, eventuellt kan komma att beröra generella biotopskyddsområden, tex området öster om Dala och områdena runt Klagshamn. Kommunen bör i ett tidigt skede beakta och ta hänsyn till dessa. Det är angeläget att tydliggöra detta ifall genomförandet är beroende av att dispenser beviljas. Vidare bör artskyddsfrågan klargöras och vid behov utredas för samtliga nya exploateringsområden som föreslås, och MKB bör upprättas i de fall där föreslagen exploatering berör hotade arter.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Malmö stad avser alltid följa gällande lagar och förordningar, så även det generella biotopskyddet och artskyddsförordningen, varför det bedöms överflödigt att ta upp detta i översiktsplanen. En av ÖP:s strategier säger att naturvärdesinventeringar ska genomföras i tidiga skeden i stadsplaneringsprocessen, och i dessa kommer det framgå om planerad exploateringen kan komma att påverka skyddade arter eller biotoper. Kommande planeringsled med en annan detaljeringsgrad och en kortare planeringshorisont är en lämpligare detaljnivå för detta.

Konsekvensbeskrivning och miljökonsekvensbeskrivning

Miljökonsekvensbeskrivningen (MKB) ska identifiera och beskriva miljöförhållandena som kan komma att påverkas betydligt, relevanta miljöproblem som har samband med naturområden som avses i 7 kap miljöbalken (MB) eller ett annat område av särskild betydelse för miljön samt hur relevanta miljö kvalitetsmål och andra miljöhänsyn beaktas i planen. MKB ska redovisa de i planförslaget gjorda valen i förhållande till möjliga alternativ, samt jämfört med ett realistiskt nollalternativ. Länsstyrelsen menar att slutsatser, vägledning och åtgärder som framkommit av MKB:n även tydligt ska framgå av själva planbeskrivningen för ÖP Malmö.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Stadsbyggnadskontorets uppfattning är att översiktsplanens nollalternativ utgår från att gällande planer fortsätter att gälla, då det är nollalternativ som är realistiskt möjligt. MKB:n

*redovisar därför flera andra olika kompletterande alternativ för stadens stadsutvecklingsmöjligheter och för resone-
mang kring både negativa och positiva effekter utifrån de olika alternativen. I granskningshandlingen har justeringar
gjorts för att tydligare väva samman MKB:n med planbeskrivningen i översiktsplanen.*

Betydande miljöpåverkan

I MKB:n beskrivs konsekvenser på en strategisk nivå då den baseras på samrådshandlingen som utgörs av Planstrategin. I MKB:n anges att betydande miljöpåverkan bedöms utifrån sitt sammanhang, alltså hela översiktsplanen. Det vill säga att påverkan i ett lokalt sammanhang inte behöver betyda att hela översiktsplanens påverkan är betydande. Länsstyrelsen vill inför det fortsatta arbetet med ÖP Malmö, då planeringsriktlinjer för olika områden kommer arbetas fram, påminna kommunen om att konsekvenserna kan beskrivas på olika detaljeringsnivå beroende på vilka aspekter som undersöks. Länsstyrelsen menar också att det är angeläget att det framgår av MKB:n var det finns risk för betydande miljöpåverkan lokalt vid ett genomförande av översiktsplanen. Länsstyrelsen vill också uppmärksamma att betydande miljöpåverkan lokalt på flera platser sammantaget kan ge en betydande miljöpåverkan, därtill kommer också risken för kumulativa effekter.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret ser en risk med att peka ut områden där MKB:er kan bli aktuella vid genomförande av översiktsplanen. Det skulle kunna tolkas som att det enbart är där det finns ett behov av MKB vilket kan riskera att leda till att MKB förbigås vid sådana tillfällen där området inte är utpekade i översiktsplanen trots att det kan finnas anledning att ta fram MKB. Översiktsplanens MKB avser därmed inte att, utöver de redan generellt utpekade områdena, särskilt peka på specifika områden där MKB:er kan komma att bli aktuellt i samband med kommande prövningar och planläggning.*

Avgränsning av betydande miljöpåverkan

Kommunen bedömer att de aspekter av översiktsplanen som sammantaget bedöms ha betydande miljökonsekvenser är effekter av trafik och transporter i kombination med att staden byggs tätare. Kommunen menar att strategin att bygga en mer koncentrerad stad totalt ger en minskad miljöpåverkan, men att den täta staden lokalt dock kan ge problem med buller och utsläpp till luft och vatten som kan innebära att människor utsätts för betydande miljöpåverkan. Vidare anges också att existerande markföroreningar kan innebära en betydande miljöpåverkan.

Länsstyrelsen menar att det finns ytterligare aspekter som sammantaget skulle kunna medföra en betydande miljöpåverkan. Det gäller till exempel påverkan på kulturmiljö. Länsstyrelsen menar att MKB:n även behöver belysa hur vilken påverkan som planen kan medföra på kulturmiljövärden, att bygga en tätare stad kan i hög grad påverka dessa värden. Men även den bebyggelse som föreslås utanför Yttre ringvägen kan innebära konsekvenser för dessa värden. Länsstyrelsen menar också att det kan finnas risk för betydande miljöpåverkan på naturvärden, framförallt i havsområdet och kustområdet söder om Yttre ringvägen. Konsekvenserna av risk för översvämning och risken för olyckor är också aspekter som skulle kunna medföra en betydande miljöpåverkan.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Kulturmiljö kan påverkas negativt av att staden förtätas, eller lyftas fram och förtydligas. Därför lyfts det också fram i MKB:n vikten av att byggnation anpassas till befintlig karaktär och hänvisar bland annat till det tematiska tillägget Arkitekturstad Malmö, som innehåller verktyg för att kunna tillgodose möjligheter och minimera negativa effekter vid förtätning.*

Det framgår också i översiktsplanen och i Arkitekturstaden Malmö att förändring och komplettering med ny bebyggelse i existerande stadskaraktärer och i de olika landskapstyperna och dess byar ska ske med kunskap om och hänsyn tagen till platsens särdrag och existerande kvaliteter. Förtydliganden har gjorts i granskningshandlingens MKB.

Naturvärden har inkluderats i MKB:n avseende miljöpåverkan utifrån havsnivåhöjning och översvämningens risk.

Även om kommunen i ÖP Malmö fokuserar på att bygga staden inåt, menar Länsstyrelsen att bedömningen av aspekten hushållning med mark behöver fördjupas då det faktiska förslaget innebär att oexploaterad mark tas i anspråk.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Översiktsplanens planeringsprinciper är att Malmö ska växa inåt och att kommunens övriga orter ska kompletteringsbebyggas så att alla orter utvecklas som livaktiga, attraktiva boplatser med förutsättningar för service och samhällsutbud. Redan befintlig service, samhällsfunktioner och infrastruktur ska nyttjas så resurseffektivt som möjligt. Omvandling av redan ianspråktagen mark och förstärkning till befintliga bebyggelsestrukturer prioriteras tydligt före exploatering av oexploaterad mark. MKBn har förtydligats utifrån detta.*

Elnät och IT-infrastruktur

Inom kommunen finns en ledning tillhörande transmissionsnätet för el, ledningen bör redovisas i ÖP Malmö.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Granskningshandlingen kompletteras med ett kartunderlag som visar befintliga kraftledningar i kommunen.*

En väl fungerande och utbyggd IT-infrastruktur ger goda förutsättningar för bland annat näringslivsutveckling, sysselsättning, forskning och innovationer, vård och omsorg, miljö och klimat, utbildning och kompetensförsörjning samt social delaktighet. Av denna anledning behöver IT-infrastrukturen synliggöras samhällsplaneringsprocessen på både regional och kommunal. Lagändringen i PBL från maj 2011, stärker även detta. ÖP Malmö bör därför redovisa tillgång och förutsättningar för en väl utbyggd IT-infrastruktur i hela kommunen.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *IT-infrastrukturen ingår som en viktig del i Malmös utveckling, men redovisas inte separat i översiktsplanen.*

MSA-områden kring flygplatser och samråd om höga objekt

Kommunen berörs av den s.k. MSA-påverkande ytan (skyddsområde på 60 km kring flygplats där flygplanen påbörjar den sista delen av inflygningen) för Malmö-Sturup och Ljungbyheds flygplatser. Flygtrafiken rör sig med fastställda marginaler över den MSA-påverkande ytan, vars höjd är samma som högsta hinder inom ytan. Nya hinder kan ha en negativ inverkan på flygtrafiken. Av ÖP Malmö bör framgå att lokalisering av höga byggnader/föremål (exempelvis vindkraft) inom den MSA-påverkande ytan ska samrådas med berörd flygplats.

Länsstyrelsen menar att det i ÖP Malmö bör nämnas vad som gäller för flyghinder för den civila luftfarten. För civil luftfart gäller att alla byggnadsobjekt oavsett typ som master, torn, pyloner, skyltar, konstverk, byggnader etc. som är högre än 20 meter över mark eller vattenytan ska remitteras till LFV. Befinner sig objektet till havs eller i insjö ska även Kustbevakningen i Karlskrona remitteras. Samråd kring höga objekt bör även ske med Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) gällande eventuell påverkan på radiokommunikationssystemet RAKEL. Detta gäller konstruktioner högre än 20 meter utanför sammanhållen bebyggelse och högre än 45 meter inom sammanhållen bebyggelse.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Granskningshandlingen kompletteras med information i ställningstagande och beskrivning för Riksintresse för civil luftfart.*

Totalförsvarets civila delar

Samhällets beredskap bör framgå i översiktsplanen i den mån den fysiska planeringen berörs, exempelvis vad gäller reservvattentäcker och viktig infrastruktur i övrigt. Kommunens tillgång till befintliga skyddsrum är en sådan fråga som kan belysas i översiktsplanen, de är också ett allmänt intresse enligt 2 kap PBL. Skyddsrummen kan påverkas av ianspråktagande av mark i närheten. En karta över landets skyddsrum finns på https://gisapp.msb.se/apps/kartportal/enkel-karta_skyddsrum/

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret menar att samhällets beredskap i förhållande till det civila försvaret i översiktsplanen är kopplat till vilken robusthet som översiktsplanen tar höjd för och ger vägledning om för att skapa goda fysiska förutsättningar för samhällsservice, el- och vattenförsörjning, verksameters utvecklingsmöjligheter samt att tillgodose t.ex. riksintresse för kommunikationer. Det är aspekter som översiktsplanen svarar upp till väl. Att peka ut specifika skyddsrum anses inte ligga i nivå med övrigt innehåll i översiktsplanen men granskningsbehandlingen kompletteras med kommunens ställningstagande kring skyddsrum där det framgår att Malmö stad kommer att lägga fokus på att försöka vidmakthålla befintliga skyddsrum och inte föreslå åtgärder som påtagligt försämrar skyddsrumstillgången.*

Befintliga övningsfält

Husie övningsfält nyttjas av olika förband för övningar med lös ammunition eller övningar utan vapeninsats, t.ex. fordonsutbildningar och gruppering av lednings- och underhållsforband. I översiktsplanens markanvändningskarta benämns Husie övningsfält som existerande park och natur samt ny blandad stadsbebyggelse. Länsstyrelsen menar att det vore lämpligt att benämna detta område som militärt övningsfält i markanvändningskartan.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Översiktsplanen föreslår ingen exploatering inom det så kallade Robotfältet öster om Yttre Ringvägen. Benämningen existerande park och natur inkluderar områden med höga naturvärden utpekade i Naturvårdplanen där kommunen inte har för avsikt att exploatera. Benämningen existerande park och natur garanterat inte tillgänglighet för allmänheten och försvårar inte för funktionen som militärt övningsfält. Förutom ett framtida godspar längs Yttre Ringvägen har kommunen inga anspråk på övningsfältet.*

Översiktsplanens koppling till nationella och regionala mål, planer och program

Kommunen ska i översiktsplanen redovisa hur kommunen i den fysiska planeringen avser att ta hänsyn till och samordna översiktsplanen med relevanta nationella och regionala mål, planer och program av betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen. Agenda 2030 och barnkonventionen nämns, Länsstyrelsen kan också konstatera att de prioriterade inriktningarna har bäring på flera mål t.ex. de nationella jämställdhetsmålen och folkhälsomålen. Länsstyrelsen uppmanar kommunen att i handlingarna synliggöra hur ÖP Malmö tar hänsyn till sådana mål, planer och program som kommunen bedömer har betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen. Länsstyrelsen vill i sammanhanget också lyfta några av de nationella och regionala målplaner och program som är särskilt relevanta för Malmö stads översiktsplanering och som nu inte redovisas i handlingarna.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *I granskningsbehandlingen synliggörs tydligare hur översiktsplanen tar hänsyn till globala, nationella och regionala mål som bedöms ha stor betydelse för en hållbar utveckling inom kommunen.*

De nationella friluftspolitiska målen

Friluftslivet ger oss hälsa, naturförståelse och regional utveckling. Det är utgångspunkten för de tio mål för friluftslivspolitik som regeringen beslutade om i december 2012. Bland annat friluftsmålet

om tillgång till natur för att kunna bedriva friluftsliv handlar om att samhällsplanering och markanvändning tar hänsyn till friluftslivets behov av tillgång till attraktiva natur- och kulturlandskap. Målet innebär bland annat att

- andelen översiktsplaner som behandlar och visar tillgången till natur- och kulturlandskap med olika upplevelsevärden i hela kommunen ökar och uppdateras kontinuerligt.
- friluftslivets behov av tillgång till attraktiva natur- och kulturlandskap säkerställs genom hållbart brukande, fysisk planering och bevarande.

De friluftslivspolitiska målen är särskilt relevanta i Malmö, och Skåne som helhet, då tillgången till allemansrättslig mark är begränsad. Planhandlingarna bör tydliggöra hur genomförandet av ÖP Malmö bidrar till att friluftsmålen uppnås.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Granskningshandlingen kompletteras med strategier och riktlinjer som på olika sätt svarar upp till de friluftspolitiska målen utan att direkt hänvisa till målen. I granskningshandlingen föreslås en kraftig utökning av naturområdet kring Husie mosse österut för att säkra framtida tillgång till större naturområden i östra Malmö.*

Klimat- och energistrategi för Skåne

I juni 2018 antog Riksdagen ett klimatpolitiskt ramverk för Sverige som innehåller nya klimatmål, en klimatlag och ett klimatpolitiskt råd. Aktuell Klimat- och energistrategi för Skåne *Ett klimatneutralt och fossilbränslefritt Skåne* beslutades 2018 och innehåller regionala mål- och åtgärder för klimat- och energiarbetet i länet fram till år 2030. Planhandlingarna bör synliggöra hur strategierna i ÖP Malmö relaterar till ovanstående.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Granskningshandlingen kommer att hänvisa till kommunens energi-strategi som förväntas bli antagen under 2022. I väntan på antagandet kommer översiktsplanen att hänvisa till gällande energistrategi där visionen för 2030 är att hela Malmö som geografiskt område försörjs till 100 procent av förnybar och återvunnen energi.*

Naturvårdsstrategi och Grön infrastruktur

Vägen till biologiskt rikare Skåne – Naturvårdsstrategi för Skåne antogs juni 2015, är en strategi som lyfter fram vikten av att skydda de värdefullaste områdena och öka hänsynen i vardagslandskapet. De åtgärder som krävs för genomförandet av strategin redovisas i den regionala Handlingsplanen för grön infrastruktur i Skåne som består av en kunskapsdel ”Grön infrastruktur i Skåne - nulägesbeskrivning 2020” med kartor samt en åtgärdsdel ”Insatsområden för grön infrastruktur 2019-2030. Aktuell period; 2019-2022”.

Åtgärdsdelen i handlingsplanen antogs i december 2018 och utgår ifrån och bygger vidare på det regionala åtgärdsprogrammet *Skånska åtgärder för miljömålen 2016- 2020*. Det har identifierat 8 insatsområden och 75 åtgärder för att stärka landskapets biotoper, strukturer, element och naturområden i land- och vattenmiljöer, inklusive i tätortsnära områden, som tillsammans skapar ett ekologiskt sammanhang och som utgör förutsättningen för att bevara landskapets biologiska mångfald och främja ekosystemtjänster. Aktuella dokument för grön infrastruktur i Skåne hittas under på ”Grön infrastruktur” Länsstyrelsens hemsida och i Planeringskatalogen.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Nämnda dokument är viktiga underlag som kommunen använder i översiktsplaneringen och annan planering. De i kombination med egna analyser och karteringar ger kommunen underlag gällande användning för vilka miljöer och artergrupper som ska prioriteras i arbetet med kommunens gröna infrastruktur. Granskningshandlingen hänvisar inte specifikt till dessa dokument.*

Remisshantering

Länsstyrelsen har i aktuellt ärende hört följande myndigheter:

- Energimyndigheten (synpunkter inkommit)
- Försvarsmakten (synpunkter inkommit)
- Havs- och vattenmyndigheten (ej inkommit)
- Luftfartsverket (synpunkter inkommit)
- Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (synpunkter inkommit)
- Post- och telestyrelsen (synpunkter inkommit)
- Sjöfartsverket (synpunkter inkommit)
- Skogsstyrelsen (synpunkter inkommit)
- Statens geologiska undersökning (avstår att yttra sig)
- Statens geotekniska institut (synpunkter inkommit)
- Svenska kraftnät (synpunkter inkommit)
- Trafikverket (synpunkter inkommit)

De yttranden från ovanstående myndigheter som inte redan skickats till kommunen för kännedom översänds till kommunen, då de kan innehålla information som inte tagits upp i detta yttrande men som skulle kunna vara av värde i den fortsatta processen.

Beslutande

Detta yttrande har beslutats av enhetschef länsöverdirektör Ola Melin. I den slutliga handläggningen har tf enhetschef Hanne Romanus deltagit. Planhandläggare Hanna Tell har varit föredragande.

Detta beslut har bekräftats digitalt och har därför ingen namnunderskrift.

Ola Melin

Hanna Tell

GENERELLA SYNPUNKTER

Stöd

Ett flertal remissinstanser framför uttryckligen stöd för de inriktningar och prioriteringar som redovisas i samrådsförslaget.

Flera av Malmö stads nämnder, däribland **Tekniska nämnden, Miljönämnden, Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden, Funktionsstödsnämnden** och **Förskolenämnden** ställer sig tydligt positiva till planförslaget och bland annat framförs att planförslaget är väl genomarbetat och har höga ambitioner samt att det är positivt att hållbar utveckling genomsyrar översiktsplanens strategier. Funktionsstödsnämnden lyfter fram att planen på ett tydligt sätt beskriver de utmaningar och utvecklingsområden som staden står inför.

Grannkommunerna **Burlöv, Eslöv, Trelleborg, Landskrona** och **Helsingborg** uttrycket stöd för planförslaget, bland annat avseende kopplingar till agenda 2030, regionala och mellankommunala samarbeten, regional kollektivtrafik och transporter.

Fastighetsägarna Syd ser positivt på översiktsplanen, som de anser på ett tydligt sätt fokuserar på att knyta samman Malmö stadsdelar och sammanföra nya stadsdelar med ett hållbart fokus. Ambitionen att skapa nära, tät, grön och funktionsblandad stad som attraherar malmöbor att bo, besöka och arbeta i staden kommer enligt Fastighetsägarna Syd att stärka Malmö i stort. **Peab** delar Malmö stads syn på att de tre formulerade målen är en viktig nyckel för att bygga ett hållbart Malmö för framtiden. **Skanska** ser mycket positivt på översynen av översiktsplanen och välkomnar Malmö stads ökade fokus på social och miljömässig hållbarhet, samt inriktningen mot agenda 2030 och de globala klimatmålen. **Wihlborgs Fastigheter AB** ställer sig positiva till planstrategin vilken de anser säkerställer att den framtida utvecklingen av Malmö sker på ett hållbart sätt. **Fastighets AB Emporia** är i huvudsak positivt inställd till vad som anförs i översiktsplanen och ser det som särskilt glädjande att Malmö stad prioriterar en utveckling av befintliga handelsområden framför planer på nya handelsetableringar. **E.ON** är mycket positiva till den övergripande inriktning som anges i planförslaget och välkomnar modellen för kontinuerlig översiktsplanering som kommunen presenterar i planhandlingen.

Sjögren arkitekter AB anser att planen är övertygande för fortsatt utveckling av den hållbara staden samt att det på ett föredömligt vis talas om platsers eller stadsdelars unika förutsättningar som den självklara utgångspunkten vid all förtätning. **FOJAB** ser positivt på beskrivningen av mötesplatser i staden och att Malmö stad har för avsikt att ta tillvara olika initiativ vilket anses viktigt inte minst för stadens barn och unga.

Region Skåne ser positivt på planförslagets övergripande intention om förtätning och nyttjandet av kollektivtrafiknära lägen. Samtidigt som förtätning sker, ska hårdgjord yta minska och vegetationstäckningen öka, vilket enligt Region Skåne är positivt ur perspektiven biologisk mångfald och klimatanpassning. Region Skåne anser att Malmö stad på ett bra sätt placerar in sig i Öresundsregionen och tydliggör sambanden med Köpenhamn samt att planen synliggör möjligheterna med Fehmarn Bält-förbindelsen och ett ökat samarbete med Hamburg. **Statens fastighetsverk** tillstyrker de mål som redovisas och de prioriterade inriktningarna, utbyggnadsstrategierna och planeringsstrategierna som tagits fram. **Skogsstyrelsen** tycker att förslaget på ett bra sätt understryker hur viktig den tätortsnära naturen är. **Vattenmyndigheten Södra Östersjön** ser det som positivt hur översiktsplanen beskriver värdet av gröna och blå miljöer samt miljöer med höga skyddsvärden. Vattenmyndigheten anser därtill att det är bra att översiktsplanen lägger fast långsiktiga övergripande strategier och riktlinjer för att uppnå miljö kvalitetsnormer för vatten medan handlingsplaner konkretiserar åtgärder på kort sikt.

Flera intresseorganisationer, däribland **Fotgängarnas förening (FOT), Hyresgästföreningen, SACO, SPF Seniorerna Malmö** och **Studentkåren Malmö** ger positiva synpunkter på planförsla-

get. Bland annat framhålls målen om en nära, tät, grön och funktionsblandad stad med en grön tillväxt och sysselsättning, att hållbarhet ska genomsyra hela processen, att de tre prioriterade inriktningarna för utvecklingen av Malmö som hållbar stad är väl motiverade, att planen ger goda möjligheter att utveckla en attraktiv stad med ett stort fokus på hållbara transporter samt att samrådsförslaget visar en förståelse för att frågor som handlar om tillväxt måste integreras med frågor om miljö, klimat, kultur, demokrati och social utsatthet.

Privatperson 10 pekar på att det är väldigt bra med fokus på att växa inåt, förtäta och att förbättra för cykel- och kollektivtrafik. **Privatperson 19** ställer sig bakom eftersträvan om samnyttjande och multifunktionella lösningar.

Ifrågasättanden

LRF och **Kristdemokraterna** ifrågasätter att samrådsförslaget har en fortsatt kraftig befolkningsökning som utgångspunkt. LRF uttrycker tvivel om att en befolkningsökning på 100 000 personer i Malmö är den optimala lösningen för att nå uppsatta mål och framhåller att Malmö kommun tydligare behöver sättas i ett globalt, nationellt och regionalt perspektiv. Kristdemokraterna menar att utgångsläget måste förändras från att handla om att till varje pris uppfylla prognoserna om en fortsatt kraftig befolkningsökning till att istället handla om att det först och främst är invånarna i staden som ska få växa tillsammans med sin stad.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Malmös befolkningsökning är inte ett mål i översiktsplanen utan ett scenario som bygger på prognoser. Med den information som finns tillgänglig idag är prognosen det troligaste scenariot, och staden ska därför ha en god beredskap för en fortsatt befolkningsökning. Den valda planeringsinriktningen kan samtidigt hantera även andra scenarier med en lägre befolkningsökning.*

Sveriges geologiska undersökning (SGU), Förskolenämnden, Tekniska nämnden och **Privatperson 12** är kritiska till delar av samrådsförslaget upplägg avseende den digitala formen, språk, begriplighet och tydlighet. SGU anser att planen inte tillräckligt väl belyser relevanta plan-, samhälls- och hållbarhetsfrågor för att ge läsaren möjlighet att utifrån textinnehåll och kartmaterial göra en samlad bedömning av översiktsplanens effekter på samhällsutveckling inom Malmö kommun. I remissyttrandena ges olika förslag till förbättringar av upplägg och för att göra planen mer överskådlig och lättare att tillgodogöra sig. Tekniska nämnden saknar malmöbornas perspektiv i översiktsplanen. För att malmöborna på ett bättre sätt ska kunna ta del av översiktsplanen, förstå den och dess vision, så skulle dokumentet enligt tekniska nämnden behöva utformas på ett annat sätt.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Stadsbyggnadskontoret beaktar synpunkten och har till granskningen förbättrat översiktsplanen gällande språk, begriplighet och tydlighet. Det här är Malmös första helt digitala översiktsplan och stadsbyggnadskontoret är medvetna om att den digitala formen har vissa brister. Till granskningshandlingens många förbättringar gjorts men fler justeringar kan behövas för att alla ska känna sig bekväma med den digitala formen. Översiktsplanen ska fungera i många olika sammanhang och det är en stor utmaning att hitta en utformning och ett upplägg som fungerar för alla. Det finns möjlighet att ta del av översiktsplanen i pdf-format som går att skriva ut.*

Arbetsmarknads- och socialnämnden anser att den bildliga gestaltningen i samrådshandlingen kan utvecklas eftersom det utifrån bilderna kan tolkas som att Malmös västra och centrala delar är särskilt prioriterade i Malmös övergripande planering. Det hade varit önskvärt om de bilder som skildrar personer var mer representativa för Malmös befolkning.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Stadsbyggnadskontoret beaktar synpunkten och ser över den bildliga gestaltningen i översiktsplanen till granskningen.*

Fortsatt process

Flera remissinstanser saknar särskilda aspekter som bör prioriteras i översiktsplanen. **Kulturnämnden, Miljöpartiet** och **Privatperson 5** anser att barnperspektiv, barns inkludering, barnkonventionen och barns rättigheter på ett tydligare sätt behöver synas och lyftas fram i översiktsplanen. Miljöpartiet menar även att ett jämställdhetsperspektiv tydligare behöver genomsyra översiktsplanen. Privatperson 5 efterfrågar ekonomiska beskrivningar kring livsmiljöer med kvalitativ prestanda för livskvalitet. **Malmö centrala pensionärsråd** och **SPF Seniorerna Malmö** efterlyser ord som äldre, 70+, mötesplatser och äldres boende. **Malmö stads råd för funktionshinderfrågor** menar att de prioriterade inriktningarna behöver säkerställa att speciell kunskap och insikt om villkor för personer med funktionsnedsättningar genomsyrar all planering.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Stadsbyggnadskontoret beaktar synpunkterna och tydliggör de olika perspektiven till granskningen.*

Lomma kommun har svårt att se att översiktsplanen ska kunna användas för att göra den typ av bedömningar som dokumentet syftar till, såsom framtidsanalys, tillståndshantering eller bedömning av påverkan på mellankommunala intressen. Lomma kommun menar att mellankommunala intressen inte hanteras och att översiktsplanen bör tydliggöra att Malmö behöver arbeta i symbios med sitt omland för att kunna fungera långsiktigt hållbart.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Samrådsbehandlingen tog upp den övergripande inriktningen för översiktsplanen samt strategier och övergripande markanvändningskarta. I granskningskedet presenteras översiktsplanen i sin helhet och granskningsbehandlingen innehåller även mer detaljerade kartor och riktlinjer för att bättre kunna användas för framtidsanalys, tillståndshantering eller bedömning av påverkan på mellankommunala intressen. Kommunerna i sydvästra Skåne samverkar och har dialog kring olika planeringsfrågor i en rad olika forum där mellankommunala intressen hanteras, inte minst genom det gemensamma arbetet i framtagandet av Strukturplan för MalmöLundregionen. Stadsbyggnadskontoret välkomnar även direkt dialog kring särskilda mellankommunala gemensamma planeringsfrågor.*

Skanska anser att utveckling av staden utan att ge upphov till klimatpåverkan borde inkluderas som en prioriterad inriktning. **Naturskyddsföreningen** önskar att översiktsplanen tydligare tar naturvärden i beaktande och att resonemang inkluderas kring hur planen förhåller sig till Malmö miljö- mål samt Agenda 2030. **Wihlborgs** och **Miljöpartiet** önskar ett större fokus på klimatarbetet. Miljöpartiet lyfter att kommunens invånare förväntar sig att staden på ett kraftfullt vis ska agera för att bidra till det 1,5-gradersmål som världens länder enades om i Parisavtalet. Det får inte heller råda några tveksamheter om att Malmö stad gör vad som behövs för att nå EU:s klimatmål. Wihlborgs menar att klimatarbetet och klimatanpassning, som är en utav våra viktigaste framtidsfrågor, ännu tydligare bör poängteras direkt i sammanfattningen. Wihlborgs poängterar vikten av att staden arbetar tillsammans med övriga aktörer i samhället för att kunna hitta bästa, och snabbaste, väg framåt. **Friluftsförbundet** lyfter de utmaningar samhället står inför med klimatförändringar och hot mot biologisk mångfald. **Fastighetsägarna Syd** uppmanar Malmö stad att vara tydlig med att vara staden som vågar testa nytt.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Stadsbyggnadskontoret beaktar synpunkterna och tydliggör ambitionen om minskad klimatpåverkan till granskningen. Det är ingen egen prioriterad inriktning i översiktsplanen utan utgör en grundläggande förutsättning som ligger till grund för de prioriterade inriktningarna. Minskad miljöpåverkan beskrivs också under den prioriterade inriktningen "En nära, tät, grön och funktionsblandad stad". Granskningsbehandlingen tydliggör hur översiktsplanen förhåller sig till olika globala, nationella och regionala mål, inklusive Agenda 2030. Till granskningen kommer ett genomförandearnsnitt läggas till där det framgår att Malmö ska våga testa nytt.*

Tekniska nämnden och **Lomma kommun** önskar en mer utförlig beskrivning av hur stadens vattenområden ska användas. Lomma kommun menar att havs- och vattenplaneringen även kräver samverkan över kommungränsen. Tekniska nämnden nämner att kust- och vattenperspektivet med fördel kan förstärkas genom hela dokumentet och att Malmö hamn endast är summariskt beskriven och nämns främst som riksintresse.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Stadsbyggnadskontoret beaktar synpunkten och havs- och vattenfrågor beskrivs mer utförligt till granskningen. Även Malmö hamn kommer att beskrivas tydligare i granskningshandlingen.*

Flera remissinstanser, bland andra **Kulturnämnden**, **Tekniska nämnden**, **Malmös centrala pensionärsråd**, **Hyresgästföreningen**, **Fastighetsägarna Syd**, **Jernhusen AB**, **Wihlborgs**, **E.ON** och **Räddningstjänsten Syd** poängterar betydelsen av dialog, erfarenhetsutbyte, samverkan och delaktighet i fortsatta planeringsprocesser, såväl med stadens invånare som aktörer av olika slag och mellan kommunens nämnder och förvaltningar.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Stadsbyggnadskontoret håller med om betydelsen av dialog, erfarenhetsutbyte, samverkan och delaktighet i planeringsprocessen och har inkluderat många instanser i framtagandet av granskningshandlingen. Stadsbyggnadskontoret har för avsikt att vidareutveckla metoder för dialog och delaktighet.*

MKB, **Tekniska nämnden** och **E.ON** efterfrågar en ökad tydlighet i planen. MKB och Tekniska nämnden ser behov av att planen lägger större fokus på möjliga målkonflikter och förhållandet mellan ambitioner, prioriteringar och strategier så att målkonflikter kan undvikas. E.ON önskar tydlig koppling till andra planer, program och strategier, särskilt kommunens energistrategi och miljöprogram.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Stadsbyggnadskontoret beaktar synpunkten och ska till granskningen förbättra översiktsplanen gällande begriplighet och tydlighet. Granskningshandlingen kompletteras med ett genomförandeavsnitt för att tydliggöra målkonflikter i översiktsplanen. Granskningshandlingen kommer också att kompletteras med tydligare kopplingar till andra planer, program och strategier.*

Förskolenämnden framför att konsekvenser av den pågående pandemin behöver beaktas i det fortsatta arbetet med översiktsplanen.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Stadsbyggnadskontoret menar att det är för tidigt att dra några definitiva slutsatser av pandemin som påverkar innehållet i översiktsplanen. Stadsbyggnadskontoret följer utvecklingen av pandemin noggrant och analyserar vilka möjliga långsiktiga effekter den kan få på stadsutvecklingen i Malmö.*

Tekniska nämnden bedömer att översiktsplanen behöver medge en viss flexibilitet för att ge utrymme att hantera frågor som vi inte har tillräcklig kunskap om idag. Det är viktigt att planeringen leder till en robust stad som kan hantera större risker än de vi kan förutse idag. Även om det finns många osäkerheter så anser Tekniska nämnden att det är viktigt att ta tillvara möjligheterna att förutspå intäkter och kostnader så att kunskapen om detta kan integreras i planeringen. Det är även viktigt att se planeringens ekonomiska konsekvenser både ur Tekniska nämndens och ur stadens perspektiv.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Stadsbyggnadskontoret instämmer i tekniska nämndens synpunkt och menar att översiktsplanen är flexibel i förhållande till frågor som vi inte har tillräcklig kunskap om idag. Ett fördjupat samarbete mellan stadsbyggnadskontoret och fastighets- och gatukontoret, exempelvis inom ramen för utbyggnadsområden, kan framöver underlätta möjligheterna att förutspå framtida intäkter och kostnader av stadsutvecklingsprojekt.*

Räddningstjänsten Syd, Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), Statens geotekniska institut (SGI) och Sveriges geologiska undersökning (SGU) framför att översiktsplanen bör redovisa en samlad bild över risker inom kommun. Räddningstjänsten Syd exemplifierar med att hot och terror behöver beaktas i förhållande till lokalisering av samhällsviktiga verksamheter. För MSB handlar det främst om naturolyckor, transportvägar för farligt gods och större anläggningar som kan orsaka tekniska olyckor. SGI anser att översiktsplanen ska redovisa geotekniska förutsättningar med avseende på geotekniska riskfaktorer (t.ex. risker för ras/skred i berg/jord, erosion och översvämning). SGU menar att översiktsplanen ska redovisa förekomst av geologiska formationer med hög genomsläpplighet samt befintliga grundvattenförekomster och vattentäkter med tanke på ökade risker vid förorenad mark.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Översiktsplanen föreslår inte lokaliseringar av samhällsviktiga verksamheter men förutsätter att lämpliga analyser ligger till grund för lokaliseringar. Granskningshandlingen kompletteras med riktlinjer i förhållande till farligt gods samt farliga och störande verksamheter. Granskningshandlingen kompletteras också med formuleringar angående hur extrema nederbördsituationer ska kunna hanteras för att undvika översvämningar samt riktlinjer för att minska erosion längs vattendrag. Stadsbyggnadskontoret anser inte att översiktsplanen ska redogöra för övriga geotekniska riskfaktorer då det inte bedöms utgöra en överhängande risk inom kommunen. Utredningar och planering utifrån en lång rad aspekter av klimatskydd och klimatanpassning pågår och kommer att fortgå under lång tid framöver där slutsatser successivt tas in i översiktsplanen och andra styrdokument.*

LRF framhåller att Sveriges riksdag och Region Skåne har beslutat om riksomfattande och regionala livsmedelsstrategier. Målsättningen med dessa strategier är att öka självförsörjningsgraden av livsmedel genom att öka den svenska livsmedelsproduktionen. Malmö kommun bör därför, enligt LRF, i sin översiktsplan ta större hänsyn till förändringar som sker med livsmedelsstrategierna och öka upphandlingen av lokala och svenska livsmedel. LRF föreslår att Malmö kommun tar fram en egen livsmedelsstrategi för att garantera kommuninnevanorna tillgång till mat och vatten. Det är även enligt LRF av stor betydelse att den kommunala upphandlingen av livsmedel sker så lokalt som möjligt och att man i upphandlingen ställer samma krav på importerad mat som ställs på svenska livsmedel.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Granskningshandlingen kompletteras med en riktlinje kring att odling av livsmedel för närområdet ska främjas. Malmö stad arbetar med att ta fram en lokal livsmedelsstrategi som ett komplement till den nationella och regionala livsmedelsstrategin. Översiktsplanen hanterar inte kommunala upphandlingar och förmedlar istället den synpunkten vidare till Malmö stads upphandlingsenhet.*

Sveriges geologiska undersökning (SGU) saknar en interaktiv plankarta med exempelvis gamla täkter, deponier, MIFO-objekt och tillståndspliktiga verksamheter med en koppling till markförhållanden, jordarter, grundvattenförekomster och dricksvattenförsörjning för att värdera ev. risk eller potentiell påverkan.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Granskningshandlingen kompletteras med ett interaktivt kartverktyg där många av de efterfrågade kartlagrena finns med som underlag till översiktsplanen.*

Saco saknar i samrådsförslaget hur Malmö stad som arbetsgivare ska ge stadens medarbetare rätt förutsättningar i form av ändamålsenliga lokaler och hur stadens utformning i övrigt ger möjlighet för medarbetarna att på ett professionellt sätt kunna möta de utmaningar som översiktsplanen lyfter fram samt arbeta för Malmöborna.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Översiktsplanen främsta uppgift är att ge vägledning för beslut om hur mark- och vattenområden ska användas och hur den byggda miljön ska användas, utvecklas och bevaras. Översiktsplanen gör generella ställningstaganden och pekar inte ut specifika åtgärder för Malmö stads medarbetare.*

SAMMANFATTNING OCH UTMANINGAR

Malmö utmaningar

Förskolenämnden, Fastighetsägarna Syd och SACO framhåller olika aspekter av social hållbarhet som Malmö utmaningar. Förskolenämnden påpekar att ett socialt utvecklingsperspektiv bör integreras i all fysisk utveckling över hela staden och inte endast i det som beskrivs som utsatta områden. Fastighetsägarna Syd betonar vikten av att säkra bostadstillgång för dem med pressad ekonomi och svagast förankring på bostadsmarknaden. Saco pekar på att Malmö redan idag är en stad med omfattande segregations- och gentrifieringstendenser som behöver brytas.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Ett socialt utvecklingsperspektiv är integrerat i all fysisk planering över hela staden, inte bara i det som beskrivs som utsatta områden. Stadens bostadsförsörjningsansvar och hur staden arbetar med frågorna, inklusive bostäder för hushåll med låga inkomster och svag förankring på bostadsmarknaden, tas upp i ett särskilt bostadsförsörjningsprogram. Perspektivet förtydligas i olika delar av översiktsplanens granskningshandling. Att Malmö är en segregerad stad förtydligas i granskningshandlingen under avsnittet Förutsättningar.*

Fritidsnämnden anser att översiktsplanen behandlar befolkningstillväxten, och därmed omfattningen på behovet av förtätning, som en extern faktor som inte påverkas av stadsplaneringen. Nämnden menar att inflyttningen till Malmö också är en konsekvens av utbyggnaden, och inte enbart tvärtom. Fritidsnämnden kan inte göra avvägningar i dessa frågor, men önskar att de avvägningar som görs avseende utbyggnadstakt beskrivs i översiktsplanen.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Malmö befolkningsökning har under en rad år varit igenomsnitt cirka 5 000 personer. Främst har ökningen berott på utrikes inflyttning samt högt barnafödande och därmed inte direkt orsakats av nybyggnation. Antalet bostäder som färdigställts har under det senaste decenniet varierat kraftigt från år till år samtidigt som befolkningsökningen varit relativt jämn. Många storstäder ser en liknande utveckling, medan mindre kommuners befolkningsutveckling påverkas mer av hur många bostäder som färdigställts i kommunen. Samtidigt påverkas befolkningsutvecklingen i olika delar av staden av var i staden det byggs bostäder. Utbyggnadstakten påverkas delvis av Malmö stads agerande men även andra faktorer som exempelvis marknadsförutsättningar för bostadsbyggande påverkar i vilken takt staden byggs ut. Översiktsplanen utgör en beredskap och en riktning för utvecklingen, samt kan påverka ordningen på utbyggnaden.*

Förskolenämnden anser att en barnkonsekvensanalys bör biläggas utställningsförslaget för att ytterligare pröva den långsiktiga inriktningen för Malmö markanvändning mot barnkonventionen.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Granskningshandlingen kompletteras med en hållbarhetsbedömning som inkluderar olika aspekter av social hållbarhet där också barnperspektivet ingår. Diskussioner pågår om att göra en separat barnkonsekvensanalys till antagandehandlingen.*

Tekniska nämnden påpekar att vatten-, avlopp- och elförsörjning behöver nämnas som kritiska faktorer att upprätthålla under *Malmö utmaningar*.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret beaktar synpunkter och kompletterar granskningshandlingen enligt tekniska nämndens synpunkt.*

Fastighetsägarna Syd rekommenderar att Malmö stad ser ett fortsatt samarbete med modellen Business Improvement District (BID) eller liknande initiativ som en viktig väg fram. Malmö har en potential att gemensamt med näringslivet leda utvecklingen i Malmö genom att vara modig och våga utmana befintliga strukturer. De problem som enskilda bostadsområden har måste lösas gemensamt och främst ska det vara en långsiktigt värdeskapande process.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Granskningshandlingen kompletteras med ett genomförandeavsnitt där det framgår att nya och befintliga samverkansformer, både inom kommunen och mellan kommun, stat och andra intressenter behöver ny- och vidareutvecklas för att underlätta för ett genomförande av översiktsplanen.

Malmö stads råd för funktionshinderfrågor vill lyfta fram att personer med funktionsnedsättning rapporterar sämre livsvillkor och hälsa än övrig befolkning. Funktionshinder (de hinder som finns i miljön) är en grund för skillnader i samhället, som behöver omnämnas.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Stadsbyggnadskontoret beaktar synpunkter och kompletterar granskningshandlingen enligt synpunkten.

Utblick mot Malmö som halvmiljonstad

Några remissinstanser ser stora utmaningar i att Malmö växer och ifrågasätter om Malmö bör bli en halvmiljonstad. **LRF** och **Kristdemokraterna** ifrågasätter att samrådsförslaget har en fortsatt kraftig befolkningsökning som utgångspunkt. **Fastighetsägarna Syd** anser att det är en rejäl utmaning för att nå halvmiljonstaden. **PRO** ifrågasätter både målet med att bli en halvmiljonstad och att den förtätning av staden, som översiktsplanen bygger på, verkligen ska klara av att svälja den planerade befolkningsökning. **PRO** tvivlar på ambitionen att växa befolkningsmässigt så mycket och ytmässigt på en så liten yta som innanför Yttre Ringvägen och ställer frågan om det går ihop med målen för en god samhällsutveckling. **Privatperson 19** menar att en så snabb och stor ökning av stadens invånarantal är ganska orealistisk och att en ny studie bör göras.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Malmös befolkningsökning är inte ett mål i översiktsplanen utan ett scenario som bygger på prognoser. Malmö stad ska ha en god beredskap för en fortsatt befolkningsökning, varför översiktsplanen tar höjd för de prognoser som finns.

Tekniska nämnden anser att avsnittet om halvmiljonstaden inte tar höjd för ambitionen om att bli ett hållbart klimatneutralt Malmö. Tekniska nämnden anser även att ambitioner om att skapa regionala och lokala cykelstråk bör tas upp – utöver förbättrad interregional, regional och lokal kollektivtrafik.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Stadsbyggnadskontoret beaktar synpunkter och kompletterar granskningshandlingen med att Malmö som halvmiljonstad ska vara klimatneutral. Avsnittet belyser i granskningshandlingen övergripande utmaningar och möjligheter och tar inte upp specifika trafikslag.

Miljökonsekvensbeskrivning

Miljönämnden saknar resonemang kring att förtätning av vissa områden kan komma att påverka även närliggande områden negativt. Översiktsplanen bör enligt miljönämnden titta på konsekvenserna av trafikflödesförändringar eftersom de troligen inte kan lösas inom enskilda detaljplaner eller i planprogram. Miljönämnden framför även att uppmärksamhetsavstånd till större industrianläggningar varierar och att det är missvisande att skriva att de alltid är 150 meter. Måttangivelserna på sidorna 7 och 12 bör därför justeras eller tas bort. Avseende text under Buller anser miljönämnden att meningen ”Åtgärder mot buller ska genomföras vid nybyggnation, genom utformning och planlösning som i första hand ska säkerställa en tyst sida och att riktvärden inte uppmäts vid fasad eller inomhus” bör omformuleras. Miljönämnden framhåller därtill att industribuller måste beaktas även i Sofielund och Norra Sorgenfri förutom i Nyhamnen och norra delen av Västra hamnen som nämns i miljökonsekvensbeskrivningen.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Konsekvenserna av trafikflödesförändringar inom översiktsplanen ligger i linje med Malmö stads Trafik- och mobilitetsplan samt de mobilitetsmål som staden har. Det innebär att trafikarbetet hålls konstant trots en växande befolkning genom en överflyttning till gång-, cykel och kollektivtrafik. Där större utvecklings- och ombyggnadsområden föreligger hanteras alltid stadsstrukturen i sitt sammanhang genom fördjupning av översiktsplanen, planprogram eller olika former av förstudier för att trafik- och bebyggelsestrukturen ska ses som delar i hela stadens system. Granskningshandlingens tillhörande miljökonsekvensbeskrivning har förtydligats avseende detta, men har inte möjlighet att gå ner i djupare detaljanalyser.*

För att översiktsplanen ska utgöra planeringsinriktning och stöd för efterföljande planeringssteg i stadsbyggnadsprocessen är det rimligt att avisera att det inom ett område kring riskklassificerade verksamheter krävs särskild uppmärksamhet för eventuella risker och säkerhetsaspekter. Vid nybyggnation eller ändring av en verksamhet inom ett uppmärksamhetsområde behöver riskanalys och bedömning göras kring eventuella konsekvensreducerande åtgärder. Uppmärksamhetsavstånden till farliga verksamheter har setts över av Räddningstjänsten Syd och stadsbyggnadskontoret och underlaget till översiktsplanen har uppdaterats. Måttangivelsen i miljökonsekvensbeskrivningen har tagits bort till granskningen.

Textstycket om åtgärder mot buller har omformulerats. Norra Sorgenfri har lagts till i granskningshandlingens miljökonsekvensbeskrivning som ett område att särskilt beakta, utöver Nyhamnen och norra delen av Västra hamnen, avseende industribuller. De delar av markanvändningen i Sofielunds industriområde som i samrådsförslaget pekats ut som blandad stadsbebyggelse har i granskningshandlingens ändrats till verksamhetsområde.

Kulturnämnden påpekar att miljökonsekvensbeskrivningen hänvisar till planeringsriktlinjer och utpekade områden som inte är omnämnda i strategidelen. Kulturnämnden anser att det finns risk för negativa konsekvenser för kulturmiljön om förtätningen och utvecklingen av staden inte tar hänsyn till kulturvärden. I strategidokumentet ges enligt kulturnämnden ingen preciserad vägledning för hur dessa risker ska kunna minimeras. Kulturnämnden anser därför att miljökonsekvensbeskrivningen tydligare behöver visa vilka risker som finns kopplat till kulturmiljön och hur dessa risker kan minimeras genom antagandet av översiktsplanen.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Miljökonsekvensbeskrivningen har reviderats med korrekta hänvisningar till översiktsplanens granskningshandling. Riksintresset för kulturmiljö prövas i varje enskild detaljplan och bygglov och i dessa former av myndighetsutövning avvägs olika intressen, bland annat kulturmiljöaspekterna. Malmö stads tematiska tillägg till översiktsplanen, Arkitekturstaden Malmö, innehåller även planerings- och dialogverktyg för att arkitekturen ska kunna ta avstamp i och utvecklas för god anpassning till platsen och stadens förutsättningar, bland annat kulturmiljön. Miljökonsekvensbeskrivningen har förtydligats avseende avvägningarna kring kulturmiljö.*

Vattenmyndigheten Södra Östersjön instämmer i att det finns behov av att ta fram ett åtgärdsprogram för miljö kvalitetsnormer för vatten som täcker vattendrag, dagvattenrecipienter, kustvatten och hamnbassänger. Frågor om miljö kvalitetsnormer är erfarenhetsmässigt svårare att lösa i enskilda tillståndsprocesser och detaljplaner utan bör hanteras innan för att kunna ge förutsättningar för tillkommande verksamheter och åtgärder.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret delar uppfattningen om att det finns ett behov av att behöva detta ytterligare. Det finns dock inte möjlighet att inkludera den här typen av fördjupning inom granskningshandlingens miljökonsekvensbeskrivning eftersom det kräver ett större helhetsgrepp för att få ett bra underlag. I miljökonsekvensbeskrivningen föreslås bland annat att ett åtgärdsprogram för vatten ska tas fram för att få ett samlat grepp om hur staden hanterar dessa frågor.*

CMP saknar en analys av planens positiva eller negativa påverkan på riksintresset hamn.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Granskningshandlingen kompletteras med en redovisning av samtliga riksintressen i kommunen med motiv, beskrivningar och kommunens ställningstagande kring riksintresset. Miljökonsekvensbeskrivningen har också en generell punkt om miljöpåverkan avseende olika allmänna intressen, så som hamnen.

Erhvervsministeriet (Søfartsstyrelsen) och Miljøstyrelsen i Danmark önskar att delta i miljövärderingsprocessen för att tillvarata danska intressen i relation till havsplaneringen.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: I samband med den nationella havsplaneringen, som Havsmyndigheten ansvarar för, är de danska intressena av stor vikt. Malmö stad emotser därför gärna ett välfungerande samarbete med Danmark kring biosfärsområde, metro och andra frågor rörande havsplaneringen. Förankring och förtydligande kring ett sådant samarbete ryms dock inte inom ramen för översiktsplanens miljökonsekvensbeskrivning.

Riksintressen

Statens fastighetsverk saknar redovisning av kommunens ställningstagande av vad som prioriteras högst då riksintressena står i strid mot varandra, även om det står skrivet att dessa får behandlas vidare i fortsatta fördjupningar, fördjupade översiktsplaner (FÖP) planprogram och detaljplaner.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Malmö stad genomför inga prioriteringar mellan statens olika riksintressen om det inte är påkallat. Det är i regel först när reella förändringar föreslås inom eller i anslutning till riksintressena som det klargörs på vilket sätt och i vilken omfattning de berörs. Det är också då Malmö stad värderar konsekvenserna på de värden riksintressena har att bevaka.

Fortifikationsverket och Försvarmakten anför att omnämnande av riksintressen för totalförsvaret saknas i samrådshandlingen. Försvarmakten ger i sitt yttrande förslag till formulering, bland annat med anspråk på Klagshamns hamn.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Granskningshandlingen kommer att kompletteras med en redovisning av samtliga riksintressen inom kommunen, inklusive riksintresse för totalförsvaret, med motiv, beskrivning och kommunens ställningstaganden. Översiktsplanen kommer då också att tillföras de framförda anspråken på Klagshamns hamn.

LFV påpekar att Malmö stad berörs av den s.k. MSA-påverkande ytan (skyddsområde på 60 km kring flygplats där flygplanen påbörjar den sista delen av inflygningen) för Malmö-Sturup och Ljungbyheds flygplatser. Malmö-Sturups flygplats utgör riksintresse vilket enligt LFV bör tas upp under riksintressen i översiktsplanen. Av översiktsplanen bör framgå att lokalisering av höga byggnader/föremål (exempelvis vindkraft) inom den MSA-påverkande ytan ska samrådas med berörd flygplats och LFV. Befinner sig objektet till havs ska även Kustbevakningen i Karlskrona remitteras. Konsekvenser av hinderbegränsande områden och bullerkurvor ska redovisas i översiktsplanen i form av restriktioner och/eller rekommendationer.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: I Trafikverkets riksintresseprecisering för Malmö flygplats 2013-06-27 framkommer att flygplatsens fysiska riksintresseavgränsning inte berör Malmö kommun. Det gör inte heller flygplatsens influensområde för flyghinder eller flygplatsnära flygbuller. Däremot omfattas hela kommunen av flygplatsens MSA-ytter (Minimum Sector altitude). För att säkerställa flygverksamhetens civila del kommer granskningshandlingen att redovisa behovet av samråd med såväl LFV som berörd flygplats då byggnader eller anläggningar planeras bli högre än 20 meter ovan mark- eller vattenytan.

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) framhåller att samhällets beredskap bör framgå i översiktsplanen i den mån den fysiska planeringen berörs, exempelvis vad gäller reservvat- tentakter och viktig infrastruktur i övrigt.

Kommunens tillgång till befintliga skyddsrum är en sådan fråga som ska belysas i översiktsplanen, de är också ett allmänt intresse enligt 2 kap PBL. Kommunen och länsstyrelsen är ansvarig för total- försvarets civila delar på lokal och regional nivå.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Granskningshandlingen kommer att kompletteras med en redovis- ning av samtliga riksintressen inom kommunen med geografiska avgränsningar, motiv, beskrivningar och kommu- nens ställningstaganden. Många utav dessa riksintressen är kopplade till totalförsvarets behov. Granskningshand- lingen kommer också att redovisa stadens förhållningssätt gentemot befintliga skyddsrum samt en riktlinje kring att vattentäcker ska ha ett långsiktigt skydd.*

E.ON noterar att Energimyndigheten den 15 april 2019 beslutat att området Malmö hamn (Öresundsverket) bedöms vara av riksintresse för energiproduktion och energidistribution enligt 3 kap. 8 § miljöbalken. Inom området för riksintresset har E.ON distributionsanläggningar och äger mark som är avsatt för energiproduktion – det är därför av största vikt att hänsyn tas till riksintres- set i all kommande planering.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Riksintresset för Öresundsverket med tillhörande distributionsled- ningar omnämndes i samrådsförslaget tillsammans med Malmö stads ställningstagande. Riksintresset kommer även framgent att redovisas i översiktsplanen.*

Sveriges geologiska undersökning (SGU) uppmärksammar att riksintresse värdefulla ämnen och mineraler samt riksintresse för vindkraft som finns inom Malmö kommun inte omnämns. Över- siktsplanen bör redovisa alla inom planområdet relevanta riksintressen i text och på plankarta.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Granskningshandlingen kommer att kompletteras med en redovis- ning av samtliga riksintressen inom kommunen. Inom Malmö stad finns det inget område som utpekats som riksint- resse för vindbruk.*

Trafikverket anför att mark söder om Carlskatan *måste* utgå som blandad stadsbebyggelse i markan- vändningskartan. Denna kvarvarande järnvägsmark längs Carlskatan är enligt Trafikverket mycket viktigt för den samlade funktionaliteten på godsbangården. Trafikverkets bedömning är att detta järnvägsområde på senare tid blivit allt viktigare att bevara för att kunna hantera skiftande behov och att så kommer att vara fallet under lång tid framöver.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Trafikverket har tidigare framfört att det i nuläget inte går att till- mötesgå kommunens önskemål om stadsbebyggelse längs Carlskatan men att det påbörjats en översyn av bangårdens möjlighet att möta framtida efterfrågan inom gods- och persontågtrafiken och samtidigt beakta kommunens önskemål. Malmö stad vidhåller sitt ställningstagande och välkomnar fortsatta samtal kring bangårdens utveckling.*

Kulturnämnden anser att resonemangen om hur riksintresseområdena för kulturmiljövården inom kommunen ska hanteras i efterföljande samhällsplaneringsprocesser behöver utvecklas. Ett av de viktigaste syftena med en översiktsplan är att beskriva och hantera kommunens riksintressen och dess värden. Därtill ska det framgå av översiktsplanen hur dessa värden ska tillgodoses i den kom- mande planeringen. Strategidokumentet redovisar inte riksintressena, varken i text eller karta, och det framgår inte hur kommunen avser att tillgodose värdena inom riksintressena. För att undvika frågetecken kring riksintressena i kommande detaljplaneprocesser är det av vikt att ställningstagan- den om riksintressena görs i översiktsplanen. Kulturnämnden anser att riksintresseanspråken från

staten behöver tolkas och preciseras för att kunna användas som en resurs och utgångspunkt i kommande planering. För att kunna göra det behövs en gedigen genomgång av kommunens riksintresseområden, vilket ska hanteras i översiktsplanen.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Granskningshandlingen kommer att kompletteras med en redovisning av samtliga riksintressen inom kommunen, inklusive riksintresse för kulturmiljövård, med geografiska avgränsningar, motiv, beskrivningar och kommunens ställningstaganden.*

Tekniska nämnden betonar, i förhållande till riksintresse för Malmö hamn, att tidiga analyser visar att trafikala behov av en bro först uppstår om ca 30 år. Staden bör dock fortsatt bevaka denna fråga, och visa den i markanvändningskartan, eftersom det får effekter på andra aspekter av Malmö hamn.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Översiktsplanen kommer fortsatt att redovisa långsiktiga möjligheter som inte bör gå förlorade och bron redovisas i granskningshandlingen.*

Burlövs kommun vill påpeka att Burlövs invånare ska skyddas mot buller, trafik och lukt från hamnens verksamheter och att samråd kring förändringar i hamnen är viktigt.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Stadsbyggnadskontoret instämmer i att det är av stor vikt att beakta konsekvenserna inom Burlövs kommun när verksamheterna i Malmö hamn förändras, samt att det kontinuerlig förs en dialog mellan kommunerna.*

PRIORITERADE INRIKTNINGAR

Regional motor för grön tillväxt och sysselsättning

Flera av grannkommunerna framför synpunkter kring den regionala planeringen och betydelsen av fortsatt samverkan bland annat med fokus på infrastrukturprojekt och kollektivtrafik. På så sätt anses goda lösningar uppnås som gynnar utvecklingen inom kommunerna. **Lunds kommun** ser det som en styrka att samarbete inom en mängd olika områden fortsätter. **Eslövs kommun** vill gärna fortsätta dialogen med Malmö stad om frågor som rör resande och pendling. **Trelleborgs kommun** framför att det hade varit förtjänstfullt om översiktsplanen tydligare lyfte Malmö som en regional inpendlingsstad från omkringliggande städer och kommuner samt kopplar ställningstagande till detta. **Kävlinge kommun** understryker vikten av att kommunerna gemensamt arbetar för att stärka den regionala pendlingen, trafiksäkerheten och att säkra tillgängligheten till arbetsplatser i kollektivtrafiksnära lägen. Kävlinge kommun ser positivt på att Malmö stad uttryckligen axlar rollen i regionen som tillväxtmotor för att skapa förutsättningar för det flerkärniga Skåne att växa samt framhåller att de intilliggande kommunerna bidrar med arbetskraft i form av inpendling till Malmö, vilket har en betydelsefull roll i den regionala dynamiken. **Lomma kommun** är positiva till att Malmö, som största kommun i Skåne, vill arbeta med rollen som regional motor så pass mycket att det är en prioriterad inriktning i översiktsplanen. Malmö är viktigt både ur regional och nationell synpunkt eftersom både arbetsmarknaden och kopplingen över Öresund till Köpenhamn gynnar ett stort omland. **Staffanstorps kommun** vill lyfta fram Simrishamnsbanan som en gemensam resurs, vars banvall, i avvaktan på eventuell framtida tågtrafikering skulle kunna ges en bättre användning som ett utvecklat exklusivt kollektivtrafikstråk för superbuss. Staffanstorps kommuns inriktning är att i all kommunal planering verka för att en superbusslinje mellan Malmö och Staffanstorp inrättas och att utreda om en sådan linje i avvaktan på spårbunden tågtrafik kan nyttja befintlig banvall. Vidare ser Staffanstorps kommun en potential till utökad kollektivtrafikresande i Nordanå som enligt Staffanstorps kommuns förslag till ny översiktsplan kommer att växa med omkring 250 nya bostäder och vill därför tillsammans med Malmö Stad och Skånetrafiken inleda ett samarbete för att utreda dessa möjligheter. **Svedala kommun** önskar en utbyggnad av nytt gång- och cykelstråk mellan Oxie och Svedala och framför att det finns stort behov av att gemensamt arbeta för förbättringar av väg 841. Ett förbättrat kollektivtrafikutbud till och från Malmö Airport via Svedala och vidare till Malmö är en viktig fråga för Svedala kommun. Därtill önskar Svedala kommun utveckla ett samarbete gällande den fortsatta utvecklingen av Torup som destination för det rörliga friluftslivet. **Helsingborgs stad** vill lyfta fram vikten av fortsatt samspel mellan regionens fyra tillväxtmotorer. Helsingborgs stad anser att det är viktigt att Skånes kommuner är eniga i synen på regionens utveckling och önskemål om nationella satsningar och att det därför är önskvärt att Malmö som regional motor, lyfter de prioriteringar inom infrastruktur som fastställts i Skånebildens och i Greater Copenhagens trafikcharter, som förutsättningar i planarbetet. **Landskrona stad** lyfter fram Europaspåret (Landskrona till Köpenhamn) som ett komplement till Öresundsmetron.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret håller med om betydelsen av fortsatt regional samverkan och ämnar fortsätta befintliga samarbeten och mellankommunala dialoger. Granskningshandlingen kompletteras med tydliggöranden kring Malmö som en regional inpendlingsstad från omkringliggande städer och ett stärkt regionalt perspektiv med strategier och riktlinjer kopplade till regional infrastruktur, kollektivtrafik och regional cykling. I granskningshandlingens kartverktyg tydliggörs att reservat lämnas för Simrishamnsbanan. Fler ställningstaganden kring Simrishamnsbanan görs i den fördjupade översiktsplanen för Södra Kärseberg och Östervärn, antagen 22 december 2020. Stadsbyggnadskontoret instämmer i behovet av ett nytt gång- och cykelstråk mellan Oxie och Svedala samt förbättringar av väg 841. Stråket pekas ut i granskningshandlingens kartverktyg. Skånebildens och Trafikcharter för Greater Copenhagen lyfts i granskningshandlingen.*

Region Skåne önskar ännu tydligare beskrivning av den viktiga roll Malmö har i regionen som viktig kärna och tillväxtmotor. Insatserna som tillväxtmotor lyfts i bland annat arbetsmarknadsfrågor

och det skulle kunna beskrivas ytterligare för att förtydliga Malmös starka roll i relation till övriga kommuner i Skåne och även nationellt.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret beaktar synpunkten och kompletterar granskningshandlingen med ett stärkt regionalt perspektiv där Malmös roll som viktig kärna och tillväxtmotor tydliggörs.*

Arbetsmarknads- och socialnämnden anser att planförslaget inte helt svarar mot Malmös utmaningar och behov i sitt fokus på framtida branscher och näringslivsutveckling. Arbetsmarknads- och socialnämndens målgrupper har ofta kortare utbildning och avsaknad av arbetslivserfarenhet och kan därför inte matchas mot kunskapsstarka branscher. Arbetsmarknads- och socialnämnden önskar att planförslaget presenterade en strategisk inriktning mot en ökning av arbetstillfällena inom exempelvis industri och tillverkning.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Översiktsplanens strategiska inriktning kring näringslivsutveckling handlar om att det ska finnas en robusthet i näringslivet med en stor bredd i arbetstillfällena samt goda möjligheter till utbildning snarare än att peka ut specifika branscher. Granskningshandlingen pekar ut befintliga och framtida verksamhetsområden med riktlinjer kring hur de ska utvecklas samt underlag kring vilka verksamhetskategorier som är mest lämpliga i respektive verksamhetsområde.*

Tekniska nämnden saknar hänvisning till regionala styrdokument, vilken finns i nuvarande ÖP. Region Skåne tar fram regionplan, trafikförsörjningsprogram och länstransportplaner, vilka är av betydelse för Malmös möjligheter att fortsatt vara en viktig del i ett större regionalt sammanhang. I planeringsstrategierna om ”mobilitet och trafikinfrastruktur” liksom ”kollektivtrafik” är perspektivet ett utpräglat lokaltrafikperspektiv. Det bör framgå att Malmö ska arbeta för regional närhet även i planeringen av trafiken i Malmö. Ur tekniska nämndens perspektiv är det viktigt att utveckla hur Malmö ska vara en hållbar logistikkommun. Malmö hamn och stadens satsning på trimodalitet måste lyftas in och prioriteras i marknadsföringen av staden.

Under rubriken *Fortsätt att bygga attraktiv stad* behöver vikten av gröna värden och fria ytor, framför allt parker och grönområden, för aktivitet och stillhet lyftas fram. De utgör en stor del i det som stadens invånare uppfattar som attraktiv stad och behöver därför framgå även här.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Granskningshandlingen har kompletterats med hänvisningar till regionala styrdokument och ett tydligare regionalt perspektiv gällande infrastruktur och kollektivtrafik. Hamnens betydelse för Malmö och satsningar på trimodala logistiklösningar har tydliggjorts samt att grönskande och rekreativa miljöer är en förutsättning för en attraktiv stad.*

Förskolenämnden anser att förskolor bör nämnas mer specifikt i avsnitt som avser utbildning då det ska ses som en skolform bland andra och inte som barnomsorg.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret beaktar synpunkter och kompletterar granskningshandlingen enligt förskolenämndens synpunkt.*

Malmö universitet ser kommunikationen mellan sina två noder som en viktig del i stadens utveckling och uppskattar att staden tydligt förmedlar att universitetet ska kunna expandera i anslutning till befintliga etableringar. **Tekniska nämnden** ser en risk att med översiktsplanens ställningstagande att ge Malmö universitet möjlighet att expandera centralt i anslutning till nuvarande etableringar, då det begränsar möjligheterna för staden att göra andra prioriteringar av mark som kan utvecklas på olika sätt.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Avsnittet har kortats ned i granskningshandlingen och ställningstagandet kring universitetets expansionsmöjligheter är omformulerat och delvis flyttat till riktlinjer för blandad stadsbyggnad där det anges att högre utbildning i första hand ska lokaliseras centralt i staden.*

Lunds universitet anser att när universitetsverksamhet omnämns i översiktsplanen bör även Lunds universitet omnämnas samt att det tydligt framgår vad kraven på lokalisering av lärosäten nära kollektivtrafik innebär i praktiken.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Översiktsplanen nämmer inga specifika universitet i granskningshandlingen. Granskningshandlingen tydliggör att högre utbildning i första hand ska lokaliseras centralt i staden och att möjlighet till mobilitet och utbyten mellan Öresundsregionens lärosäten ska underlättas genom kollektivtrafikenära lokaliseringar av utbildnings- och forskningsinstitutioner. Vad det innebär i praktiken bör snarare redovisas i varje enskild lokalisering. Översiktsplanens långa tidsperspektiv medför att det ofta finns för många okända parametrar för att det ska vara rimligt att identifiera alla konsekvenser som kan uppstå och svara på hur dessa ska lösas.*

Studentkåren Malmö anser att Malmö måste satsa på att utvecklas som studentstad i samverkan med studenter och elever. Enligt kåren är det viktigt att det finns en fungerande bostadsmarknad så att studenter kan flytta in till Malmö samt att det behövs mer studentbostäder, och inte enbart små lägenheter, för att säkerställa att studenter kan flytta in med kort varsel. Studentkåren Malmö menar också att det är viktigt att utveckla stråk mellan studentbostäder och campusområdet.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Granskningshandlingen kompletteras med att Malmö ska fortsätta utvecklas som studentstad med god tillgång på bostäder och mötesplatser för studenter. I granskningshandlingen har också ett genomförandeanvänt lagts till där det anges att nya samverkansformer mellan kommunen och olika intressenter behöver utvecklas. Fördjupningar i bostadsförsörjningsfrågor finns i Malmö stads riktlinjer för bostadsförsörjning. Malmö stad har även antagit en strategi för ungas boende som syftar till att bidra till fler bostäder för studenter och unga.*

CMP uppfattar att ÖP:n fokuserar på fasta förbindelser för att skapa en motor för grön tillväxt. CMP saknar referenser till faktorer såsom cirkulär ekonomi, strategi för verksamhetsetableringar, industriell och urban symbios som att kopplingar på längre avstånd behöver säkras. Därför är faktorer som påverkar exempelvis sjöfartens konkurrenskraft också viktiga för att skapa en lokal motor. CMP anser inte att deras bidrag endast är arbetstillfällen utan även andra mervärden. Verksamhetens service, tjänster och funktioner är av stor vikt för regionen och nationen.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret beaktar synpunkter och kompletterar granskningshandlingen med tydliggöranden kring hamnens betydelse för Malmö.*

Skanska ser gärna att kluster kring kommunikationshubbar prioriteras för mellan, stora och större kontorsetableringar och föreslår tydligare prioritering av kontor i stationslägen inom en radie om 700 m.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret beaktar synpunkter och kompletterar granskningshandlingen med en riktlinje för blandad stadsbebyggelse som anger att kontorsetableringar som innebär en hög koncentration av arbetsplatser ska främjas i kollektivtrafikenära lägen. I granskningshandlingen kommer det också att finnas en karta för bebyggelsetätthet med tillhörande riktlinjer där det tydliggörs att kontor, kommersiell och offentlig service samt besöksintensiva verksamheter är särskilt lämpliga nära stationer.*

Wihlborgs instämmer i att stärka Malmös attraktivitet och skapa utrymme för ett mångsidigt näringsliv måste ha högst prioritet. För att gemensamt kunna verka för fler företagsetableringar och öka sysselsättningen i Malmö vill Wihlborgs lyfta fram att det är avgörande att det finns en tydlig planberedskap som möjliggör detta. När en större förfrågan kommer från ett företag som önskar flytta sin verksamhet till Malmö krävs en smidig process och om planprocessen tar för lång tid är det enligt Wihlborgs sannolikt att företaget väljer att etablera sig på en annan ort.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Likt gällande översiktsplan kommer granskningshandlingen kompletteras med ett underlag som anger vilken typ av verksamhet som är mest lämplig för respektive verksamhetsområde för att underlätta för framtida företagsetableringar i Malmö.

LRF önskar att Malmö stad inte ska planera för Malmö C som station för höghastighetståg. Därtill anser LRF att Malmö inte har markresurser för produktionsanläggningar och logistikcentra samt att Malmö inte heller har behov av utlokaliserad handel.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Stadsbyggnadskontoret anser att det är av yttersta vikt att framtida höghastighetståg leds via Malmö C då det då kommer närmare fler Malmöbor än om en station förläggs utanför Yttre Ringvägen. Granskningshandlingen kompletteras med ett underlag som anger vilken typ av verksamhet som är mest lämplig för respektive verksamhetsområde. Stadsbyggnadskontoret håller med LRF om att Malmö inte har behov av fler renodlade handelsområden och behåller i granskningshandlingen en liknande formulering som i samråds-handlingen.

Tillväxtverket anser att bättre samordning av mellankommunala och regionala planeringsprocesser bidrar till att ett effektivare regionalt tillväxtarbete kan bedrivas, vilket skapar bättre förutsättningar för företag att utvecklas. **Privatperson 19** påpekar att samverkan med kommuner och med staten blir allt viktigare och att samarbetet med de kommuner som ingår i Malmös pendlingsområde bör förstärkas för att på bästa sätt styra bebyggelsen så att den inte oacceptabelt inkräktar på jordbruksmarken.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Malmö stad har under lång tid samarbetat och samordnat planeringen med kommunerna i MalmöLundregionen, bland annat genom att ta fram en gemensam Strukturplan för MalmöLundregionen. Denna antogs 2016 och utgör ett underlag för kommunernas översiktsplaner. Några av de planeringsfrågor som tas upp i planen är just att stärka den regionala tillväxten samt att använda marken i regionen effektivt utifrån platsens förutsättningar.

Privatperson 5 efterlyser beskrivningar av en stad öppen mot världen, där det är lätt som besökare att vistas och hur stadsplaneringens effekter på internationell dragningskraft tas i beaktande. **Privatperson 14** föreslår att Malmö ska bli mer som en turistort.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Stadsbyggnadskontoret anser att Malmö och Öresundsregionens internationella sammanhang beskrivs tillräckligt väl i samråds-handlingen och utvecklar inte resonemanget ytterligare i granskningshandlingen. Besöksnäringen tydliggörs ytterligare under strategin "Näringsliv, kommersiell service och besöksnäring" i granskningshandlingen.

Staden som kulturell och demokratisk livsmiljö

Flera remissinstanser exempelvis **Kulturnämnden, Skanska, Studentkåren, Friluftsförbundet** och **Kävlinge kommun** ställer sig uttryckligen positiva till inriktningen *Staden som kulturell och demokratisk livsmiljö*.

Funktionsstödsnämnden framhåller att bred representationen är viktigt i planeringen av mötesplatser, då olika grupper kan ha olika behov samt att det är viktigt att vid planering av staden utgå från principen om universell utformning och att det är centralt att det görs rätt från början bland annat avseende tillgänglighet och utformning av byggnader och offentliga platser. Nämnden önskar därtill att planen vidareutvecklar resonemang kring konflikter som kan uppstå mellan en tätbyggd stad och en hälsosam grön stad.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret beaktar synpunkten och kompletterar granskningshandlingen med en skrivning om universell utformning. Granskningshandlingen kompletteras också med ett genomförandeansnitt där behovet av bred representation i planeringen tydliggörs samt ett utvecklat resonemang kring konflikter som kan uppstå mellan en tät stad och en hälsosam grön stad.*

Fritidsnämnden saknar i viss mån skrivningar kring samlingslokaler för föreningslivet för planerade och organiserade möten runt gemensamma fritidsintressen och andra typer av organiserade mötesplatser med hänvisning till Malmökommissionens arbete samt anser att de planeringsstrategier som rör dessa typer av mötesplatser är vaga.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret beaktar synpunkten och kompletterar granskningshandlingen med en strategi under "Utbyggnad" som anger att Malmö stad ska eftersträva ett varierat utbud av lokaler och platser för att främja stadens kultur- och föreningsliv, samt en riktlinje under "Blandad stadsbyggelse" som anger att Malmö stad, fastighetsägare och andra aktörer ska samverka för att främja kultur- och föreningsliv, exempelvis genom att ändamålsenliga och billiga lokaler ska kunna finnas kvar när staden byggs tätare och förändras.*

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden vill uppmuntra till aktivt arbete för att inkludera den äldre befolkningen och deras behov i utformningen av rekreationsområden och mötesplatser, exempelvis via samverkan med föreningar som företräder målgruppen.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret beaktar synpunkter och kompletterar granskningshandlingen med en skrivning om att särskild uppmärksamhet behöver ägnas åt äldres förutsättningar i staden och att den äldre befolkningen ska synliggöras i planeringsunderlag och ska kunna vara delaktiga och ha inflytande i planerings- och stadsutvecklingsprocesser.*

Kulturnämnden önskar att kulturen som möjliggörare för demokrati och mänskliga rättigheter bör förtydligas och lyftas fram i översiktsplanen. Kulturnämnden anser att attraktivitetsdimensionen kopplat till konst och kultur bör lyftas fram och förtydligas i översiktsplanen och föreslår att konst- och konstnärlig gestaltning inkluderas i översiktsplanen samt att det tydligare framgår att det behöver skapas fler och bättre mötesplatser när Malmö växer. Det bör enligt kulturnämnden ytterligare betonas att malmöborna, särskilt barn och unga, samt relevanta användargrupper och konst- och kulturaktörer ska involveras tidigt i stadsplaneringsprocesser för att på bästa sätt främja delaktighet och synliggöra behov. Nämnden påpekar att kommunfullmäktiges beslut om enprocentsregeln, dvs att en procent av investeringsbeloppet vid ny-, om- och tillbyggnader avsätts för konstnärlig gestaltning, inte tillämpas konsekvent idag. Kulturnämnden ger flera förslag till omDispositioner och formuleringar.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret anser att det finns många aspekter som möjliggör för demokrati och mänskliga rättigheter och har i översiktsplanen valt att fokusera brett på stadsmiljöer som bidrar till att skapa en upplevelse av sammanhang och som förmedlar humanistiska värden som öppenhet, tolerans och ansvar. Granskningshandlingen kompletteras för att tydliggöra att kultur bidrar till stadens attraktivitet och skrivningar om behov av ett mångsidigt utbud av mötesplatser behålls. Granskningshandlingen kompletteras också för att tydliggöra att barn och unga ska synliggöras i planeringsunderlag och ska kunna vara delaktiga och ha inflytande i planerings- och stadsutvecklingsprocesser samt med en strategi under avsnittet "Utbyggnad" som anger att olika användargrupper och kulturaktörer ska involveras tidigt i planeringsprocesser.*

Tekniska nämnden anser att det är betydelsefullt att poängtera behovet av tillräckliga ytor för mötesplatser, exempelvis att parker som även nyttjas som förskolegård behöver vara tillräckligt stora för att inte åsidosätta andra malmöbornas behov av samma yta. Tekniska nämnden anser att tillägg bör göras kring den positiva hälsobringande effekten det har att se grönska från sin bostad.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret kompletterar granskningshandlingen med riktlinjer kring Grönmodellen som tydliggör behovet av ytor för parker, samt behåller strategin kring att förskolor och grundskolor ska ha tillräcklig egen friyta på kvartersmark och att friytan om möjligt ska placeras i anslutning till park för att fler grupper ska kunna använda ytorna vid olika tidpunkter. Stadsbyggnadskontoret har valt att i översiktsplanen fokusera på de hälsobringande effekter gröna miljöer har som ger störst effekt. För en mer komplett bild av hälsobringande effekter av gröna miljöer hänvisas i Översiktsplanen till Grönplan för Malmö.*

Arbetsmarknads- och socialnämnden anser att det finns anledning att tydliggöra hur prioriteringar av åtgärder i framtiden kommer att se ut för att bidra till en mer jämlik hälsa i staden och framhåller att det bör framgå hur sambanden mellan socioekonomiska faktorer såsom trångboddhet, låg folkhälsa, befolkningstäthet och bullernivåer kan ligga till grund för välgrundade prioriteringar av åtgärder. Arbetsmarknads- och socialnämnden anser att mötesplatser som är så attraktiva att de skapar rörelse mellan olika stadsdelar behöver finnas på flera håll i staden för att på så sätt bidra till ökad integration. I delar av staden där trångboddheten är större finns behov av mötesplatser där boende kan mötas. Nämnden önskar ett utökat fokus på att förebygga och avhjälpa buller och luftföroreningar och brist på gröna områden, särskilt på platser som bebos av människor med låg socioekonomi. Arbetsmarknads- och socialnämnden anser att det är av stor vikt att en social konsekvensbedömning görs av översiktsplanen för att på ett bättre sätt framföra, likt en miljökonsekvensbeskrivning, vad för typ av sociala konsekvenser översiktsplanen kan skapa.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret kompletterar granskningshandlingen för att tydliggöra att den yttre miljön särskilt ska prioriteras och utvecklas i områden med stor barnfattigdom och trångboddhet samt med en strategi i avsnittet "Utbyggnad" som anger att attraktiva och trygga mötesplatser av varierande slag ska finnas i alla stadens delar. Granskningshandlingen kompletteras också med en hållbarhetsbedömning som belyser olika sociala konsekvenser av planförslaget.*

Malmö stads råd för funktionshinderfrågor framför att en god livsmiljö med lika villkor och tillgänglighet till nöje, rekreation och träning samt att planering av kulturinsatser med samma tillgång som för övriga Malmöbor är väsentligt för att personer med funktionsnedsättningar ska kunna ta del av samhället på lika villkor.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret beaktar synpunkten och kompletterar granskningshandlingen för att tydliggöra att tillgänglighet för personer med olika funktionsnedsättning kontinuerligt behöver förbättras genom universell utformning av det offentliga rummet.*

Fastighetsägarna syd anser att en viktig fråga som kräver samverkan mellan Malmö stad, fastighetsägare och andra aktörer är hur tillgång till billiga lokaler för kulturutövning kan bibehållas när staden byggs tätare och förändras. Fastighetsägarna konstaterar även att en viktig komponent är den kultur som får ut människor på gatorna då det är människorna som vitaliserar staden och gör den intressant för andra. En stad med ett intressant kulturutbud, en levande handel och välmående restauranger är en stad de flesta kan tänka sig att flytta till. Fastighetsägarna anser därtill att det är viktigt att skapa naturliga bryggor mellan befintliga områden, som bostadsområden med småhuskaraktär, med nybyggnationen på Västra Hamnen, Hyllie och Nyhamnen då det stärker en blandad stad och skapar spännande arkitektoniska möten.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret beaktar synpunkter och kompletterar granskningshandlingen med en riktlinje under "Blandad stadsbebyggelse" som anger att Malmö stad, fastighetsägare och andra aktörer ska samverka för att främja kultur- och föreningsliv, exempelvis genom att ändamålsenliga och billiga lokaler kan finnas kvar när staden byggs tätare och förändras. I granskningshandlingen tydliggörs också att kultur bidrar till stadens attraktivitet och att Malmö stad ska eftersträva ett varierat utbud av lokaler och platser för*

att främja stadens kultur- och föreningsliv. Stadsbyggnadskontoret håller med om att det är viktigt att skapa naturliga bryggor mellan olika typer av områden och en stor del av översiktsplanen syftar till att fler människor ska röra sig i en större del av staden.

Skanska önskar att tillsammans med Malmö stad arbeta för att kommunens lokaler utvecklas och byggs så flexibelt som möjligt så det tillgodoser fler behov i samhället samtidigt som resurser sparas.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Stadsbyggnadskontoret är positiv till olika typer av samverkansformer för att underlätta ett genomförande av översiktsplanen. Frågan tas upp i ett genomförandeavsnitt i granskningshandlingen.*

Lunds universitet föreslår att den satsning som Lunds universitet med Konstnärliga fakulteten gör på ett samlat konstnärligt campus omnämns, då den stärker Malmö som ett regionalt kulturcentrum.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Stadsbyggnadskontoret instämmer i att Lunds universitets satsning på ett konstnärligt campus stärker Malmö som ett regionalt centrum. Översiktsplanen gör dock mer generella beskrivningar och pekar inte ut specifika satsningar av denna karaktär.*

Studentkåren Malmö anser att inriktningen är viktig och instämmer i att metoder behöver utvecklas för ett brett och representativt deltagande, till exempel i stadsbyggnadsprocesser och samråd samt att studenter är viktiga aktörer i detta.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Stadsbyggnadskontoret behåller ställningstaganden kring behovet av att utveckla metoder för ett brett och representativt deltagande i stadsbyggnadsprocesser i granskningshandlingen.*

Nära, tät, grön och funktionsblandad stad

Tekniska nämnden önskar ett tydligare resonemang kring komplexiteten och utmaningarna med förtätningen och vilket perspektiv arbetet primärt ska utgå ifrån. Ett rimligt perspektiv bör, enligt Tekniska nämnden, vara människornas hälsa och välmående. **Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden** lyfter en oro kring riskerna med att bygga för tätt och den effekt på hälsa och livskvalitet som detta kan medföra. **PRO** för fram en farhåga att förtätning och den omvandling det kräver blir dyrt samt att det kan komma att begränsa ekonomiskt för de flesta äldre, och att en för tät bebyggelse gör det svårt för äldre att röra sig. **Arbetsmarknads- och socialnämnden** vill belysa de målkonflikter och konsekvenser som kan komma att uppstå när befintliga områden förtätas och risken med att det sker på bekostnad av gårdar och grönytor. Nämnden anser att den yttre miljön särskilt ska prioriteras och utvecklas i områden med stor barnfattigdom och trångboddhet.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Stadsbyggnadskontoret instämmer i utmaningarna med inriktningen och förtydligar genom ett genomförandeavsnitt i granskningshandlingen där komplexiteten och utmaningarna med förtätningen beskrivs tydligare, samt ett ställningstagande kring att ett helhetsperspektiv med människornas hälsa och välmående i centrum måste dominera planeringen för en hållbar utveckling. I granskningshandlingen tydliggörs också att den yttre miljön särskilt ska prioriteras och utvecklas i områden med stor barnfattigdom och trångboddhet.*

Förskolenämnden påtalar vikten av att nytänkande lösningar för att säkerställa utrymme för samhällsfunktioner tar hänsyn till ekonomiska konsekvenser i genomförandeskedet och att se till hela processen när nya initiativ tas. I många fall där olika former av samnyttjande prövats i detaljplanskede har resultatet ändå fått konventionell karaktär i driftsskedet då kommunens riktlinjer inte varit förenliga med intentionerna i bygglovsskede eller så har olika nämnder inte kunnat lösa kostnads- och ansvarsfördelningen i drift- och underhållsfrågor. Förskolenämnden anför att delar av de lokal-kostnader som översiktsplanens planeringsstrategier innebär kommer vara svåra, eller omöjliga, för

nämnden att prioritera och att strategiska ställningstaganden för förskolor till vissa delar bör revideras för att harmoniera bättre med nämndens syn på utbyggnad av förskoleplatser.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret kompletterar granskningshandlingen med ett genomförandeavsnitt där det framgår att inriktningen att bygga en hållbar stad ibland gör att det finns konflikter mellan översiktsplanens intentioner och konventionellt tänkande, otidsenliga regelverk eller finansieringsstrukturer som är stuprörsindelade. För att översiktsplanen ska kunna förverkligas krävs att de vanliga metoderna, interna riktlinjerna och konventionerna måste ifrågasättas. Även rådande normer, regelverk, lagstiftning och standarder kan behöva omprövas.*

Tekniska nämnden anser att ÖP ska ange att mängden gröna ytor måste öka i takt med att befolkningen ökar. Då det inte finns en tydlig gemensam definition av vad balanseringsprincipen innebär i en Malmökontext anser tekniska nämnden att detta behöver definieras. Nämnden anser att Malmö som kuststad bör ges mer fokus och att Öresund pekas ut som den plats där det är lämpligt att placera vindkraftsproduktion. Nämnden framhåller därtill vikten av möjlighet till närproducerad mat bör lyftas in i texten.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret beaktar synpunkterna och tydliggör i granskningshandlingen att gröna och blå kvaliteter ska utvecklas när malmöborna blir fler i avsnittet "Utbyggnad", samt att arealen park och natur ska öka och mer grönska ska eftersträvas i hela staden i avsnittet "Park och natur". Havet och kusten beskrivs också mer utförligt i granskningshandlingen, och ett kartlager med lämpliga platser för vindkraft redovisas på liknande sätt som i gällande översiktsplan. Strategin om balanseringsprincipen har i granskningshandlingen ersatts med en formulering om att utbyggnad ska ske med minsta möjliga negativa påverkan på befintliga natur- och rekreationsvärden och en strategi om att Naturvårdsplanen ska vara vägledande för ett förbättrat naturvårdsarbete.*

Lunds universitet pekar på vikten av att hårdgjorda ytor omvandlas till gröna eller grönblå ytor för att främja dagvattenhanteringen samt att det behöver förtydligas om platta hustak och liknande ytor inräknas i hårdgjorda ytor. **Naturskyddsföreningen** understryker särskilt vikten av att bevara grön- ytor och de blå, kustnära naturområdena och minska andelen hårdgjord yta.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret beaktar synpunkten och förtydligar granskningshandlingen med strategier och riktlinjer kring att andelen hårdgjord yta i staden ska minska. Stadsbyggnadskontoret räknar alla byggnader som hårdgjorda ytor och anser inte att det behöver förtydligas i översiktsplanen.*

VA SYD anser att översiktsplanen bör höja ambitionsnivån och ta ett större samlat grepp kring klimatfrågan och ange tydliga riktlinjer för att hantera klimatförändringar i samtliga planeringsinriktningar och att kommunen redovisar en planeringsinriktning med tydliga skyfallsåtgärder för ombyggnad av befintlig stadsbebyggelse och inte bara vid ny bebyggelse eller uppförande av nya stadsdelar. Förtätning innebär enligt VA SYD en stor utmaning i att förnya, bygga ut och förvalta den tekniska infrastrukturen i en allt tätare stad och ger sannolikt upphov till fler konflikter gällande ytbehov för dagvattenhantering och ledningsstråk. 500 000 invånare kommer att kräva omfattande insatser på den befintliga VA-infrastrukturen.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Granskningshandlingen kompletteras för att tydliggöra ambitionen om minskad klimatpåverkan samt med formuleringar angående hur extrema nederbördssituationer ska kunna hanteras för att undvika översvämningar på ett generellt plan. Granskningshandlingen kompletteras också med tydligare hänvisningar till Skyfallsplan för Malmö samt Handlingsplan för skyfall där mer specifika åtgärder beskrivs.*

Räddningstjänsten Syd påpekar att risk för olyckor som föranleder räddningsinsats måste beaktas i den fysiska planeringen samt att följderna av att planera för en tät och blandad stad blir att det uppstår intressekonflikter som måste hanteras så tidigt som möjligt i processen.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret instämmer i att intressekonflikter ska hanteras tidigt i planeringsprocessen och förtydligar det i granskningshandlingens genomförandeavsnitt.*

Funktionsstödsnämnden framhåller vikten av att ständigt utgå från ett tillgänglighetsperspektiv i planerandet av staden och inte som en reaktion på att fler blir äldre och/eller sjuka. Nämnden lyfter att det är viktigt att skapa en stadsmiljö som är hanterbar och tillgänglig för personer med olika behov. Nämnden vill framhålla att det är viktigt att arbeta med flera perspektiv på tillgänglighet utöver fysisk tillgänglighet. **Malmö stads råd för funktionshinderfrågor** saknar en tillgänglighetsbeskrivning med vilka konsekvenser tillgänglighet har för samhället, på liknande sätt som miljökonsekvenser tillför ett värde för Malmö stads utveckling.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret beaktar synpunkten och kompletterar granskningshandlingen med en skrivning om universell utformning. Tillgänglighetsfrågan är en ständigt närvarande aspekt av den fysiska planeringen av staden och i översiktsplanen görs en översiktlig beskrivning. Mer detaljerade beskrivningar görs i nästkommande planeringsled.*

Skanska ser gärna att planen ännu tydligare trycker på innovativa lösningar för att på så sätt minska ytbehov, men att kvaliteten fortsatt skall upprätthållas. Att kvaliteten får större verkan än yta för att lösa stadens sociala infrastruktur. **Wihlborgs** påpekar att olika kommunala intressen måste samordnas för att skapa tydliga förutsättningar för vad som är viktigt på micronivå när staden förtätas. Att förbereda Malmö för en halv miljon invånare ställer stora krav på att förtätning kan ske effektivt och det är enligt Wihlborgs viktigt att tänka nytt och i större utsträckning samnyttja ytor för flera funktioner. För att uppnå många arbetstillfällen på liten yta och en yteffektiv markhantering är det viktigt att vara modig och utmana den gamla ”malmöskalan” med byggnader i 5-6 våningar. Wihlborgs bedömer att det är viktigt att i större utsträckning prova högre bebyggelse även i områden lite längre från stationslägena. Wihlborgs anser därtill att kulturvärden i form av gamla byggnader är viktigt men att det också är nödvändigt att de byggnader som måste bevaras kan få en effektiv användning och tillföra liv och rörelse till stadsmiljön och inte står som risiga solitärer i stadsmiljön. **FOJAB** påpekar att det sannolikt kommer bli nödvändigt med tätheter och byggnadshöjder som inte är det som generellt sett planeras för idag i Malmö, särskilt som det behövs avsättas mark för nya grönytor, stadsodling, klimatanpassningar med mera. FOJAB önskar ett sätt att jobba med kvaliteter som krävs för att det skall bli goda livsmiljöer även vid hög exploatering i delar av staden samt att politiker, tjänstemän och arkitekter hade haft glädje av gemensamma referenser kring lyckade, mycket täta miljöer. **Dockan Exploatering AB** vill värna om tillgänglighet till Västra Hamnen, minimera störningar vid avstängningar av gator för att förbättra trafikflöden samt ser gärna att allmän platsmark utnyttjas effektivare. Markutnyttjandet måste enligt Dockan nå en högre nivå än den tidigare, dvs generellt högre byggnader.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Granskningshandlingen kompletteras med ett genomförandeavsnitt där det beskrivs att nya arbetsätt och samverkansformer blir nödvändiga för att förverkliga översiktsplanens intentioner. Stadsbyggnadskontoret har tagit fram ”Riktlinjer för höga hus i Malmö” som granskningshandlingen refererar till. Granskningshandlingen kompletteras också med ett kartlager med tillhörande riktlinjer för bebyggelsestäthet där det beskrivs var i staden höga byggnader i förhållande till sin omgivning är mest lämpliga.*

Dockan Exploatering AB och **Wihlborgs** anser att funktionsblandning inte bör ske inom en och samma byggnad. **Skanska** anser att fler funktioner med fördel kan skapas i samma byggnad för att nyttja attraktiv mark effektivt som exempelvis kontor, bostäder och social infrastruktur.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret anser att funktionsblandning ska eftersträvas överallt där så är möjligt vilket förtydligas i granskningshandlingen.*

Lunds kommun anser att det är viktigt att Malmö stad bibehåller infartsledningens flödeskapacitet för att klara av en ökande pendling i arbetsmarknadsregionen.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Granskningshandlingen kompletteras för att tydliggöra att befintliga infartsleder behöver bibehålla en hög kapacitet för person- och godstrafik. Samtidigt menar stadsbyggnadskontoret att en ökande pendling främst ska ske med kollektiva alternativ.*

Hyresgästföreningen ställer sig frågande till hur allt som planeras får plats när man väljer att förtäta staden inåt och vill lyfta att trångboddhet också kan vara att det är för tätt mellan bostadshusen vilket i sin tur påverkar dagsljuset och minskar utsikten för många boende i de befintliga husen i dag. Att förtäta staden måste ske utifrån respekt för de som redan bor.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret instämmer i att förtätning måste ske utifrån respekt för de som redan bor i ett område. Dagsljusförhållanden är ett lagstadgat krav som i vissa fall sätter gränsen för hur tätt det är möjligt att bygga.*

Kristdemokraterna påpekar att staden ska ge plats för natur, grönområde, havet, stränder, fiske, småbåtshamnar, fritidsaktiviteter, lekplatser, konst och kultur, bibliotek samt för föreningsliv.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret instämmer i att alla beskrivna funktioner är en viktig del i staden och gör förtydliganden kring flera av funktionerna i granskningshandlingen.*

Privatperson 5 ställer frågan om det finns beskrivet att funktioner också skall ha flexibilitet och anpassningsbarhet att förändras.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Granskningshandlingen kommer fortsatt ha begreppet flexibilitet som en ledstjärna vid planeringen av den täta staden.*

UTBYGGNADSSTRATEGI

Förskolenämnden påpekar att inriktningen att främst växa innanför Yttre Ringvägen delvis motsägs av markanvändningskartan som visar att en ansenlig del av Malmös tillkommande bostäder är tänkta att ligga utanför Yttre Ringvägen. Formulering att "Utbyggnaden av samhällsservice måste följa bostadsbyggandet i nya områden, så att inte kapacitetsbrist uppstår och att den trycks ut i delar av staden där det inte finns plats att bygga nytt." är otydlig och känns inte igen av förskolenämnden.

Förskolenämnden ser det inte som ekonomiskt möjligt att tillgodose efterfrågan på förskoleplatser som finns i utbyggnadsområden. På grund av de ökade lokalkostnader som följt med den kraftiga utbyggnad av förskolor som skett de senaste åren, särskilt i utbyggnadsområden, kan inte ambitionen om geografisk balans eftersträvas. Då nya planeringsstrategier aktualiserats för förskolenämnden kan det innebära att befintliga förskolor rivs och marken kommer att behöva läggas i träda i väntan på sin tidplan i enlighet med prioriteringar inom investeringsramen och behov av platserna. Detta kan även gälla vid nya etableringar där förskolenämndens tidplan inte alltid kan synkronisera med övriga planerande nämnders önskade tidplaner. Det kommer att finnas tomter i staden som ska bebyggas med förskolor men som under en period, upp till flera år, står obebyggda. Strategier att hantera dessa tillfälliga luckor i stadsbilden skulle kunna bidra till exempelvis barnens utemiljöer. Tillfälliga parker eller andra besöksmål för barn kan för ett barn vara beständiga en hel barndom medan det i ett planeringsmässigt perspektiv är av tillfällig karaktär. Idén om att investeringar ska styras dit de gör mest nytta och att kommunala investeringar ska samordnas förefaller vara central i översiktsplanen. Detta måste förtydligas för att förskolenämnden ska kunna ta ställning till vad detta innebär. Inom den kommunala ekonomin är prioriteringar nödvändigt och i enlighet med den resursfördelningsmodell kommunen använder, som speglar nämndernas reglementen, är det inte tydligt vad som avses och hur detta synsätt är förenligt med rådande ekonomistyrningsmodell.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Av den totala utbyggnadskapaciteten i förslag till ny översiktsplan finns en klart större del innanför Yttre Ringvägen än utanför, och utbyggnadsområdena för blandad stadsbebyggelse utanför Yttre Ringvägen handlar om att förstärka befintliga orter. Strategin om hur utbyggnaden av samhällsservice ska ske är omformulerad i granskningshandlingen för att möta förskolenämndens önskemål. En strategi om tillfällig användning av ytor finns också. Formuleringarna om investeringar är borttagna från strategiområdet "Utbyggnad".*

Tekniska nämnden önskar att utbyggnadsstrategin bearbetas för att förtydliga hur utbyggnadsprinciperna förhåller sig till strategierna för prioritering. Enligt tekniska nämnden saknas grunder för att kunna säga nej i områden som inte bör byggas ut. Avsnittet skulle enligt tekniska nämnden kunna utvecklas med ett tydliggörande kring stadens inställning till jordbruk och landsbygden i kommunen. Nämnden önskar därtill att ambitionen att minimera störningar som uppstår vid bygg- och anläggningsarbeten genom att samordna omvandlingsprocesser ska synas tydligare i översiktsplanen.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *För att öka tydligheten har området "Utbyggnadsstrategi" omformats i granskningshandlingen för att bättre matcha övriga sakområden. Som en konsekvens av detta har utbyggnadsprinciperna tagits bort och strategierna renodlats. Stadsbyggnadskontoret menar att strategierna för utbyggnad ska fungera som ett stöd för att göra avvägningar mellan olika utbyggnadsområden, men att det inte är rimligt att det endast med hjälp av dessa strategier ska gå att välja eller välja bort enskilda områden. Avvägningen mellan olika områden behöver ta in fler faktorer än vad som kan rymmas i strategierna för utbyggnad. Ett av de viktigaste motiven för att bygga staden tätare och huvudsakligen innanför Yttre Ringvägen är att spara på den värdefulla jordbruksmarken, något som är återgivet på flera ställen i översiktsplanen. Stadsbyggnadskontoret instämmer i att det är viktigt att försöka minska störningen från omvandlingsprocesser, och ser fram emot att fortsätta samverka med fastighets- och gatukontoret för att få till stånd smidigare processer.*

Arbetsmarknads- och socialnämnden anser att formuleringen ”balans mellan områden med olika socioekonomiska förutsättningar ska eftersträvas” är vag och menar att balans mellan områden med olika socioekonomiska förutsättningar borde vara högt prioriterat.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Resonemanget har vidareutvecklats i granskningshandlingens genomförandeavsnitt där det anges att varje kommunal investering behöver sättas i ett sammanhang där kommunens totala investeringsportfölj tillsammans med övriga ekonomiska förutsättningar vägs in. Olika typer av utbyggnadsområden genererar varierande konsekvenser för den kommunala ekonomin. Därför måste det finnas en balans mellan utbyggnadsområden som kan ge nettointäkter och de som initialt främst ger utgifter.*

MKB efterfrågar en mer djupgående analys kring den kapacitet som anges i översiktsplanen och huruvida den verkligen kan generera det antal bostäder som efterfrågas i närtid. MKB anser att prioriteringarna är så många att det medför en risk för intressekonflikter och svårigheter att just prioritera. MKB lyfter vikten av färdigställda detaljplaner i tid för att bolaget ska kunna nå mål om nyproduktion. Specifikt vill MKB betona vikten av att balans ska uppnås mellan områden som kan ge nettointäkter och de som medför höga investeringskostnader och att exploaterare i områden där investeringskostnaderna överskrider markvärdet inte behöver stå för tunga exploateringskostnader i form av anläggning av ny infrastruktur och liknande. När det gäller strategin kring att projekt inom existerande stadsstruktur ska prioriteras ställer MKB sig frågande till betydelsen av "tillräckligt tillskott" och vill betona att även mindre tillskott av bostäder i ett område kan ge en viktig effekt. Även projekt i mindre skala behöver få resurser för handläggning så att de kan genomföras.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Strategierna för utbyggnad ska fungera som ett stöd för att göra avvägningar mellan olika utbyggnadsområden, men det går inte att endast med hjälp av dessa strategier välja eller välja bort enskilda områden. Avvägningen mellan olika områden behöver ta in fler faktorer än vad som kan rymmas i strategierna för utbyggnad. Stadsbyggnadskontoret delar åsikten att det är viktigt att stadsutveckling sker såväl i områden som ger nettointäkter som nettokostnader, vilket tydliggörs i granskningshandlingens genomförandeavsnitt, men att det från fall till fall får avgöras vilken aktör som står för kostnader för exempelvis infrastruktur. Stadsbyggnadskontoret delar MKB:s synpunkt att alla tillskott av bostäder i existerande stadsstruktur är positiva och har i granskningshandlingen tagit bort den tidigare formuleringen.*

LRF lyfter fram vikten av att bevara åkermarken för framtiden och påpekar att Malmö kommun inte har någon plan för att hantera att olika väderfenomen kommer att bli mer vanliga, exempelvis svår torka vissa år och intensiv nederbörd andra år. Med hänvisning till att det gäller förtätning eller att jordbruksmark finns stationsnära rättfärdigas att ta högproduktiv åkermark ur produktion vilket enligt LRF innebär att tusentals hektar åkermark kan komma att exploateras. För att klara de mål på klimat- och energiområdet som riksdag och regering ställt sig bakom krävs ett starkt och aktivt jord- och skogsbruk i kommunen. För att detta skall uppnås krävs dels att jord- och skogsbruket skall värnas gentemot motstridiga intressen, dels att kommunen ska medverka till att det skall vara enkelt att vara företagare/jordbrukare inom de Gröna Näringarna i Malmö kommun. **Naturskyddsför- eningen** föreslår dels ingen ny bebyggelse utanför yttre ringleden, dels att primärt förtäta utifrån kollektivtrafikleder.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Ett av de viktigaste motiven för att bygga staden tätare och huvudsakligen innanför Yttre Ringvägen är att värna den värdefulla jordbruksmarken, något som är återgivet på flera ställen i översiktsplanen. Samtidigt ökar Malmös befolkning ständigt vilket gör att jordbruksmark i vissa fall måste tas i anspråk för funktioner som prioriteras högre i en växande stad. Vid stationsnära lägen och längs kollektivtrafikstråk är potentialen för förtätning särskilt stor. I granskningshandlingens markanvändningskarta har arealen jordbruksmark utanför Yttre Ringvägen ökat i förhållande till gällande översiktsplan genom att arealen för nya verksamhetsområden har minskat.*

FOJAB ifrågasätter valet av en utbyggnadspotential på 50 000 nya bostäder när det inom 30 år bedöms kunna bli en befolkningsökning som kräver ca 80 000 bostäder.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Översiktsplanen har en tidsborisont på 20 år. På den tiden beräknas befolkningsökningen till ca 100 000 fler invånare vilket motsvarar ca 50 000 bostäder. I granskningshandlingen görs en utblick mot 2050 med utpekade utredningsområden för att ha en god beredskap för en ytterligare befolkningsökning efter översiktsplanens tidsborisont.*

E.ON påpekar att en utvecklingskapacitet för utbyggnad av 50 000 nya bostäder och verksamheter är beroende av en fullgod energiförsörjning. Planens inriktning att bygga tätt och nära måste innebära att befintlig infrastruktur nyttjas på bästa sätt och att nya anläggningar får den fysiska plats som krävs. För att kunna uppnå bästa möjliga samordning kring dessa frågor ser vi framför oss att arbetssätten för E.ONs medverkan i kommunens detaljplanering utvecklas i samverkan. Strategin om att använda kommunens medel väl som beskrivs i planen bör enligt E.ON utvecklas till att använda samhällets medel väl. **VA SYD** kommenterar att eftersom utbyggnad i många fall kräver omfattande insatser på VA-infrastrukturen är det viktigt att takt och etappindelning samordnas med VA SYD. Det gäller både vid förtätningar och vid utbyggnader i utkanten av tätorten som till exempel Fortunaområdet och Kvarnbyvägen.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Stadsbyggnadskontoret instämmer i att det är viktigt att försörjningen av teknisk infrastruktur matchar utbyggnaden av staden och ser både VA SYD och E.ON som viktiga samarbetspartners i planeringsprocesser.*

Skanska önskar att effektivt nyttjande av markresurser lyfts som en punkt att arbeta med, och då att bygga på höjden för att minska klimatpåverkan. Skanska anser därtill att det är viktigt att arbetsplatsintensiva verksamheter kan lokaliseras inom gångavstånd från kollektivtrafiknoder eller stråk och att mark med närhet till regionala kollektivtrafiknoder bör reserveras för stora kontorsbyggnader.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Effektivt nyttjande av markresurser är en av grundprinciperna i översiktsplanen och en strategi för detta är att arbetsplatsintensiva verksamheter ska lokaliseras i kollektivtrafiknära lägen.*

Wihlborgs anser att det är av yttersta vikt att omvandling av exempelvis äldre industriområden sker i samverkan med fastighetsägarna i området och föreslår att en långsiktig strategi tas fram för hur fastigheterna ska kunna fasas ut genom omlokalisering av hyresgästerna. Wihlborgs framhåller vikten av att Malmö stad samordnar kommunikation med fastighetsägarna samt att det för att minimera störningar för befintliga och nya verksamheter och boende är viktigt att fokusera på att bygga färdigt områden på så kort tid som möjligt. Vid byggnation och infrastrukturprojekt är det enligt Wihlborgs oerhört viktigt att staden planerar för att minimera störningar för näringsidkare och boende.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Stadsbyggnadskontoret anser att förslaget om en strategi för omlokalisering av hyresgäster är intressant och lyfter frågan internt inom organisationen. Stadsbyggnadskontoret instämmer i att det är viktigt att minska störningarna på omgivningen när staden byggs ut.*

Jernhusen AB ser gärna att ÖP:en tog med Kirseberg tydligare.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Granskningshandlingen hänvisar tydligare till fördjupningen av översiktsplan för Södra Kirseberg och Östervärn, antagen 22 december 2020.*

Hyresgästföreningen anser att medborgardrivna mötesplatser borde finnas i varje nytt bostadsområde.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Stadsbyggnadskontoret anser att det är en god idé och behåller i granskningshandlingen den strategi som övergripande motsvarar önskemålet.*

Malmö centrala pensionärsråd saknar de äldres perspektiv när det gäller bostadsförsörjning och inflytande över trafiksituationen.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Stadsbyggnadskontoret eftersträvar att översiktsplanen ska rymma perspektiv från alla Malmöbor. Stadsbyggnadskontoret fördjupar gärna dialogen med Malmö centrala pensionärsråd för att bättre kunna tillgodose de äldres perspektiv.*

Kristdemokraterna efterlyser ett mer varierat utbud av bostäder både gällande upplåtelseform, storlek och byggnadstyp och anser att avsaknad av radhus, kedjehus och friliggande villor gör att många barnfamiljer idag väljer att bosätta sig i andra kommuner. Kristdemokraterna anser att det är väsentligt att utbudet av bostäder med äganderätt ökar i relation till flerfamiljshus med andra upplåtelseformer. Därtill önskas trygga bostadsområden och stadsdelar där människor kan välja mellan olika boendeformer som fungerar för olika faser i livet. I de centrala delarna och i vissa utbyggnadsområden som exempelvis Nyhamnen ser Kristdemokraterna ett tätt, levande, urbant cityliv med plats för höga hus. Utvecklingen av bostadsområden och stadsdelar behöver ske med hänsyn till dem som redan lever och verkar där och om ett bostadsområde ska förtätas måste detta ske på ett sätt där man tar hänsyn till områdets förutsättningar och till dem som redan bor och lever där.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Stadsbyggnadskontoret instämmer i att utbyggnaden av Malmö måste ske med varierad och funktionsblandad bebyggelse. Plan- och bygglagen ger emellertid inte stadsbyggnadskontoret möjlighet att bestämma upplåtelseform. För ett specifikt område avgörs bostadstyp inte i översiktsplanen utan i efterföljande detaljplanering. En tät bebyggelse ger goda förutsättningar för ett aktivt stadsliv vilket i sin tur ökar tryggheten. Stadsbyggnadskontoret delar också synpunkten att utbyggnaden av staden behöver ske med så få störningar som möjligt.*

Sverigedemokraterna finner att förtätningen i Malmö är oroande och att förtätning väljs innan man har löst problemen runt om i Malmö, något som kan riskera segregation, trafikproblem, vatten, avlopp etc.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Stadsbyggnadskontoret menar att genom att förtäta och huvudsakligen bygga ut Malmö innanför Yttre Ringvägen minskar risken för de problem som Sverigedemokraterna lyfter. Genom att bygga samman staden och genom att satsa på att hela staden ska växa med blandade bostadstyper minskar risken för segregation. Att staden byggs tätare underlättar för rörelse till fots eller med cykel och ökar underlaget för kollektivtrafik, vilket minskar bilbehovet och därmed de trafikproblem som bilismen medför. Utbyggnad av teknisk infrastruktur såsom vatten, avlopp och el gynnas av att staden byggs ut sammanhållet.*

Privatperson 4 anser att det bör tas fram en ny rutnätsplan som en utvidgning av innerstaden vilken därför bör omfatta stora sammanhängande delar. Nyhamnen måste enligt Uttersten få lov att bli en stadsdel med extremt hög täthet, skyskrapor och attraktiv arkitektur. Uttersten menar att Västra Hamnen har för mycket "luft" vilket gör att känslan av innerstad inte infinner sig, samt att kvarteren inte är slutna, gatorna är för breda och husen är inte tillräckligt höga och att den typen av misstag måste undvikas i Nyhamnen. Uttersten anser att Hyllie riskerar att bli en tråkig förort om kvartersstrukturerna inte sprids norr och västerut. Stadsdelen måste kopplas samman med Holma och Lindeborg och fler våningsplan på husen bör uppmuntras. **Privatperson 10** önskar att Hyllie

byggs ihop med Malmös nuvarande centrum genom att förtäta i området däremellan och göra om Pildammsvägen m.fl. till stadsgator kantade av bebyggelse.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret instämmer i att det är viktigt att Malmös nya områden byggs samman med den befintliga staden, och menar att det är en bärande tanke i förtätningssambanderna. Ambitionerna kring Nyhamnen tydliggörs i en fördjupning av översiktsplanen som granskningshandlingen hänvisar till.*

Privatperson 5 efterfrågar beskrivningar om hur fördomar om stadens stadsdelar kan motverkas, vad gäller innehåll, funktioner, värderingar i alla delar av staden.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret instämmer i att det är viktigt att motverka fördomar, men menar att det utifrån synpunkten är oklart hur detta ska hanteras i översiktsplanen.*

Privatperson 11 uppmanar Malmö stad att bygga täta slutna kvarter inom en radie av en km runt samtliga tågstationer.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret menar att det är särskilt viktigt med tät bebyggelse i stationsnära lägen vilket tydliggörs i granskningshandlingen. Huruvida kvarterstrukturen är öppen eller sluten är dock en fråga för efterföljande planeringsled.*

Privatperson 23 efterfrågar att sambandet mellan förändringar på Amiralsgatan och ev. ökad trafik på Sallerupsvägen utreds noggrant samt att åtgärder vidtas så att trafikmängder på Sallerupsvägen hålls nere. Sallerupsvägen bör när det gäller trafikutformningen förändras i likhet med Amiralsgatan enligt Petersson.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *De samband som finns mellan olika infartsleder vid omledning av trafiken håller på att utredas i ett stadsövergripande arbete inom Fastighets- och gatukontoret. Här ses bland annat över vad det finns för möjligheter att systematisera och effektivisera trafiken. Sallerupsvägen har idag en utformning som inte går i linje med översiktsplanens strategi om att trafiksystemet ska utformas så att en större andel väljer att gå, cykla och åka kollektivt. Längs Sallerupsvägen finns i översiktsplanen utpekade ett framtida primärt huvudcykelstråk på de sträckor som idag saknar cykelväg, och även en framtida kollektivtrafiklinje med högre kapacitet. Stadsbyggnadskontoret håller med om att ett mer omfattande omtag på sikt skulle behövas avseende vägens utformning, men prioriteringar behöver göras och ett sådant omtag är i dagsläget inte aktuellt, bland annat ur ett ekonomiskt perspektiv.*

Privatperson 21 anser att det är bättre om alla hus/lägenheter inte byggs på ett och samma ställe utan sprids lite i staden, några vid hamnen och några utanför.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Det är högt prioriterat att satsa på stadsutveckling i hela staden, det vill säga såväl i socioekonomiskt starka som svaga områden. Hela Malmö ska få chans att växa och utvecklas!*

Markanvändningskarta

Tekniska nämnden anför att den behöver mer tid att i detalj titta på de förändringar som föreslås för parker och grönområden för att kunna analysera vilka konsekvenser förändringarna får för framtida möjligheter att nyttja områdena. Eventuella konsekvenser som kan komma att påverka förslaget kommer nämnden att lyfta i samband med utställningsskedet. Nämnden anser därtill att det för tydlighetens skull finns anledning att lyfta upp viss väginfrastruktur till samma nivå som spår och stationslägen. Nya järnvägsspår som ska byggas ut i hamnen saknas i kartan.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Granskningshandlingen kompletteras med kartor och riktlinjer där olika trafikinfrastrukturaspekter tydliggörs.

Räddningstjänsten Syd påpekar att planering vid stationsnära områden och i anslutning till både inre- och yttre ringvägen måste beakta transporter med farligt gods. Flera utredningsområden ligger i anslutning till dessa vägar. Räddningstjänsten Syd anser att lämplig markanvändning i direkt anslutning till transportleder för farligt gods kan omfatta särskilda verksamhetsområden och verksamheter som exempelvis industrier, mindre kontor, parkering och bussdepåer. De känsligaste verksamheterna som bostäder, hotell, större kontorsbyggnader, skolor och vård bör placeras längst ifrån transportleden.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Granskningshandlingen kompletteras med ett kartlager som visar uppmärksambetsavstånd till farligt gods med tillhörande riktlinjer.

VA SYD anser att området Ingvalla som ligger utanför Yttre Ringvägen intill Vintrie är olämpligt att bebygga ur VA-synpunkt eftersom det innebär stora investeringar i VA-systemet då ledningar saknas i närområdet. Närmaste spillvattenledning ligger 1000 m bort mot sydost och dagvattensystem saknas helt.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Stadsbyggnadskontoret tar med synpunkten i fortsatta utredningar av Ingvalla. Många stora investeringar måste göras för att nya områden ska kunna bebyggas.

MKB vill poängtera att det finns områden som lämpar sig väl för bostäder sett till lokalisering i staden och kommunikationer även om de är nära verksamheter som kan innebära störning. Ambitionen att förtäta staden gör enligt MKB att det måste byggas även på utmanande lägen med komplexa förutsättningar. Vidare ser MKB en potential i att låta Lindängen växa söderut och sammanfläta ett nytt bostadsområde med den park som planeras där.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Stadsbyggnadskontoret instämmer i att det finns många lägen som lämpar sig för bostäder. I närheten av verksamheter som innebär risker eller störningar måste det dock föregås av riskbedömningar som pekar på lämpliga åtgärder för att minska risker och störningar. Stadsbyggnadskontoret anser att förtätning i första hand ska ske på hårdgjorda ytor och befintlig bebyggelse i Lindängen gränsar idag till parken som anläggs i söder. Det innebär att ny bebyggelse skulle ske på bekostnad av befintlig park vilket inte ligger i linje med översiktsplanens intentioner.

SMT Malmö exploatering AB samt **MKB** (delägare i SMT) önskar med hänvisning bland annat till en pågående naturvärdesinventering samt utredningar kring dagvatten och skyfall att hela fastigheten Rosengård 130:405 ska markeras som ”Ny blandad stadsbebyggelse” i översiktsplanens markanvändningskarta, och att det inte är nödvändigt att redan nu dra en tydlig gräns för placeringen av grönområden i området. **Jägersro trav/Skånska travsällskapet** påpekar att den framtida naturmarken inom fastigheten Rosengård 130:406 är så stor att det inte går att genomföra den fritidsanläggning, Jägersro Hästcenter, som nu planläggs. Därför önskar travsällskapet att den naturmark som pekas ut i översiktsplanen minskas i storlek eller omlokaliseras så att den inte blir till hinder för den pågående planeringen av nya Jägersro.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Markanvändningen i området har reviderats något till granskningshandlingen. Stadsbyggnadskontoret vill påpeka att gränsen för ny park och natur inte är definitiv i översiktsplanen utan syftar till att visa att det kommer behövas en stor park i anslutning till Risebergabäcken. Exakta avgränsningar görs i efterkommande planeringsled.

LRF vill att Malmö stad i översiktsplanen, för planering, undersökning och utveckling, stryker järnvägsspår och rangerområden för järnväg, verksamhetsområden samt nyskapade parkområden utanför Yttre Ringvägen.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *En av översiktsplanens viktigaste inriktningar är att staden ska byggas inåt genom förtätning, främst innanför Yttre Ringvägen. Den absolut största delen av nya områden i översiktsplanen pekas också ut innanför Yttre Ringvägen. För att ha beredskap för en fortsatt befolkningsökning och för att stärka befintliga byar pekas också vissa områden ut utanför Yttre Ringvägen. Stadsbyggnadskontoret ser det som viktigt att etablera ett yttre godsspår, bland annat för att kunna exploatera mer i stadens centrala delar och därmed inte på värdefull åkermark. Översiktsplanen pekar inte ut rangerområden utanför Yttre Ringvägen. I granskningshandlingens markanvändningskarta har arealen jordbruksmark utanför Yttre Ringvägen ökat i förhållande till samrådsförslaget och gällande översiktsplan genom att arealen för nya verksamhetsområden har minskat.*

Öresundsbro Konsortiet anser att staden, av hänsyn till boendemiljön, bör vara restriktiv med byggnation nära betalstationen, motorväg och järnväg och ser inte heller sådana inslag i Översiktsplanen.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret tar med synpunkten i framtida planering.*

APL anser att det är helt oacceptabelt och felaktigt att kvarteret Spiralen i Norra Sorgenfri industriområde är föreslaget som "Ny blandad stadsbebyggelse" i markanvändningskartan. Området ska enligt APL anges som "Existerande verksamhetsområden".

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontorets långsiktiga ambition är att området successivt ska omvandlas till blandad stadsbebyggelse. Samtidigt ska befintliga verksamheter så länge som möjligt kunna fortgå vid omvandlingen och ny blandad stadsbebyggelse ska anpassas efter befintliga verksamheter. Däremot ska befintliga verksamheter inte bli farligare för omgivningen och nya farliga eller miljöfarliga verksamheter ska inte etableras. Översiktsplanen försvårar därmed inte för APL att fortsätta verka. Att området pekas ut som "ny blandad stadsbebyggelse" innebär att Malmö stad önskar pröva fler olika funktioner i området. Prövningarna sker inom ramen för de tillstånd som APL har för att företaget även framöver ska kunna bedriva sin verksamhet. Det här förtydligas i granskningshandlingens.*

FOJAB önskar att Östervärns station och dess omland får en mer omsorgsfull utformning samt att Emilstorp invid Rosengårds station är ett intressant område för utveckling till blandad stad.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Granskningshandlingens kommer att hänvisa till den fördjupade översiktsplanen för södra Kirseberg och Östervärn där framtida planer för området beskrivs mer ingående. Den södra delen av Emilstorp invid Rosengårds station har fortsatt markanvändningen "blandad stadsbebyggelse" för att signalera att området är möjligt att utveckla med nya funktioner.*

Peab önskar att en större del av fastigheten Tygelsjö 76:1 i Klagshamn får markanvändningen "ny blandad stadsbebyggelse". För att säkerställa en hållbar stadsutveckling i Tullstorp anser Peab det som nödvändigt att se på helheten och inte låsa sig i tidigare satta strukturer. Peab hävdar därtill att fastigheterna Malmö Tullstorp 180:76, 77, 78, 79, 86, 98, 99, 100 har markanvändningen "ny park och natur".

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Just nu pågår ett arbete angående den framtida utvecklingen av Klagshamn och förutsättningar för att ytterligare utöka bebyggelsen i Klagshamn ska utredas inom det arbetet. Därför är det i nuläget inte aktuellt med förändringar i arbetet med nuvarande ÖP-revidering avseende markanvändningen i Klagshamn. De fastigheter som nämns i Tullstorp redovisades i samrådshandlingens markanvändningskarta som "ny blandad stadsbebyggelse" och kommer fortsatt göra det i granskningshandlingens.*

Wihlborgs ifrågasätter att initiera en omvandlingsprocess av verksamhetsområdet Annetorp i när-tid.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret instämmer i synpunkten. Granskningshandlingen kommer att hänvisa till ett underlag med utbyggnadsområden och hur de är prioriterade tidsmässigt och där Annetorp föreslås som en senare prioritering.*

Fortifikationsverket och **Försvarsmakten** anser att Husie övningsfält bör benämnas som militärt övningsfält i översiktsplanens markanvändningskarta. Därtill vill verket avstyrka bebyggelse eller spårbinden trafik som kan påverka övningsfältet.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Översiktsplanen föreslår ingen bebyggelse inom det så kallade Robotfältet öster om Yttre Ringvägen. Benämningen "existerande park och natur" inkluderar områden med höga naturvärden utpekade i Naturvårdsplanen där kommunen inte har för avsikt att exploatera. Benämningen "existerande park och natur" garanterar inte tillgänglighet för allmänheten och försvårar inte för funktionen som militärt övningsfält. Malmö stad är angeläget att transporter av farligt gods sker på ett säkert och miljöanpassat sätt. Det är ett av skälen till att det bedöms som viktigt att bibehålla en beredskap för en yttre gods bana. Transporter på järnväg är i normalfallet betydligt säkrare än transporter på väg, varför kapacitet och utvecklingsmöjlighet måste säkras. Reservaten kommer därför att behållas i översiktsplanen i enlighet med vad som redovisas även i de flesta andra berörda grannkommuners översiktsplaner.*

Lunds universitet påtalar att Medicinska fakulteten bedriver omfattande medicinsk och mikrobiologisk forskning bland annat inom blandad stadsbebyggelse på sjukhusområdet och anför att det är viktigt att det tydligt framgår genom väl definierade och kommunicerade kriterier hur markanvändningen blandad stadsbebyggelse påverkar möjlighet att få miljötillstånd.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Miljötillstånd utfärdas av miljöförvaltningen och en mängd olika aspekter påverkar möjligheten att få miljötillstånd. Granskningshandlingen tar inte upp detta utan hänvisar frågeställningar av denna karaktär till miljöförvaltningen där bedömningar görs från fall till fall. Malmö stads generella hållning i frågan är att nya verksamheter som kräver miljötillstånd ska lokaliseras till verksamhetsområden.*

Trafikverket påtalar att nya stationer som föreslås kräver utökad kapacitet på banorna kring Malmö och att sådana specifika kapacitetsåtgärder inte finns i Trafikverkets långsiktiga planer och inte är prioriterade. Kapaciteten på Öresundsbanan och anslutande banor behöver förstärkas, men i första hand för befintlig gods- och persontrafik över bron. Områdena försörjs enligt verket lämpligen bäst via lokal kollektivtrafik som inte tar kapacitet från regional trafik och fjärrtrafik.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Översiktsplanens långa tidsperspektiv medför att mycket av det som föreslås saknar finansiering idag. Stadsbyggnadskontoret menar att översiktsplanens uppgift att visa på en framtida möjlig utveckling måste kunna uppfyllas utan att alla utredningssteg är genomförda eller finansieringen klarlagd. Stadsbyggnadskontoret ser en risk med att inte visa framtida visioner då det skulle kunna hämma utvecklingen och i värsta fall omöjliggöra långsiktiga infrastruktursatsningar.*

Privatperson 7 och 8 anmodar att översiktsplanen ändras så att norra delen av Ön skyddas från vidare bebyggelse.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Granskningshandlingen kompletteras med en riktlinje som anger att öppna ytor ska bibehållas mot havet för naturvärden, rekreation och fritidsaktivitet i den norra delen av Ön.*

Privatperson 15, 16, 17 och 18 önskar en ändring av markanvändningen för fastigheterna Rosengård 130:346 och Rosengård 172:4, som idag omfattar Jägershill Sommarstad, från fritidsområde till blandad stadsbebyggelse.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Kommunen har under hösten 2020 utrett markanvändningen för Jägershills koloniområde. Utifrån en fortsatt befolkningsökning i Malmö och i anslutande områden har kommunen kommit fram till att platsen långsiktigt anses lämplig för den befintliga användningen. Olika aspekter har varit avgörande i ställningstagandet. En viktig aspekt är det framtida behovet av rekreation och natur som är en förutsättning för en attraktiv och hållbar stad. Jägershills koloniområde anses vällokaliserat längs ett av de utpekade strukturerande gröna stråken i översiktsplanen. I en växande stad behöver befintliga rekreativa ytor bevaras och utvecklas. Stadsbyggnadskontoret kan inte se några tendenser som tyder på ett minskat intresse för kolonistugor inom kommunen, snarare tvärtom, vilket leder till en högre efterfrågan på redan befintliga koloniområden. I översiktsplanen anges därför att existerande koloniområden ska bevaras eller, vid ianspråktagande för annan användning, ersättas med likvärdiga områden. Förutom att platsen anses lämplig för ändamålet så finns inte någon lämplig alternativ lokalisering för Jägershills koloniområde. Jägershill bedöms därtill som ett väletablerat och välfungerande koloniområde som det finns all anledning att bevara, både ur rekreativ och ur historisk aspekt.*

Hinton Golf Holding AB/DLAN Property Holding AB, som äger eller arrenderar tre av kommunens golfbanor, önskar i framtiden att områdena ska kombineras med fler funktioner, exempelvis bostäder, rekreation, handel, logistik, energi etc. och vill därmed att markanvändningen ska vara mer öppen för andra ändamål än i gällande översiktsplan.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret anser generellt att kommunens fritidsområden är viktiga att bevara när staden växer. Stadsbyggnadskontoret ser samtidigt positivt på att på sikt utreda markanvändningen för att delar av kommunens golfbanor ska kunna kompletteras med nya funktioner. Stadsbyggnadskontoret menar att det i nuläget inte är aktuellt att ändra markanvändningen i översiktsplanen men granskningsbehandlingen kompletteras med att peka ut området runt Kvarnby som ett utredningsområde för att undersöka om andra typer av markanvändning på längre sikt kan bli aktuella. Stadsbyggnadskontoret undersöker också möjligheten att på längre sikt ändra markanvändningen för delar av Rönnebäckes golfbana.*

Lomma kommun är kritisk till föreslagna utfyllnader i Norra Hamnen och menar att dialog inte har förts och att mellankommunala intressen inte har hanterats. Utfyllnaderna bedöms gå emot utbyggnadprincipen att utveckla Malmö som kuststad och påverkar Malmö stads trovärdighet som ambassadör för mål nr 14 i Agenda 2030. Vidare anser Lomma kommun att markanvändningskartan inte bidrar med tydlighet och öppenhet mot läsaren.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret menar att utfyllnaden är en viktig del i utvecklingen av hamnen och att den inte påverkar Malmös utveckling som kuststad på ett negativt sätt. Möjliga alternativa lokaliseringar för utökat hamn- och verksamhetsområde i Malmö har studerats och Malmö hamn är det enda område utmed Malmös kustlinje som utgör ett större hamn- och verksamhetsområde och som av den anledningen är aktuellt för en utbyggnad. Alla befintliga logistiklösningar av efterfrågad typ är knutna till detta område. Som alternativ till huvudalternativets lokalisering studerades även möjligheten att utöka hamn- och verksamhetsområdet norrut. Utifrån de olika alternativen och nollalternativet ansågs huvudalternativet (utökning västerut) vara det mest fördelaktiga. Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten kring brist på dialog och att mellankommunala intressen inte har hanterats. Planering som rör kust, hav och vatten är viktiga gemensamma frågor som kommunerna behöver ha goda kontakter kring i olika sammanhang. Granskningsbehandlingen har kompletterats med flertalet kartlager för att skapa tydlighet och öppenhet för läsaren.*

Vellinge kommun menar att utsläpp av dagvatten till Gessiebäcken bör undvikas vid utbyggnaden i Tygelsjö, då bäcken idag har dålig vattenkvalitet och påverkar även den känsliga havsmiljön i Öresund. Vellinge kommun har även ambitioner att tillsammans med Malmö skapa rekreationsstråk och förbättra vattenkvaliteten i Gessiebäcken.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Granskningsbehandlingen kompletteras med en riktlinje kring att dagvattenhanteringen inom avrinningsområden mot Gessiebäcken ska beaktas så att belastningen på bäcken inte ökar. Stadsbyggnadskontoret ser fram emot den fortsatta kommungemensamma planeringen av Gessiebäcken.

Utredningsområden i markanvändningskartan

Region Skåne ser positivt på planeringen för framtida stationer och ser gärna att nya tågstationer inom kommunen tillgodoser behovet av regionala noder.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: En av översiktsplanens principer för stationer och stationslägen är att förtäta främst med blandad stadsbebyggelse, lokalisera personintensiva arbetsplatser och besöksmål samt underlätta för smidiga byten mellan olika trafikslag. Allt för en effektiv markanvändning som underlättar för lokal och regional pendling.

Miljönämnden påpekar höga naturvärden och andra typer av intressekonflikter i områdena kring flera av utredningsområdena som bör beaktas vid framtida utredningar. Miljönämnden menar att samtliga stationslägen av naturliga skäl utsätts för tågbuller, i flera lägen även vägtrafikbuller samt i något fall industribuller och menar att staden behöver ta ett helhetsgrepp på bullerproblematiken i dessa lägen för att säkerställa en god boende- och vistelsemiljö för både befintliga och nytillkommande boende. Miljönämnden menar också att flera områden ligger intill farligt gods-led som kräver särskild riskhänsyn. Miljönämnden befarar att flera föreslagna stationslägen innebär ny bebyggelse på jordbruksmark och att principerna att inte bygga på värdefull åkermark eller att främst bygga innanför Yttre Ringvägen måste frångås om utbyggnad kring dessa stationslägen ska bli verklig.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Stadsbyggnadskontoret tar med miljöförvaltningens synpunkt till de framtida utredningarna.

CMP menar att hänsyn bör tas till behov av utökad godstrafik på järnväg i samband med nya stationslägen.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Stadsbyggnadskontoret tar med CMPs synpunkt till de framtida utredningarna.

Dockan Exploatering AB och **FOJAB** ser U1 (Hamninloppet) och en Öresundsmetrostation som positivt men Dockan Exploatering AB förutsätter att området för stationsanläggningen inte kommer att inkräkta på deras fastigheter.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Stadsbyggnadskontoret tar med synpunkten till pågående utredning om framtida metrostationer.

Statens fastighetsverk ställer sig frågande till bebyggelse inom U1 (Hamninloppet) med en lägsta nivå på tre meter över havet utan att Malmöhus slotts kulturhistoriska och upplevelsemässiga värden påverkas negativt. En öppen siktlinje från skyttevåningen i Malmöhus slott mot Öresund är av grundläggande betydelse för förståelsen av den historiska platsen och möjligheten att öka attraktionskraften för anläggningen som ett viktigt besöksmål i Malmö och i regionen.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Stadsbyggnadskontoret tar med Statens fastighetsverks synpunkt till de framtida utredningarna.

Privatperson 6 anser att Västra Hamnen och Norra hamnen ska förbindas med en bro.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *I samrådshandlingen pekas hamninloppet ut som ett utredningsområde för ett framtida kustskydd som skulle kunna kombineras med exempelvis exploaterbara utfyllnader och nya trafikopplingar. Utredningsområdet kommer fortsatt pekas ut i granskningshandlingen.*

Räddningstjänsten syd påpekar att området vid U2 (Lernackens station) ligger utanför normal insatstid vilket påverkar den byggnadstekniska projekteringen. **Tekniska nämnden, Miljöpartiet, FOJAB och JM** ser av olika anledningar området kring U2 (Lernackens station) som olämpligt att ta i anspråk för en ny station och anser att U3 (Gottorps station) är bättre utifrån att kunna placeras i ett sammanhang med befintlig och planerad bebyggelse samt att inte förstöra höga naturvärden.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Utredningsområdet vid Lernacken (U2) har i granskningshandlingen utgått.*

Trafikverket och Miljöpartiet är tveksamma till ytterligare en ny trafikplats på Yttre ringvägen i anslutning till U3 (Gottorps station).

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret tar med synpunkten till de framtida utredningarna.*

LRF vill att U3 (Gottorps station) och U5 (Krumby station) ska strykas då de riskerar att förstöra jordbruksmark. **Tekniska nämnden** ser U3 (Gottorps station) och U5 (Krumby station) som viktiga att prioritera. Tekniska nämnden och **Miljöpartiet** är positiva till U4 (Svågertorps station). Miljöpartiet anser dock att området söder om Yttre Ringvägen inte ska ske före eller på bekostnad av att Svågertorp utvecklas samt att motsvarande areal jordbruksmark innanför yttre ringvägen skyddas från exploatering så att det blir ett nollsummespel för jordbruksmarken. LRF föreslår att området söder om Yttre Ringvägen undantas från planering av bebyggelse. Miljönämnden ser en risk att U6 (Oxie station) kan innebära bebyggelse på befintlig och planerad parkmark.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Utredningsområdena är till för att kommunen ska kunna ha en beredskap för ytterligare befolkningsökning efter översiktsplanens tidshorisont på 20 år. De flesta utredningsområden syftar till att undersöka möjligheterna till en annorlunda markanvändning i anslutning till en befintlig eller framtida tågstation. Om befolkningsökningen fortsätter kommer det att bli nödvändigt med ändrad markanvändning i flera områden. För vissa områden kan jordbruksmarken påverkas negativt och för andra områden är det annan markanvändning som kan komma att förändras.*

VA SYD anser att U4 (Svågertorp station) och framför allt U5 (Krumby station) är olämpliga att bebygga ur VA-synpunkt då områdena ligger långt från nuvarande VA-system. VA SYD menar att kostnaderna för att bebygga dessa områden och förse dem med kommunalt vatten och avlopp bör vägas mot den förväntade nyttan av området.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret tar med synpunkten till de framtida utredningarna.*

Vellinge kommun önskar en fortsatt diskussion om hur ett nytt stationssamhälle vid U5 (Krumby station) förhåller sig till byarna utmed Trelleborgsbanan i Vellinge kommun.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret ser en fortsatt dialog med Vellinge kommun som en grundläggande förutsättning för U5 (Krumby station).*

Jernhusen AB är skeptiska till U7 (Sjölunda station) då det finns en risk att under lång tid skapa en osäkerhet för behoven av och förutsättningarna för utveckling av Östervärns station. Jernhusen befarar också att kapacitetstrycket i stråket vid U7 (Sjölunda station) kommer att öka på lång sikt och vill i stället förorda att idag skapa en attraktiv mobilitetslösning för Östervärns station samt utveckla miljöerna och stråken kring stationen. **Lomma kommun** tror att en station vid U7 (Sjölunda station) potentiellt kan utgöra en möjlighet till utökad tillgänglighet till de östra delarna av Malmö för pendlare på Lommabanan. **Privatperson 3** anser att en station vid U7 (Sjölunda station) är en superbra idé.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Stadsbyggnadskontoret tar med synpunkterna till de framtida utredningarna.*

FOJAB önskar att området kring den föreslagna Fosieby station ska pekas ut som utredningsområde då de anser att det kan förtätas mer och borde göras mindre bilberoende.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Stadsbyggnadskontoret instämmer i att området kring den föreslagna Fosieby station kan förtätas mer, men anser att det kan ske på befintlig markanvändning och att området därmed inte behöver pekas ut som ett utredningsområde.*

PLANERINGSSTRATEGIER

Tekniska nämnden understryker att årtal, som stöd i utvecklingen av staden, skulle underlätta långsiktig planering, t.ex. ”efter 2030 ska det inte breddas avloppsvatten till Malmös kanaler”.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret instämmer i att årtal kan underlätta långsiktig planering och föreslår att respektive nämnd konkretiserar översiktsplanen i handlingsplaner med årtal kopplade till sina respektive verksamheter. Stadsbyggnadskontoret kan vara behjälplig i det arbetet.*

Bebyggelse

Tät och grön stad

Tekniska nämnden, Miljönämnden, MKB och Fotgängarnas förening (FOT) pekar på utmaningar och mållkonflikter i att både förtäta och att minska hårdgjorda ytor och önskar att översiktsplanen förtydligar detta. MKB anser att målet om tätare och grönare bör ske på en övergripande planeringsnivå och inte lösas inom varje detaljplan eller förtätning då det kan ge orimliga förutsättningar för vissa projekt. Miljönämnden anser att översiktsplanen bör lyfta att det kommer krävas nytänkande och vägledning hur avvägningar ska göras. MKB anser att kravet på nya parkeringsplatser ska minska i takt med att behovet minskar för att på så sätt minska stadens hårdgjorda ytor.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Granskningshandlingen kompletteras med ett genomförandeavsnitt där utmaningar och mållkonflikter kopplat till förtätning belyses tydligare. Stadsbyggnadskontoret menar att tät och grönt är en bärande tanke i översiktsplanen och ska genomsyra all planering för att på så sätt nå målet om en både tätare och grönare stad. Granskningshandlingen hänvisar till den nyligen antagna Policy och norm för mobilitet och parkering i Malmö som ger större möjligheter till minskat p-behov för nya projekt.*

Sjögren arkitekter AB föreslår att det ska skapas en metod för analyser (inklusive kulturmiljöutredningar) som ska ligga till grund för olika förtätningssituationer.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret anser att Sjögren arkitekters förslag är intressant. Det är dock inget arbete som ligger inom ramen för denna översyn av översiktsplanen.*

Tekniska nämnden och Privatperson 6 efterfrågar mer fokus på havet och kustkvalitéerna med hänsyn till att hela kuststräckan längs Öresund finns att tillgå. Tekniska nämnden anser att Malmö bör verka för blå flagg i våra hamnar och att den blå-gröna strukturen tydligare ska ses som en sammanhängande helhet precis som annan infrastruktur.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret beaktar synpunkten och havet och kusten beskrivs mer utförligt i granskningshandlingen. Att Malmö bör verka för blå flagg i kommunens gästhamnar stöds av strategier i översiktsplanen men uttrycks inte specifikt. För att sätta den blå-gröna strukturen tydligare i ett sammanhang har avsnittet om havet och kusten slagits samman med avsnittet om gröna och blå miljöer i granskningshandlingen.*

Naturskyddsföreningen vill att översiktsplanen tydligare tar naturvärden i beaktande. **Privatperson 13** anser att översiktsplanen ska ge bättre förutsättningar till nya kvalitativa och stora gröna parkmiljöer i den befintliga staden för att möta Malmöbornas behov och minska negativa effekter vid framtida skyfall och värmeböljor. Privatperson 13 föreslår att markanvändningen för kvarteret Verket i Norra Sorgenfri ändras till ”ny park och natur”.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Granskningshandlingen kompletteras med en strategi som anger att naturvårdsplanen ska vara vägledande för ett förbättrat naturvårdsarbete i avsnittet Biologisk mångfald, samt med*

riktlinjer kring grönmodellen som anger riktvärden för malmöbornas tillgång till park- och naturområden. Granskningshandlingen kompletteras också med plats-specifika riktlinjer för området vid Norra Sorgenfri som anger att torg och parker ska lokaliseras inom området, att avsakenaden av en stor park i stadsdelen gör det angeläget att skapa attraktiva gröna stråk till stadens stora parker, samt att möjligheten att förbättra tillgängligheten och användbarheten av kyrkogårdarna för rekreation ska studeras.

Fritidsnämnden anser att formuleringen om utrymme för samvaro och rekreation är otydlig och föreslår att ett basutbud för fysisk aktivitet ska finnas inom 500 meter från bostäder i enighet med Program för aktiva mötesplatser.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Strategin om utrymme för samvaro och rekreation har omformulerats i granskningshandlingen. Stadsbyggnadskontoret anser att samvaro och rekreation inkluderar mer än fysisk aktivitet. Granskningshandlingen kompletteras med riktlinjer kring grönmodellen som anger riktvärden för malmöbornas tillgång till park- och naturområden. I granskningshandlingen behålls också strategin under avsnittet Sambällservice som anger att ett brett utbud av platser och lokaler som ger möjlighet till fysisk aktivitet, spontan och organiserad idrott, kulturverksamhet och pedagogisk verksamhet ska finnas jämnt fördelade över hela Malmö.*

Naturskyddsföreningen saknar riktlinjer angående storleken på innergårdar relaterat till barnkonventionen och barns rätt till lek och grönyta.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Det är svårt att ha ett mått som är applicerbart för alla nyplanerade bostadsprojekt, eftersom förutsättningarna är så varierade. Stadsbyggnadskontoret har uppmärksammat frågan och arbetar för att nya bostadsgårdar ska få goda mått så att särskilt barns behov och rätt till lek i gröna miljöer kan uppfyllas. Detta arbete sker inom detaljplaneprocessen.*

Räddningstjänsten Syd påpekar att nyplantering av träd i gatumiljöer inte får påverka räddningstjänstens möjlighet att genomföra räddningsinsatser via steg där så krävs. **Privatperson 19** önskar att det blir tätare mellan träden i gaturummet och fler smala gräsremсор framför husen. **Privatperson 6** menar att staden bör satsa på höga träd och pekar ut olika stadsdelar som bör prioriteras för mer träd och grönska.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Vid detaljplaneläggning måste räddningstjänstens tillgänglighet säkras. Om träd och planteringar på allmän plats hindrar räddningstjänstens tillgänglighet måste detta istället lösas i fastigheten genom exempelvis TR2-trapphus och/eller loftgångar. Det är viktigt att dessa frågor diskuteras tidigt i processen för att säkerställa genomförbarheten.*

Granskningshandlingen behåller strategier kring att antalet träd i staden ska öka. Staden arbetar kontinuerligt med grönska och träd i gaturummet. Fler smala gräsremсор på allmän platsmark framför hus är svårt ur driftsynpunkt. Det allmänna gaturummet ska rymma ett flertal olika funktioner och det är ofta platsbrist som påverkar möjligheten att avsätta ytor till grönska. Stadsbyggnadskontoret är positiv till lösningar för mer grönska på kvartersmark.

Miljönämnden befarar att bostäder och annan känslig bebyggelse kommer att prövas allt närmare verksamhetsområden och miljöstörande verksamheter i den täta staden och saknar ett resonemang utifrån den känsliga bebyggelsens perspektiv.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret beaktar synpunkten och granskningshandlingen förtydligas i detta anseende, främst inom det som i granskningshandlingen benämns som "plats-specifika riktlinjer".*

Räddningstjänsten Syd menar att vid planering av bebyggelse runt spårområdet behöver hänsyn tas till risk för suicid samt räddningstjänstens tillträdesvägar till spårområdet.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret menar att det är aspekter av planeringen som bör lösas i efterkommande planeringsled och inte i översiktsplanen.*

Skanska anser att det kan byggas högt på fler platser i staden än i stationsnära lägen, exempelvis som riktmärken samt för en effektiv markanvändning. **LRF** saknar exempel på högre bebyggelse i staden som ett led i förtätningen och önskar ett förtydligande kring förtätningsstrategin.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Granskningshandlingen kompletteras med ett kartlager med tillhörande riktlinjer för bebyggelsestäthet där det beskrivs var i staden höga byggnader i förhållande till sin omgivning är mest lämpliga. Granskningshandlingen hänvisar också till nyligen antagna "Riktlinjer för höga hus i Malmö".*

MKB ser ett behov av att befintlig grönytefaktor revideras och utvecklas utifrån senare kunskap och erfarenheter om vilka insatser som skapar höga ekologiska värden och skapar robusta utemiljöer. **Skanska** tycker att solcellspaneler på tak ska inkluderas i beräkning av grönytefaktor.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Revidering och utveckling av grönytefaktor omfattas inte av översiktsplanen utan sker i en egen process.*

Bostadsförsörjning

Arbetsmarknads- och socialnämnden, Funktionsstödsnämnden, Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden, MKB, Hyresgästföreningen, Fastighetsägarna Syd, Malmö stads råd för funktionshinderfrågor, Malmös centrala pensionärsråd, PRO och SPF Seniorerna Malmö pekar på svårigheten att hävda sig på bostadsmarknaden. Arbetsmarknads- och socialnämnden anser att det bör finnas en tydlig ambition i översiktsplanen om att försöka komma åt rimligare boendekostnader även i nyproducerade bostäder. **MKB** saknar ett angreppssätt för att nå målet om att arbeta utifrån olika befolkningsgruppers bostadsbehov och preferenser och att särskilt verka för att utsatta grupperns behov tillgodoses. Funktionsstödsnämnden framhåller vikten av att arbeta med kreativa lösningar för en bättre tillgänglighet på bostadsmarknaden. Hyresgästföreningen önskar politiskt långsiktighet och enighet när Malmö stad antar riktlinjer för bostadsförsörjning för att skapa förutsägbarhet för medborgarna. Fastighetsägarna Syd anser att en ny social bostadspolitik behöver utformas på nationell nivå för att tillgängliggöra bostäder för dem med sämst ekonomi och svagast förankring i samhället. På lokal nivå behövs det politiskt mod att diskutera nya lösningar, bland annat hur den generella bostadspolitiken kan kompletteras med en svensk modell för social housing. Malmö stads råd för funktionshinderfrågor efterfrågar ändamålsenliga bostäder, för personer med olika funktionshinder, som samverkar med kommunikation, miljö och kostnader.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret instämmer i de framförda synpunkterna. De kommer att beaktas i de nya riktlinjerna för bostadsförsörjning som i enlighet med lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar tas fram parallellt med översiktsplanen under mandatperioden. Flera av de framförda synpunkterna berör dock frågor där kommunen har begränsad rådgivning eller påverkansmöjligheter, exempelvis avseende nationell bostadspolitik, produktionskostnader inom byggindustrin och hyressättning.*

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden vill betona vikten av en tillgänglig bostadsmarknad för äldre personer på grund av höga boendekostnader vid nybyggnation. **Kristdemokraterna** vill se fler alternativ av skilda former för äldreboende. **Malmös centrala pensionärsråd, PRO och SPF Seniorerna Malmö** anser att pensionärsorganisationerna ska involveras när det gäller boendeformer och bebyggelse för äldre.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret instämmer med de framförda synpunkterna. Malmö stad har antagit en strategi för äldres boende som syftar till att bidra till att tillgodose äldres behov av olika bostadstyper. Malmö stad eftersträvar samverkan med aktörer och intresseorganisationer i alla planeringsprocesser och*

i granskningsbehandlingen har ett genomförandeavsnitt lagts till där det anges att nya samverkansformer mellan kommunen och olika intressenter behöver utvecklas.

Malmö universitet anser att billiga och lättillgängliga bostäder till studenter och ungdomar är mycket viktigt för staden då det kan vara avgörande för val av studieort.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret instämmer med den framförda synpunkten. Malmö stad har antagit en strategi för ungas boende som syftar till att bidra till fler bostäder för studenter och unga.*

Privatperson 9 anser att det kommer att behövas alltfler små och mycket stora lägenheter, då många kommer att vilja bo ensamma medan andra kommer att ha många barn.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret följer kommunens demografiska utveckling noga men menar att lägenhetsstorlekar inte är en fråga som bör hanteras i översiktsplanen.*

Funktionsstödsnämnden framför att det inom nämndens målgrupp kan uppstå behov av bostäder som ligger långt ifrån den täta staden, och vikten av en tidig beredskap för detta.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret är väl införstådd med den framförda synpunkten. I granskningshandlingens riktlinjer för jordbrukslandskapet har frågan beaktats.*

Tengbom föreslår att översiktsplanen öppnar upp för möjligheten att utveckla en marina med flytande bostäder i Norra Hamnen på Limhamn.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret anser att det är ett intressant och för framtida planering beaktansvärt förslag som framförs av Tengboms. Det är möjligt att realisera utifrån föreliggande förslag till ny översiktsplan.*

Kristdemokraterna anser att bostadsbyggandet ska anpassas för att tillhandahålla radhus, kedjehus och friliggande villor som idag är underrepresenterade i bostadsbeståndet

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret ser det som väsentligt att behovet av marknära boende i Malmö beaktas. För att uppnå en hållbar stadsutveckling behövs emellertid ett effektivt markutnyttjande och bra underlag för miljövänliga transporter, och därmed är möjligheterna begränsade att anlägga nya stora områden med friliggande småhus på stora tomter. Men med markbostäder av tätare karaktär kan dessa behov väl tillgodoses inom Malmö enligt förslaget till översiktsplan i områden som finns avsatta i planen för blandad stadsbebyggelse, exempelvis i Bunkeflostrand, Tygelsjö, Klagshamn, Fortuna/Hemgården och Kvarnby.*

Samhällsservice

Förskolenämnden, Funktionsstödsnämnden och Malmö stads råd för funktionshinderfrågor anser definitionen av samhällsservice som otydlig. Förskolenämnden menar att med de speciella behov som förskolor (och grundskolor) har med sina yt- och lokaliseringmässiga krav skulle det vara att föredra att behandla för- och grundskolor mer separat. Definitionen är samtidigt aningen för snäv eftersom endast kommunal verksamhet innefattas, inte regional eller statlig. Funktionsstödsnämnden betonar behovet av daglig verksamhet och att detta synliggörs i planen. Funktionsstödsnämnden påpekar att LSS-boende inte tas upp i handlingsplan för bostadsförsörjning på ett tillfredsställande sätt och framhåller att det är av vikt att behoven hos personer med funktionsnedsättning synliggörs i översiktsplanen och i andra styrande dokument. Malmö stads råd för funktionshinderfrågor anser det viktigt att behovet av specialskolor samt LSS-boenden/verksamheter ska beaktas när Malmös befolkning växer.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Definitionen av samhällsservice har tydliggjorts i granskningshandlingen. Stadsbyggnadskontoret menar att det är viktigt att all typ av samhällsservice byggs ut när staden växer, något som också anges i en av strategierna i förslaget till ny översiktsplan. Det är dock inte aktuellt att hantera förskolor och grundskolor separat då de båda skolformerna inte har så skilda behov att en separat hantering kan motiveras i den kommuntäckande översiktsplanen.

Miljöpartiet anser inte att parker kan ersätta friytor utan ska fungera som komplement till dem. Att slå ihop barns gårdar med parker riskerar, enligt Miljöpartiet, att minska ner både barns lekyta och tillgången till grönyta i staden. MKB lyfter möjligheter med mindre friytor för grundskolor och förskolor i anslutning till parker som enligt MKB skulle öppna för fler möjliga platser för bebyggelse samtidigt som befintliga parker kan uppgraderas och nyttjas av fler.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Det är viktigt att alla förskole- och grundskolebarn har tillgång till tillräcklig friyta och strategin har förtydligats i granskningshandlingen för att återge detta.

Kristdemokraterna vill se förskolor med färre barn och önskar att mer resurser läggs på befintliga skolor istället för att bygga nya skolor. Något som kan möjliggöras genom en minskad befolkningsökning.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Antalet barn på förskolor är inte en fråga för översiktsplanen utan bestäms i senare planeringskedan i samverkan med förskolans beställare. Stadsbyggnadskontoret saknar verktyg för att hindra befolkningsökning och givet detta måste det finnas en beredskap för utbyggnad av samhällsservice såväl som bostäder och arbetsplatser. Stadsbyggnadskontoret instämmer i att det är viktigt att nyttja befintliga resurser optimalt.

Gymnasie- och vuxenutbildningsnämnden ser det utifrån stadskontorets befolkningsprognos som rimligt att i framtiden förvänta sig ett relativt konstant lokalbehov för gymnasieskolan och att det därmed blir allt viktigare att hitta lösningar som gör att gymnasieskolan har en central placering i staden och på så sätt skapa goda förutsättningar för verksamheten.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Att gymnasieskolor och högre utbildning i första hand ska lokaliseras centralt i staden tydliggörs i granskningshandlingen.

Fritidsnämnden lyfter vikten av både platser för spontanidrott och för den organiserade idrotten i närheten av barn och ungas boende.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Stadsbyggnadskontoret menar att detta återges i en av strategierna och behåller den till granskningshandlingen.

Region Skåne ser gärna att planförslaget beaktar att det genom befolkningsökning bedöms att sjukhusområdet behöver expandera. Ett av tänkbara områden för detta är marken söder om sjukhusområdet. I direkt anslutning till sjukhusområdet finns dessutom behov av en utbyggd palliativ vård/ASIH och en utbyggnad av psykiatri. Region Skåne pekar också på behovet av en utbyggd primärvård i Nyhamnen, Västra Hamnen samt Hyllie och Toftanäs beroende på takten av bostadsutbyggandet.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Granskningshandlingen kompletteras med en strategi i avsnittet Samhällsservice som anger att samhällsservice ska byggas ut i en sådan takt att förväntade behov tillgodoses. Granskningshandlingen kompletteras också med en platspecifik riktlinje för området söder om sjukhusområdet som anger att en framtida utvidgning av sjukhusområdet inom området vid behov ska utredas. Stadsbyggnadskontoret har även påbörjat ett arbete med ett planprogram för området där sjukhusets expansionsplaner ingår.

Hälsa-, vård- och omsorgsnämnden påpekar att behovet av alternativa boenden för äldre förväntas öka framöver och lyfter vikten av tidig beredskap gällande planerad markyta för boendeformer för äldre personer, exempelvis trygghetsboende och särskilt boende, inklusive mark till lokaler för medarbetare som utför insatser inom exempelvis hemtjänst. **Malmö universitet** saknar tankar om äldre- och tillgänglighetsperspektiv som endast berörs flyktigt.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Stadsbyggnadskontoret menar att det är viktigt att alla samhällsserviceverksamheter byggs ut när staden växer och att det framgår tydligt i förslag till ny översiktsplan.*

PRO uppmuntrar kommunen att ha ett salutogent arbetssätt inom äldreomsorgen, alltså att man ser till det friska hos den gamla människan och anpassar verksamheten till det. **PRO** menar att ensamhet hos äldre kan förebyggas genom att planera bostadsmiljöerna bättre.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Hur äldreomsorgen i Malmö stad bedrivs är inte en fråga för översiktsplanen. Stadsbyggnadskontoret arbetar inom detaljplaneprocessen för att nya bostadsgårdar ska få goda mått så att olika gruppers behov kan uppfyllas. Granskningshandlingen har kompletterats med en strategi i avsnittet "Bostadsförsörjning" som bland annat syftar till att säkerställa goda bostadsmiljöer som alla kan efterfråga.*

MKB påpekar att alla lägen och kvarter inte lämpar sig för lokaler för samhällsservice och att hänsyn bör tas till detta i planering av nya områden.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Stadsbyggnadskontoret instämmer i synpunkten och menar att den typen av avvägningar inte görs i översiktsplanen utan i efterföljande planeringsled.*

Näringsliv, kommersiell service och besöksnäring

Tekniska nämnden anser att stadens struktur behöver anpassas till framtidens handel med en ökande andel e-handel och att stadens geografiska förutsättningar ska användas för att skapa arbetstillfällen.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Översiktsplanen slår fast att innerstaden och andra strategiska platser och stråk behöver anpassas till handelns strukturomvandling och förändrade mobilitets- och konsumtionsmönster så att såväl e-handel som fysisk handel kan fortsätta att bidra med viktiga arbetstillfällen till staden. Planeringsriktlinjerna för handel som presenteras i granskningshandlingen tar upp denna fråga. Kartlagrena för handel har genomgått en större revidering jämfört med gällande översiktsplan och fått nya avgränsningar för innerstaden (med utgångspunkt i Handelns Utredningsinstitut, HUI:s, utredning och definitioner), utpekande av regionala handelsplatser och en differentiering av större- och mindre stadsdelscentrum. Det finns dock behov av mer detaljerade riktlinjer för dessa frågor som inte ryms inom ramen för översiktsplanen. En förstudie till en Centrumstrategi har tagits fram i samarbete mellan fastighets- och gatukontoret, stadsbyggnadskontoret och stadskontoret. Fastighets- och gatukontoret, som har störst rådgivet över de frågor som behöver behandlas, har huvudansvar för det fortsatta arbetet med strategin och när den genomförs så ska lämpliga delar av underlagen integreras i översiktsplanen.*

MKB, Skanska och **Svensk handel** lyfter att alla lägen inte lämpar sig för handelslokaler. **MKB** efterlyser en definition av strategiska lägen. **Skanska** ser gärna att översiktsplanen kommenterar kring en rimlig mängd lokaler för varje område, där avvägningar kring marknadsförutsättningar behöver göras för att se hur mycket av ytorna i bottenplan som faktiskt kan bära denna typ av funktioner. Vidare anser **Skanska** att staden initialt bör hyra vissa ytor tills dess att platsen uppnått kommersiell bärkraft. **Svensk handel** påpekar att det behövs ny kunskap i kommunen som fokuserar och specialiserar sig på kommersiella verksamheters förutsättningar. Till detta behövs en tydlig strategi för handeln med riktlinjer och spelregler för handelns företag, som leder till rätt etableringar, på rätt plats. **Svensk handel** föreslår att kommunen tar fram en särskild handelsstrategi, med koppling till Översiktsplanen, så att det blir tydligt hur staden vill att handeln ska utvecklas över tid.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Översiktsplanen slår fast att innerstaden och andra strategiska platser och stråk behöver anpassas till handelns strukturomvandling och förändrade mobilitets- och konsumtionsmönster samt att nya handelsetableringar i första hand ska lokaliseras i befintlig stadsstruktur och i strategiska lägen i nya bostads-, kontors- och parkeringsbus. Vilka lägen som kan betraktas som strategiska behöver utredas från fall till fall, utifrån platsens specifika förutsättningar. Det beskrivs i planeringsriktlinjerna för handel, som kommer att presenteras i granskningshandlingen. Kartlager och planeringsriktlinjerna har även genomgått en större revidering jämfört med gällande översiktsplan med nya avgränsningar för innerstaden i enlighet med Handels Utredningsinstitut (HUI:s) utredning och definitioner, utpekande av regionala handelsplatser och en differentiering av större- och mindre stadsdelscentrum. Det finns dock behov av mer detaljerade riktlinjer för dessa frågor som inte ryms inom ramen för översiktsplanen. En förstudie till en Centrumstrategi har tagits fram i samarbete mellan fastighets- och gatukontoret, stadsbyggnadskontoret och stadskontoret. Fastighets- och gatukontoret, som har störst rådighet över de frågor som behöver behandlas, har huvudansvar för det fortsatta arbetet med strategin och när det genomförs så ska lämpliga delar av underlagen integreras i översiktsplanen. Parallellt har stadsbyggnadskontoret ett uppdrag att se över hur vi i detaljplaner förhåller oss till bottenvåningar, främst kopplat till lokaler i bottenvåningar.

Fritidsnämnden anser att planeringen kring förutsättningarna för större evenemang bör behandlas mot bakgrund av dess goda inverkan på stadens besöksnäring och profilering.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Översiktsplanen fastställer att staden ska fortsätta utvecklas till en av Europas ledande besöksdestinationer. Bland annat genom att innerstaden och andra strategiska platser och stråk ska stärkas och fungera som mötesplatser. I planeringsriktlinjerna för handel, som kommer att presenteras i granskningshandlingen, beskrivs även stadens viktigaste handelsplatser som mötesplatser som det behöver finnas en god tillgänglighet till för gående och alla trafikslag. Däremot beskrivs inte förutsättningar för större evenemang specifikt i översiktsplanen och det är lite oklart vilken typ av förutsättningar som fritidsnämnden efterlyser i översiktsplanen.

Fotgängarnas förening (FOT) anser att service och verksamheter, inklusive lågprisbutiker och diversifierade livsmedelsaffärer, ska finnas på gångavstånd från bostaden i samtliga delar av staden och inte bara innerstaden och centrumområdet. FOT ser väldigt positivt på översiktsplanens inriktningsbeslut om att inga nya renodlade handelsområden ska planläggas i kommunen.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: I planeringsriktlinjerna för större och mindre stadsdelscentrum, i granskningshandlingen, beskrivs vikten av att samla kommersiella och publika verksamheter (inklusive samhällsservice) i stadsdelscentrum och att skapa en god tillgänglighet för gående och övriga trafikslag genom att öppna upp stadsdelscentrum mot rörelsestråk, hållplatslägen och trafikstråk.

Skanska anser att kontorskluster bör eftersträvas i stationslägen.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Granskningshandlingen kompletteras med en riktlinje för blandad stadsbebyggelse som anger att kontorsetableringar som innebär en hög koncentration av arbetsplatser ska främjas i kollektivtrafiknära lägen. I granskningshandlingen finns även en karta för bebyggelsetätthet med tillhörande riktlinjer där det tydliggörs att kontor, kommersiell och offentlig service samt besöksintensiva verksamheter är särskilt lämpliga nära stationer.

Tengbom lyfter behovet av enkla och billiga lokaler för småföretagare med hantverksverksamhet och föreslår att översiktsplanen ger bättre förutsättningar för företagsbyar i allmänhet och Naffentorps företagsby i synnerhet.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Malmö växer och översiktsplanens huvudinriktning är att växa främst genom förtätning innanför Yttre Ringvägen, bland annat för att spara värdefull jordbruksmark. Därför är det viktigt att skapa goda planeringsförutsättningar för företag att växa i den blandade staden och i verksamhetsområden som har goda kollektivtrafik- logistik- och infrastrukturförutsättningar. Naffentorps företagsby är inte utpekad som

varken blandad stad eller verksamhetsområde i översiktsplanen på grund av dess perifera läge i jordbrukslandskapet. Det är således svårt att inom ramen för översiktsplanens nuvarande inriktning skapa bättre planeringsförutsättningar för Naffentorps företagsby.

Privatperson 5 saknar beskrivningar kring hur lättare verksamheter som inte stör och som stödjer stadslivet kan tillåtas integreras i blandbebyggelsen.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Blandad stadsbebyggelse omfattar de flesta av stadens funktioner som inte är farliga eller störande: bostäder, kontor, mindre parker, gator, torg, skolor, förskolor, mindre fritidsanläggningar, handel, allaktivitetsbus, kulturverksamheter, vård, med mera. Det här förtydligas i granskningshandlingen.*

Miljöpartiet är kritisk till att befintliga områden för externhandel tillåts växa. Särskilt viktigt är att Svågertorp inte byggs ut med mer externhandel om det i framtiden ska vara möjligt att utveckla området till blandad stadsbebyggelse med god tillgång till kollektivtrafik med närheten till både Svågertorps station och Hyllie station. Miljöpartiet anser att handeln i den blandade staden, där kunderna inte är beroende av att äga en bil för att kunna handla, är positiv och ska stärkas.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Svågertorps station är utpekad som ett utredningsområde i översiktsplanen för att undersöka om det i framtiden går att utnyttja det stationsnära läget på ett mer yteffektivt sätt. Samtidigt är Svågertorp idag ett väl fungerande volymhandelsområde med ett regionalt upptagningsområde som skapar viktiga instegsjobb för många Malmöbor. I takt med att staden växer anser stadsbyggnadskontoret att undersöka hur handelsområdet kan fortsätta utvecklas i samklang med en utbyggnad av andra funktioner i området samt söder om stationen.*

Miljönämnden framför att det bör framgå att hänsyn ska tas till befintliga verksamheters möjlighet att fortleva och utvecklas i samband med prövning av nytillkommande bostäder och annan känslig bebyggelse.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Granskningshandlingen kompletteras med en riktlinje för "Blandad stadsbebyggelse" som anger att hänsyn ska tas till befintliga verksamheters möjlighet att bestå och utvecklas vid utveckling och exploatering.*

E.ON anser det som viktigt att arbeta med innovation och utveckling, och att översiktsplanen behöver stödja möjligheten att göra saker annorlunda och testa nya processer. Ett exempel är enligt E.ON att använda planeringen som ett verktyg för att skapa industrisamverkan och resurseffektivitet genom industriell symbios, vilket kan ge synergieffekter som till exempel effektivare utnyttjande av mark och färre transporter.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *I planeringsriktlinjerna, som kommer att redovisas i granskningshandlingen, tar översiktsplanen upp industriell symbios som ett viktigt verktyg för att bland annat skapa bättre förutsättningar för resursdelning mellan verksamheter och ett effektivare utnyttjande av mark och transporter.*

Kristdemokraterna anser att det bör vara tydligt att det är Malmöbornas möjligheter till arbete som prioriteras i kommunens verksamhetsområden.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Översiktsplanen och Näringslivsprogrammet betonar vikten av att Malmö stad verkar för att stärka befintligt näringsliv och välkomnar nya företag som kan bidra till Malmös diversifierade näringslivsprofil. Det handlar om att skapa en variation av arbetstillfällen med olika kvalifikationskrav, både i den blandade stadsbebyggelsen och i verksamhetsområden, för att bidra till ett robust näringsliv som kan stå starkt även under konjunktur nedgångar. Malmö är dessutom en viktig motor i regionens näringslivsutveckling och samverkar med grannkommuner för att hitta rätt lokalisering för olika typer av företag, vilket kan bidra till att*

skapa en balans mellan olika typer av arbetstillfällen i regionen. Malmö stad ställer även krav på markexploatörer att komma överens med kommunen om sociala åtaganden för att skapa sysselsättning åt arbetsökande med försörjningsstöd. Det kan exempelvis handla om att tillhandahålla praktikplatser under exploateringsprocessen och i vissa fall även om insatser under driftskedet vid industrietableringar. Däremot kan inte Malmö stad kräva att företag anställer malmöbor.

Stadens arkitektur och kulturmiljö

Kulturnämnden anser att strategierna kring kulturmiljöns värde och kvaliteter i den fortsatta utvecklingen av staden behöver understrykas och utvecklas. Det gäller särskilt i utvecklingsområden där nya stadsmiljöer ska växa fram och där kulturmiljön kan bidra till att skapa förankring till platsen, men också i mer vardagliga och välkända miljöer behövs tydliga och genomarbetade strategier. Kulturnämnden föreslår att strategierna och förhållningssätten kan formuleras utifrån vikten av att ha kulturmiljön som utgångspunkt vid en omvandling, att kulturmiljöperspektivet finns med tidigt i omvandlingsprocesser och att kunskapen om kulturmiljön ständigt bör förnyas och aktualiseras.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Granskningshandlingen kompletteras med riktlinjer kopplade till olika kartlager. Bland annat ett lager med Uppmärksambetsområden för kulturhistoriskt värdefulla miljöer där frågor om kulturmiljöns värde och kvaliteter fördjupas.*

Tekniska nämnden anser att översiktsplanen på ett bättre sätt bör beskriva vad som särskiljer Malmös identitet och då inkludera förtätningen och Malmö som en kreativ miljö.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Ett arbete pågår inom stadsbyggnadskontoret för att bättre förstå och beskriva Malmös identitet och särart. Ambitionen är att det integreras i översiktsplanen när det är färdigt. En beskrivning av Malmö som en kreativ miljö har i granskningshandlingen lagts till den prioriterade inriktningen Malmö som regional motor för grön tillväxt och sysselsättning.*

Privatperson 19 påpekar att det behövs mer kunskap om Malmöbornas behov och upplevelser för att bättre gestalta Malmös miljöer.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Stadsbyggnadskontoret instämmer i att mer kunskap kan leda till bättre gestaltade miljöer. I granskningshandlingens genomförandearvsnitt framgår det att nya samverkansformer behöver utvecklas.*

Jernhusen AB, Fastighetsägarna Syd, Jernhusen AB, Kristdemokraterna, Tengbom, Privatperson 4 och **Privatperson 19** har synpunkter på täthet och höga hus. Jernhusen AB välkomnar att Malmö vill prova höga byggnader i väl valda lägen och ser det som positivt att kombinera Malmös särart med ett samspel mellan gammalt och nytt. Fastighetsägarna Syd önskar förtydligande eller exemplifiering gällande vilka typer av gestaltningskrav som ska ställas på höga byggnader. Kristdemokraterna anser att Malmö ska vara en stad med olika täthetsgrad, där man väljer att utnyttja stadens olika förutsättningar genom att låta de olika områdena bevara sin karaktär. Tengbom föreslår att kommunens infarter kompletteras med markörer i form av höga byggnader med unika karaktärer och innehåll anpassat efter varje infart. Privatperson 4 menar att tätheten måste öka. Privatperson 19 förespråkar en så låg bebyggelse som möjligt och menar att det gör miljön mer harmonisk, intim och trygg. För att lyckas föreslås ett bättre regionalt samarbete samt att det bör undersökas om befintliga låga verksamhetsbyggnader kan kompletteras med en eller två våningar bostäder.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Vilka gestaltningskrav som ska ställas på höga byggnader bedöms från fall till fall. I den tematiska fördjupningen av översiktsplanen Arkitekturstaden Malmö beskrivs mer detaljerat vilka aspekter som är viktiga att förhålla sig till i förhållande till arkitektur. Granskningshandlingen kompletteras*

med ett kartlager för bebyggelsestäthet med tillhörande riktlinjer där det också framgår var i staden böga hus i förhållande till sin omgivning är mest lämpligt. Bostadsbebyggelse i verksamhetsområden kan innebära begränsningar för befintliga och framtida verksamheter och bör undvikas.

Statens fastighetsverk anser att Malmöhus slotts historiska placering vid havet framgent förtydligas genom att dels tillgängliggöra skyttevåningens utsikt över sundet, dels att genom framtida planering öka slottets kontakt med vattnet. Det är också viktigt att den visuella uppdelningen mellan den äldsta staden och de utfyllda partierna norr om staden fortsatt är tydliga. Statens fastighetsverk är positiv till att Malmö vill utveckla staden med strategiska platser och stråk och menar att Malmöhus slott kan vara en värdefull resurs i denna utveckling.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret ser Malmöhus slott som en strategisk plats i staden och är positivt till att skyttevåningens utsikt över sundet tillgängliggörs, men menar att det inte får ske på bekostnad av stadens övriga utveckling. Strategin som anger att arkitektoniska och kulturhistoriska värden liksom stadsdelarnas olika karaktärer ska värnas, behålls till granskningshandlingen.*

Privatperson 4 och **Privatperson 10** anser att vacker och varierande arkitektur ska prioriteras. Privatperson 4 föreslår att Malmö bör se över möjligheterna att återskapa rivna kvarter, i synnerhet Caroli och Lugnet. Lyckade exempel av detta finns i Dresden och Frankfurt där turistnäringen och lokalbornas trivsel har ökat som ett resultat av detta.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *I översiktsplanens tematiska fördjupning Arkitekturstaden Malmö beskrivs mer ingående tankar kring arkitektur i staden. Att riva hela kvarter för att (åter)skapa helt nya miljöer bedöms påverka väldigt många människor negativt och ligger inte i linje med översiktsplanen.*

Resurseffektivt och klimatneutralt byggande

Sveriges geologiska undersökning (SGU) och **Skanska** anser att översiktsplanen ska lyfta aspekter som berör materialförsörjning och masshantering i ett mellankommunalt perspektiv för att optimera resursanvändning och minimera transporter. SGU och Skanska önskar en materialförsörjningsplan som pekar ut lämpliga, stadsnära platser för s.k. materialterminaler där berg av schakt- och jordmassor, asfalt och betong från bygg- och anläggningsprojekt kan tas emot, bearbetas och återinföras i samhällsbygget.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Granskningshandlingen kompletteras med en strategi kring masshantering för att bidra till minskade transporter, kortare byggentreprenader och bättre ekonomi. Strategin innebär att det kommer finnas stöd i översiktsplanen för att kunna ta fram en materialförsörjningsplan.*

Arbetsmarknads- och socialnämnden vill betona att en eventuellt ökad kostnad till följd av klimatneutralt byggande bör fördelas på ett sätt som inte enbart belastar slutkunden.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Klimatneutralt byggande är en nödvändig konstruktionslösning för att klara Malmös klimatmål och Parisavtalet. Kompetens och kunskapsnivå är en viktig del av ett konkurrenskraftigt byggande med rimliga hyresnivåer. Hur enskilda aktörers affärsmodell för kostnadsfördelning ser ut kan inte hanteras i kommunens översiktliga planering.*

Naturskyddsföreningen föreslår att det införs krav på träbyggnationer i planerade planprogram.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Enligt plan- och bygglagen kan inte materialkrav ställas i planprogram eller detaljplaner. Malmö stad har tagit fram en strategi för klimatneutralt byggande med målet klimatneutralitet 2030.*

Markföreningar och farliga verksamheter

Miljönämnden, Räddningstjänsten syd, CMP, Lunds universitet och APL anser att översiktsplanen även ska behandla riskhänsyn till miljöfarliga verksamheter enligt Miljöbalken. Räddningstjänsten Syd menar att det även finns större gasledningarna som måste beaktas i den fortsatta planeringen samt att översiktsplanens kartunderlag ses över i förhållande till att vissa farliga verksamheter har tillkommit och andra avvecklats.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Granskningshandlingen kommer att kompletteras med strategier och riktlinjer samt aktuella kartunderlag avseende farliga och miljöfarliga verksamheter. De större gasledningarna som i översiktsplanesammanhang behöver beaktas kommer att redovisas i ett kartlager som utgör underlag till översiktsplanen.*

Räddningstjänsten Syd ser det som viktigt att verksamhetsområden bibehålls renodlade och inte blandas med känsliga verksamheter av publik karaktär som lekland, butiker och större samlingslokaler samt att det saknas en strategi för vilka områden som är lämpliga för denna typ av ytkrävande verksamhet. Vidare anser Räddningstjänsten Syd att översiktsplanen bör främja att lämplig markanvändning som separerar anläggningar med farlig verksamhet från känslig bebyggelse utgör grundprincipen vid fysisk planering snarare än riskreducerande åtgärder.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** De i översiktsplanen utpekade verksamhetsområdena avser att i huvudsak tillgodose markebehov för verksamheter som är störande eller farliga för omgivningen, eller av andra skäl inte kan infogas i den blandade stadsbebyggelsen, till exempel för att de är ytkrävande eller transportintensiva. I de plats-specifika planeringsriktlinjerna, som presenteras i granskningshandlingen, anges mer specifika riktlinjer för respektive verksamhetsområde. För att uppnå ett effektivt markutnyttjande, och alla de fördelar detta ger, är det av stor vikt att riskreducerande åtgärder sker så yteffektivt som möjligt, företrädesvis med åtgärder vid källan.*

Miljönämnden föreslår att den första strategin tydliggörs enligt nedan:

- För att undvika stora säkerhetsavstånd bör risker i första hand hanteras vid källan eller med annan bebyggelse som barriär mellan riskkällan och ny bostadsbebyggelse.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Strategin har kompletterats med möjligheten att uppföra annan bebyggelse som barriär mellan riskkällan och ny bostadsbebyggelse.*

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB) anser att ett riskhanteringsavstånd kring storskaliga kemikaliehanterande anläggningar bör finnas som ett planeringsunderlag för översiktsplanen.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Uppmärksamhetsavstånd från de storskaliga kemikaliehanterande anläggningarna kommer att redovisas i ett kartlager som utgör underlag till översiktsplanen.*

APL anser att vissa av strategierna ska kompletteras enligt nedan för att tydliggöra att miljöfarliga verksamheter har rätt att utvecklas inom ramen för sina beslutade tillstånd:

- Risker ska i första hand hanteras vid riskkällan och inte genom stora säkerhetsavstånd, dock ska av myndigheter beslutade säkerhetsavstånd respekteras i stadsutvecklingsprocessen.
- Ny farlig verksamhet ska inte placeras nära känsliga funktioner. Befintliga farliga verksamheter ska kunna fortsätta verka men så långt som det är möjligt se till att riskbilden inte ökar. Om riskbilden ökar ska erforderliga skyddsåtgärder vidtas av verksamheten. I de fall ny blandad stadsbebyggelse uppförs intill farliga verksamheter, kan den nytillkomna bebyggelsens funktioner behöva begränsas. Bostäder eller känslig verksamhet ska inte tillåtas intill befintliga farliga verksamheter.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Översiktsplanen har fokus på generella planeringsinriktningar, inte givna tillstånd eller frågor reglerade i lag. Översiktsplanen bedöms redan tillgodose de önskemål APL framför.*

Miljönämnden föreslår att strategipunkten om farligt gods flyttas till avsnittet *Trafik* och planeringsstrategierna som handlar om bilism och godstrafik.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Strategipunkten om farligt gods kommer att flyttas enligt miljönämndens önskemål.*

E.ON påpekar att alla kraftledningar måste bedömas ur ett helhetsperspektiv utifrån en mängd olika aspekter, där förläggning i mark endast är en. E.ON motsätter sig därmed strategin om att nya och befintliga kraftledningar om möjligt ska förläggas i marken.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret är medvetet om att det finns olika aspekter som måste bedömas och strategin syftar till att det ska studeras vilka vinster det kan ge att förlägga kraftledningar i marken när deras koncession löper för att därefter göra bedömningen om det är möjligt.*

Miljönämnden anser att markundersökningar behöver komma igång tidigt och att strategipunkt 4 därför bör ändras till:

- Utredning av markföroreningar och klargörande av ansvarsfrågor ska ske i tidiga planeringsskeden, så att marken kan undersökas och föroreningar saneras.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Det är av stor vikt att markundersökningar sker i tidigt skede. Det är också därför ansvarsförhållandena först måste klargöras.*

Trafik

CMP saknar strategier gällande transport till sjöss och infrastruktur för sjöfarten.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret beaktar synpunkten och förtydligar frågor om sjöfart till granskningsbehandlingen.*

LRF anser att framtida trafikstråk ska planeras på stadens mark och inte genom intrång i en arronderande näring.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Översiktsplanens inriktning är att växa inåt, vilket minskar behovet av att ta jordbruksmark i anspråk. Det finns dock få möjligheter att helt undvika ny infrastruktur i stadens omland beroende på den regionala utvecklingen med ökat anspråk på kollektivtrafiken m.m. Staden kan inte ensidigt planera trafikinfrastruktur på enbart kommunal mark, utan planeringen och avvägningen av markens användning täcker enligt plan- och bygglagen hela kommunen.*

Mobilitet och trafikinfrastruktur

Miljönämnden anser att översiktsplanen bör nämna trafikens påverkan på klimatet och att en omställning behövs för att nå klimatmålen.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Under planeringstrategin Biltrafik i granskningsbehandlingen nämns trafikens påverkan på klimatet, och att bilismen behöver ske på ett hållbart sätt. De strategier som nämns och arbetet som följer med planeringsriktlinjer bygger vidare på klimatmålen och behovet av en genomgripande omställning av transportsystemet.*

Tekniska nämnden saknar en beskrivning av det ytanspråk som bilar har i staden, både vad gäller parkering och i gaturummet.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Beskrivningen av biltrafikens problematik har i granskningshandlingen kompletterats gällande bilarnas ytanspråk. Dessutom har planeringsstrategierna kompletterats med en strategi om att transportsystemet ska styras till att bli yteffektivare och energieffektivare genom planering och reglering.*

Arbetsmarknads- och socialnämnden betonar vikten av blandad stadsbebyggelse i stationsnära lägen som även möjliggör övergångar mellan olika trafikslag då det ger goda förutsättningar att nå den lokala och regionala arbetsmarknaden på ett enklare sätt än idag.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Det finns stora sambälleliga vinster med att använda stationsnära mark yteffektivt. En tätare stad, vilket enligt planen innefattar blandad stadsbebyggelse, ger även goda förutsättningar för ett väl utvecklat näringsliv och service samt för hållbar mobilitet.*

Fotgängarnas förening (FOT) ser positivt på att det i översiktsplanen anges att gående, cyklister och kollektivtrafikresenärer prioriteras före biltrafikanter samt att planering, utformning och gestaltning ska anpassas efter barn och andra gruppers särskilda förutsättningar och behov. Fotgängarnas förening önskar att översiktsplanen poängtera att det kommer att krävas en inskränkning av motortrafikens framkomlighet och hastighet för att skapa de trafikmiljöer som bidrar till ett ökat gående och stadsliv, vid omvandling av infartsleder till huvudgator.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Stadsbyggnadskontoret delar uppfattningen om att vissa huvudgator ska omvandlas till förmån för stadslivet, vilket är tydligare definierat i de planeringsriktlinjer som tagits fram till granskningshandlingen.*

Malmö stads råd för funktionshinderfrågor uppmärksammar att det saknas hållbara alternativ för medborgare som inte har valmöjligheterna gång, cykel och/eller kollektivtrafik. Malmö stads råd för funktionshinderfrågor anser att bra parkeringsmöjligheter för rörelsehindrade samt bra kommunikationsmöjligheter till vård och service bidrar till att personer med funktionsnedsättningar ska kunna ta del av samhället på lika villkor.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** I planförslaget framgår det att tillgängligheten för personer med funktionshinder kontinuerligt behöver förbättras och alltid ska beaktas vid utformning av det offentliga rummet. Gällande parkeringsfrågor hänvisar granskningshandlingen till Malmö stads "Policy och norm för mobilitet och parkering i Malmö" där detta hanteras på djupare plan.*

Wihlborgs, Kristdemokraterna, Sverigedemokraterna och Privatperson 20 anser att bilen fortsatt kommer att vara ett viktigt kommunikationsmedel även i framtiden, kombinerat men övriga trafikslag. Kristdemokraterna menar att staden behöver välfungerande in- och utfartsleder för motorburen trafik i kombination med en väl utbyggd och fungerande kollektivtrafik och att invånarna ska få göra sina egna val. Sverigedemokraterna delar inte översiktsplanens syn på trafik som försvårar bilfärder i staden genom avsmalningar, onödiga bussfiler etc. Privatperson 20 anser att Malmö kan vara en grön trevlig stad där alla trafikslag samverkar och att mer hänsyn bör tas till dem som behöver bilen för att vardagspusslet ska gå ihop.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Malmö stad strävar efter en stad för alla medborgare, där gaturummen är disponerade mer demokratiskt, och där infrastrukturen är utrymmeseffektiv för att ta vara på marken i staden och ge plats för ett vitalt stadsliv. Med fler och bättre utvecklade alternativ, som kan användas av fler på ett energi- och yteffektivt sätt jämfört med privat bilkörning, förbättras även möjligheterna att köra bil för dem som inte har några alternativ. "Trafik- och mobilitetsplan för Malmö" anger bland annat mål för färdmedelsandelar och har legat till grund för ställningstagandena i planförslaget. Planen vrider fokus mot de utmaningar som har blivit alltmer*

påtagliga, nämligen de som berör social hållbarhet såsom jämlikhet, jämställdhet, makt och delaktighet. Därför behövs insatser för att på ett effektivt sätt minska trafikens barriärverkan. Stadsbyggnadskontoret vill också tydliggöra att gaturum i många fall kan smalnas av utan att trafiksystemets kapacitet behöver påverkas nämnvärt, men hänvisar vidare till Trafik- och mobilitetsplanen. Granskningshandlingen har kompletterats för att tydliggöra att infartsleder även fortsättningsvis ska bibehålla en hög kapacitet för person- och godstrafik.

PRO menar att äldre behöver större ytor för att röra sig på ett värdigt sätt och pekar på behovet av busshållplatser, postlådor, livsmedelsaffärer, möteslokaler etc. i närheten av de äldres bostäder.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Översiktsplanens övergripande inriktning är att bibehålla staden kompakt. Det ökar förutsättningarna att uppnå ett ökat resandeunderlag till stöd för ett bättre kollektivtrafikutbud och ger ett större kundunderlag till närliggande servicefunktioner.*

MKB påpekar behoven av att även i framtida bebyggelse planera för plats för angöring, lastning och lossning till bostäder, verksamheter och kommersiella hyresgäster. Att skapa tillgång för allt från färdtjänst och hemleverans till sophämtning är en förutsättning för en levande stad. **Wihlborgs** föreslår ökat nyttjande av allmän platsmark för angöring. Det kan enligt Wihlborgs både förbättra tillgängligheten för handikappade (då förgårdsmark sällan är tillräckligt stor för att möjliggöra handikappangöring i markplan) samt bidra till att publika verksamheter i bottenvåningarna kan fungera bättre.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Frågor som berör angöring, lastning och lossning är inte aktuella att fördjupa i översiktsplanen, utan hänvisas till Malmö stads "Policy och norm för mobilitet och parkering i Malmö". Krav och riktlinjer som redan tillämpas finns även i Boverkets byggregler för angöring och parkering för personer med nedsatt rörelseförmåga och dessa krav tillämpas i detaljplan- och bygglousskeden. Stadsbyggnadskontoret delar uppfattningen om att tillgången till färdtjänst, hemleverans och anfallshandling är avgörande för att staden ska fungera, och menar att detta beskrivs i översiktsplanen.*

Tekniska nämnden föreslår att en strategi formuleras angående att utveckla ringledssystemen med saknade länkar och trafikplatser/av- och påfarter.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret önskar en fortsatt dialog med fastighets- och gatukontoret i frågan innan nya ställningstaganden görs i översiktsplanen.*

Fastighetsägarna Syd efterlyser bättre förutsättningar för bilpooler.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret håller med om att förutsättningarna för bilpooler bör förbättras då denna typ av delningsekonomi skapar stora möjligheter för staden. I förslaget till översiktsplan nämns att bildelning i form av exempelvis bilpooler ska främjas, men översiktsplanen går inte in på hur förutsättningarna kan förbättras. "Policy och norm för mobilitet och parkering i Malmö" tar ytterligare steg för att underlätta för bilpooler och andra alternativ till privat bilägande.*

Skanska anser att planeringen av trafiksystemet bör kompletteras med en plan för framtida elektrifierade mobilitetslösningar inklusive en laddinfrastruktur kopplad till lokal energiproduktion.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Gällande laddinfrastruktur och elektrifierade mobilitetslösningar samt stadens energisystem hänvisas till "Malmö stads Policy för publik laddinfrastruktur i Malmö" respektive pågående arbete med att ta fram en ny energistrategi.*

FOJAB föreslår en strategi angående ”testzoner” med mobilitetslösningar som går radikalt längre än TROMP.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Olika mobilitetslösningar är ett fält som är under snabb utveckling och detta kan därför vara en fråga som staden får återvända till och utforska mer.*

Naturskyddsföreningen efterlyser mer progressiva visioner för en mer utrymmeseffektiv trafiksituation som samtidigt ger plats för ett vitalt stadsliv. Översiktsplanen bör tydligare poängtera att kapacitetsstarka och ytsnåla sätt att transportera sig på, som att gå, cykla och åka kollektivt, ska göras attraktiva och prioriteras.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Stadsbyggnadskontoret anser att översiktsplanen är tydlig gällande att framtidens mobilitet och infrastruktur behöver vara utrymmeseffektiv för att ta vara på marken i staden och ge plats för ett vitalt stadsliv. Planen innehåller också en strategi som belyser att trafiksystemet ska utformas så att en större andel väljer att gå, cykla och åka kollektivt, och att framkomligheten för dessa trafikslag ska prioriteras. Stadens gällande Trafik- och mobilitetsplan konkretiserar ambitionerna ytterligare.*

Privatperson 22 önskar tydligare strategier för att locka fler arbetande från kranskommunerna att låta bilen stå hemma.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Stadsbyggnadskontoret delar synpunkten om att de som arbetspendlar till Malmö bör göra detta med hållbara färdmedel. Malmö stad är en del av samarbetet MalmöLundregionen, där tolv kommuner i sydvästra Skåne tillsammans arbetar för en hållbar och sammankopplad storstadsregion. Ett av målet är att tillsammans utveckla MalmöLundregionen med utgångspunkt i starka kollektivtrafikstråk samt som cykelregion.*

Cykel- och promenadstaden

Tekniska nämnden anser att potentialen med cykelpendling och Malmö som cykelstad bör lyftas fram tydligare i översiktsplanen.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Stadsbyggnadskontoret beaktar synpunkten genom att i granskningshandlingen lyfta fram identifierade supercykelstråk samt i riktlinjerna för huvudcykelnätet.*

Miljöpartiet anser att gång och cykel kräver olika strategier och att det därför är olyckligt att de i översiktsplanen har klumpats samman under samma rubrik.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Gång och cykel har i egenskap av olika färdmedel helt olika behov och förutsättningar. Strukturen för strategierna har omarbetats i granskningshandlingen och i enlighet med miljöpartiets synpunkt redovisas gång och cykel i två olika delavsnitt.*

Miljöpartiet och **Naturskyddsföreningen** saknar strategier för hur framtidens cykeltrafik ska utvecklas. Staden måste reservera ytor för mer cykelparkering och vara tydligare med vilka sträckningar som är prioriterade. Naturskyddsföreningen tycker att översiktsplanen ska bli tydligare med att cykeln ska vara förstahandsvalet och att cykelnätet fortsatt ska byggas ut samt att gång- och cykeltrafik ska samlas i stråk kopplat till handel och service. Vidare föreslår Naturskyddsföreningen bilfria zoner och att cykelparkeringar vid bostäder och målpunkter ska säkras. Miljöpartiet menar att tillkomsten av mer ytkrävande cyklar måste hanteras för att andelen resor gjorda med cykel ska öka.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Enligt översiktsplanen ska trafiksystemet utformas så att en större andel väljer att gå, cykla och åka kollektivt, och att framkomligheten för dessa slag ska prioriteras. För tydligare prioritering för olika trafikslag i Malmö stads planeringsarbete hänvisas till Malmö stads Trafik- och mobilitetsplan.*

Stadsbyggnadskontoret instämmer i att gång- och cykeltrafik bör samlas i stråk som gynnar handel och service, vilket beskrivs i planen. I översiktsplanen finns också en strategi som syftar till att säkerställa cyklisternas parkeringsbehov vid bostaden och målpunkter. Hur stadens huvudcykelnät ska utvecklas är tydligare definierat i de planeringsriktlinjer som tagits fram till granskningshandlingen. I planeringsriktlinjerna finns inga definierade bilfria zoner, men däremot primära fotgängarzoner där fotgängare prioriteras högt.

Arbetsmarknads- och socialnämnden anser att det är särskilt positivt att planförslaget pekar ut att cykeltrafiken ska utgå ifrån ett barnperspektiv. **Naturskyddsföreningen** anser att översiktsplanen bör förtydliga barnperspektivet och att alla barn ska ha möjlighet att gå och cykla till skolan och förskolan på ett trafiksäkert sätt. **Miljöpartiet** föreslår att översiktsplanen tar höjd för att bilfria zoner ska vara regel närmast skolor. Miljöpartiet önskar också fler cykelbanor, sänkt hastigheter och fler farthinder vid skolor och förskolor samt att det finns tillräckligt med lådcykel- och cykelparkeeringar.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Enligt översiktsplanens strategier ska gator utformas utifrån ett barnperspektiv så att fler trygga och säkra korsningspunkter skapas och gatornas barriäreffekt minskas, samt att alla barn ska ha möjlighet att cykla till skola och förskola i en trafiksäker miljö. Att specificera detta genom bilfria zoner närmast skolorna anser inte stadsbyggnadskontoret vara möjligt eller rimligt då förutsättningarna för olika skolor och förskolor skiljer sig mycket åt. Gällande parkering för cyklar kompletteras granskningshandlingen med en riktlinje om att cykelparkering ska lösas i anslutning till kollektivtrafikknutpunkter och andra viktiga målpunkter. I övrigt hänvisas till gällande Policy och norm för mobilitet och parkering.*

MKB upplever ofta en målkonflikt mellan p-normens krav på cykelparkering och gröna och sociala värden på gårdarna, och ser därför behov av en ökad flexibilitet i parkeringsnormen. **Naturskyddsföreningen** önskar att det tas fram en p-norm för cykelparkering.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** En större flexibilitet i parkeringsnormen samt olika mobilitetsåtgärder har arbetats in i Malmö stads "Policy och norm för mobilitet och parkering i Malmö". Där redovisas också parkeringsnorm för cykelparkering.*

Region Skåne ser gärna att satsningen på regionala supercykelstråk in till Malmö omnämns. Liksom för kollektivtrafik är det positivt om supercykelstråk kan vara strukturbildande vid planering av utbyggnadsområden. **Lunds kommun** och **Cykelfrämjandet MalmöLund** anser att snabbcykelväg Lund-Malmö bör läggas in i översiktsplanen. **Miljöpartiet** och **Naturskyddsföreningen** efterfrågar strategiska supercykelstråk med långa, sammanhållna, säkra cykelleder. Cykelfrämjandet MalmöLund anser att kommunen ska kräva att Trafikverket förbättrar möjligheterna att cykla utanför städerna i Skåne. **LRF** anser att gång- och cykelleder ska utformas och anläggas med minimal påverkan på jord- och skogsbruket och i samverkan med berörda markägare. Dessutom måste farthinder i samhällena i jordbrukslandskapet utformas så att de inte är ett hinder för lantbrukets transporter.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Stadsbyggnadskontoret ser gärna att möjligheterna till att cykla i och utanför städerna i Skåne förbättras ännu mer i enlighet med dessa förslag. Granskningshandlingen kompletteras med att visa identifierade supercykelstråk i kommunen och en strategi kring dessa. Utformning av farthinder hanteras inte i översiktsplanen.*

Malmö universitet betonar vikten av att samverka förhållanden mellan cykel och gångtrafik. Cykel- och gångbanor bör skiljas åt i större grad och det bör satsas på säkra korsningar mellan dessa och inte bara cykel/bil.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Planeringsriktlinjer i enlighet med universitetets synpunkt är inkluderade i granskningshandlingen.*

Cykelfrämjandet MalmöLund påpekar att cykelinfrastrukturen på många håll är bristfällig idag, exempelvis sträckor med allt för smala cykelbanor, cykelbanor som plötsligt tar slut, eller där asfalten har hål och sprickor. Samtidigt saknas kopplingar mellan flera olika delar av staden och många större vägar saknar helt cykelbanor. Cykelfrämjandet MalmöLund anser att det krävs en standardhöjning och en bättre sammankoppling av Malmös cykelbanor för att få fler att cykla och för att kunna hantera större cykelflöden. Cykelfrämjandet MalmöLund saknar planer för att förverkliga översiktsplanens ambitioner kring cykelinfrastruktur.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret delar åsikten om att det krävs en standardhöjning och en bättre sammankoppling av Malmös cykelbanor. Cykeln ska vara ett självklart förstabandsval för fler grupper i staden, och cykelvägnätet ska därför fortsatt byggas ut. Hur detta ska förverkligas är tydligare definierat i de planeringsriktlinjer som presenteras i granskningshandlingen.*

Tekniska nämnden menar att cykelstråk, gångstråk och fotgängarzoner i gällande översiktsplan till stor del är utdaterade och bör ses över.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret har gjort samma observation och planeringsriktlinjerna och kartan har reviderats till granskningen. Fastighets- och gatukontoret har deltagit i arbetet med dessa planeringsriktlinjer.*

Privatperson 6 önskar att cykelleder får en egen färg i gatan samt att sträckan Värnhem-Erikslust bör vidareutvecklas för att ytterligare underlätta för cyklister.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret menar att frågorna ligger på en nivå som inte hanteras inom ramen för översiktsplanen. Synpunkterna vidarebefordras till Fastighets- och gatukontoret.*

Bilism och godstrafik

Region Skåne påpekar att översiktsplanen skulle kunna beskriva hur omvandlingar av hamnen påverkar prognoser kring en förändrad godshantering och hur landtrafiken till respektive från hamnen påverkas ur ett regionalt perspektiv.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret menar att Malmö stad är beroende av en mångfald aktörer för att hantera en sådan övergripande fråga. Det finns samverkan idag med bland andra Region Skåne och Trafikverket där detta vore intressant att ta vidare då översiktsplanen inte kan gå på djupet med frågeställningen.*

Miljöpartiet ser transporter med bil och gods som två skilda saker som inte borde ha slagits samman i ett stycke i översiktsplanen. Båda två borde också få tydligare strategier kopplade till hur dess klimatpåverkan kan minskas. Därtill behövs tydliga strategier för hur transporter med bil kan minska enligt de riktlinjer som finns i Malmö stads trafik- och mobilitetsplan. Miljöpartiet anser att det i översiktsplanen ska påbörjas ett strategiskt arbete för att införa miljözoner i Malmö.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Strukturen har omarbetats och i enlighet med synpunkten redovisas bilism och godslogistik i två olika delavsnitt i granskningsförslaget. Stadsbyggnadskontoret anser att både bilism och godslogistik har strategier och följande planeringsriktlinjer som bygger vidare på klimatmålen och behovet av en genomgripande omställning av transportsystemet. Gällande miljözoner finns det idag en miljözon i Malmö, ett område som är känsligt för störningar och som syftar till att skapa en bättre luftkvalité i staden. Inom miljözonen finns det*

restriktioner för viss buss- och lastbilstrafik, beroende på ålder och euroklass. Det finns för närvarande inga planer på att inom översiktsplanens arbete planera för utökade eller förändrade miljözoner.

Arbetsmarknads- och socialnämnden anser att strategierna visar hur staden kan dra nytta av bilismens och godstrafikens fördelar samtidigt som negativ påverkan på staden begränsas.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten.*

MKB menar att det krävs dubbla investeringar för att både skapa hållbara mobilitetsalternativ samtidigt som det ofta krävs skyddande åtgärder för förväntade trafikökningar och att dessa dubbla investeringar driver kostnader i byggandet och motverkar att fler kan efterfråga nyproduktion. MKB önskar därmed tydligare planeringsförutsättningar där trafikmängden beräknas enligt de resultat som mobilitetslösningar beräknas ge och att skyddande åtgärder anpassas därefter. Vidare anser MKB att säkerhetsmarginaler bör skapas på andra sätt än idag, exempelvis genom åtgärder inom trafikreglering.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Utifrån stadsbyggnadskontorets tolkning av synpunkten stämmer denna analys. Den nyligen antagna "Policy och norm för mobilitet och parkering" ger större möjligheter att minska kostnader för bilparkering, och satsningar kopplade till en större mångfald av mobilitetslösningar ger andra förutsättningar för trafikmängdsberäkningar m.m.*

CMP önskar ett större fokus på gods på väg och via sjöfart.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Godstransporterna är av stor vikt för stadens möjlighet att skapa tillväxt. Granskningshandlingen kommer att kompletteras med särskilda planeringsriktlinjer för godslogistik, hamnområdet och stadens förhållningssätt gentemot riksintresset Malmö hamn.*

Tekniska nämnden anser att staden bör eftersträva mer småskaliga, energieffektiva distributionslösningar med el-drift/cykelfrakt i citynära, täta delar av staden, kopplat till samlastning via mikroterminaler. **Wihlborgs** betonar vikten av att citylogistiken hanteras på ett effektivt sätt för en levande stadsmiljö. **Region Skåne** menar att Malmö stad har haft intressanta projekt inom samlastning, vilka skulle kunna belysas ytterligare i översiktsplanen. **Naturskyddsföreningen** saknar en strategi för logistiksamordning i koppling till varutransporter. **Svensk handel** misstänker att antalet transporter kommer att öka markant på såväl kort som lång sikt och efterfrågar gemensamma satsningar kring logistiklösningar så snart som möjligt. Samordnings- och samlastningsmöjligheter för transporter behöver säkerställas såväl inom regionen som inom exempelvis stadskärnan.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret har utvecklat stycket gällande en mer kreativ godsbantering, samordning och samlastning inom staden utifrån synpunkterna ovan. En strategi har lagts till gällande att samordnings- och samlastningsmöjligheter för godslogistik ska undersökas och främjas, såväl inom regionen som inom mer täta delar av staden. Hänsyn till risker och störningar måste fortsatt vägas in i planeringen i de områden där större mängder godstrafik kommer gå.*

VA SYD ser gärna ett djupare resonemang kring frågan om nyttotrafik generellt i den täta staden. Avfallstransporterna, och annan nyttotrafik, kan upplevas som dimensionerande på ett negativt sätt, men har också potential att utvecklas så att de bidrar positivt till utvecklingen av den hållbara staden. VA SYD anser att det bör framgå tydligare att avfallstransporter berör alla hushåll och är regelbundet återkommande, vilket skiljer dem från varutransporter

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Granskningshandlingen har kompletterats med behovet för avfallstransporterna att nå stadens hushåll.*

Ystads kommun ser behov av en åtgärdsvalsstudie för att identifiera framtida behov och förändringar av transporternas flöde för väg E65.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten.*

Lunds universitet anser att översiktsplanen ska bli tydligare med vad som avses med att en lastbil ska fyllas maximalt då detta inte nödvändigtvis är samma som att lastbilens hela lastvolym ska användas. Det är även viktigt att beskriva hur efterlevnad är tänkt att följas upp, samt vem som ska ansvara för kravställningen. Lunds universitet påpekar att Medicinska fakulteten är beroende av leveranser, som delvis utgörs av farligt gods, och att det är väsentligt att i god tid känna till eventuella ändringar i exempelvis lastningsföreskrifter som kan komma att påverka leveranser till fakultetens anläggningar. Lunds universitet menar vidare att i princip alla verksamheter är beroende av fungerande varu- och avfallsflöde och att eventuella ändringar av trafikmiljön, lokala trafikförordningar eller andra förutsättningar därmed måste kommuniceras tidigt.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Formuleringen kring att en lastbil ska fyllas maximalt har i granskningsbehandlingen formulerats om utifrån synpunkten. I övrigt noterar stadsbyggnadskontoret Lunds universitets påpekande om Medicinska fakulteten.*

Region Skåne välkomnar planberedskapen med ett yttre godsspår som möjliggör en framtida utveckling om behovet för godstrafiken skulle ändras. **Tekniska nämnden** menar att en plan för att realisera ett yttre godsspår behöver prioriteras upp och belysas. **Räddningstjänsten Syd** är positiv till ett yttre godsspår och ser det som olyckligt att det skjuts på framtiden samtidigt som det är prioriterat att förtäta längs med järnvägen. **Lunds kommun** menar att en yttre godsbanan längs med yttre ringvägen kan ge flexibilitet att möta framtida transportutmaningar. **Eslövs kommun** anser att ett yttre godsspår och en flytt av rangerbangården är frågor som ska ses utifrån ett skånskt perspektiv med lösningar som gör att hela regionen utvecklas. **Lomma kommun** är positiva till att Malmö stad har kvar reservatet för ett framtida yttre godsspår i sin markanvändningskarta. **Burlövs kommun** vill betona att ett yttre godsspår är fullkomligt oacceptabelt då hittills redovisade dragningar och lösningar skulle innebära allt för negativa effekter för Burlövs kommun när det gäller exempelvis buller, barriäreffekter och markanspråk.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Malmö stad är angeläget att transporter av farligt gods sker på ett säkert och miljöanpassat sätt. Det är också ett av skälen till att det bedöms viktigt att bibehålla en beredskap för en yttre godsbanan. Transporter på järnväg är i normalfallet betydligt säkrare än transporter på väg, varför kapacitet och utvecklingsmöjlighet måste säkras. Vad avser den yttre godsbanan har stadsbyggnadskontoret inte tagit del av några andra lösningar som ökar spårkapaciteten och bidrar till större säkerhet för medborgarna. Reservaten kommer att behållas i översiktsplanen i enlighet med vad som redovisas även i de flesta berörda grannkommuners översiktsplaner.*

Tekniska nämnden anser att hanteringen av omlastning till järnväg bör problematiseras.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Stadsbyggnadskontoret tar med synpunkten i det fortsatta arbetet.*

Region Skåne ser positivt på skrivelsen om att det vore fördelaktigt att lokalisera rangeringsfunktionen i Skåne till ett läge där den kan utvecklas utifrån framtidens krav. **Räddningstjänsten Syd** är positiv till att utveckla befintlig rangerbangård och ser det som olyckligt att det skjuts på framtiden samtidigt som det är prioriterat att förtäta längs med rangerbangården. **Tekniska nämnden** anser att alternativa lokaliseringar i Malmö för rangerbangården bör utredas och beaktas. **CMP** önskar en dialog med Malmö stad angående en flytt av rangerbangård och omlastningscentraler då de har yta för rangering samt en modern och välfungerande trimodal omlastningscentral i Norra hamnen.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Att flytta hela eller delar av Malmö rangerbangård tar lång tid och behöver föregås av omfattande utredningsarbeten. Det är därför både angeläget och glädjande att det redan nu finns många med intresse att mer nogsamt studera förutsättningarna för detta.

Räddningstjänsten Syd anser att de riskavstånd som anges i kartstödet till gällande översiktsplan bör överensstämma med schabloniserade avstånd från länsstyrelsens riktlinjer. Räddningstjänsten Syd rekommenderar också att en lokal anpassning av länsstyrelsens riktlinjer tas fram för att få skyddsavstånd baserade på faktiska förhållanden och i kombination med olika specificerade åtgärder.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Med avsikt att förenkla detaljplaneprocessen anger Malmös översiktsplan uppmärksambetsavstånd för bebyggelse längs väg och järnväg rekommenderade för farligt gods. Uppmärksambetsavstånden har därmed antagits av kommunfullmäktige så sent som 31 maj 2018. RIKTSAM utgör stöd till kommunerna men anger samtidigt att kommunerna har möjlighet att själva anta egna riktlinjer för uppmärksambetsavstånd. Detta har Malmö stad gjort. Det bör noteras att RIKTSAM anger 70 meter som uppmärksambetsavstånd mellan väg och bostadsbebyggelse, medan Malmö stad tillämpar avståndet 100 meter.

MKB anser att parkeringslösningar i nya områden i möjligaste mån bör ske i externa mobilitetshus, men påpekar att det vid förtätning i befintliga områden kan det vara motiverat att bibehålla befintlig markparkering både ur ekonomisk synpunkt och ur ett tillgänglighetsperspektiv. **Skanska** önskar att P-normen nämns och att avsteg kan göras i rätt lägen och att därmed parkering blir ett styrmedel mot minskade bilresor genom färre platser i centrala kommunikationsnoder. **Naturskyddsförningen** föreslår en strategi för att främja etablering av bilpooler.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Malmö stad antog en ny parkeringnorm, "Policy och norm för mobilitet och parkering i Malmö" i september 2020, vilken redovisar en mer flexibel parkeringsnorm än tidigare parkeringsnorm och där frågan om bilpooler hanteras.

Räddningstjänsten Syd befarar att omvandling av huvudgator kan påverka räddningstjänstens framkomlighet och insatstider och önskar att räddningstjänstens åtkomlighet över tid säkerställs. Om normal insatstid överstigs ska utrymning kunna ske utan räddningstjänstens medverkan och det påverkar den byggnadstekniska projekteringen. Det behöver belysas hur räddningstjänstens insatstid påverkas av det förändrade trafikflödet och utbyggnadsplanerna då det ligger till grund för utredning av behovet av en eventuell framtida brandstationsplacering.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkterna, och har gärna en fördjupad dialog med Räddningstjänsten gällande detta.

Privatperson 6 menar att fler gator och vägar bör förläggas i tunnel, bland annat delar av Inre Ringvägen, Lorensborgsgatan och Pildammsvägen.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Stadsbyggnadskontoret menar att de flesta av kommunens huvudgator bör gestaltas för många olika trafikslag och fungera som mer allmänna rörelsestråk för kollektivtrafik, godstrafik, bilar, cyklisterna och fotgängare. Eftersom kommunens trafikleder endast är avsedda för motortrafik anser stadsbyggnadskontoret att förslaget att överbygga delar av Inre Ringvägen är intressant och noterar synpunkten.

Privatperson 2 efterfrågar farthinder på Jespersgatan. **Privatperson 6** anser att fartkameror bör ersätta farthinder.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Farthinder och fartkameror hanteras inte inom ramen för översiktsplanen. Synpunkterna vidarebefordras till Fastighets- och gatukontoret.*

Privatperson 1 önskar fler tillfartsvägar till Malmö Arena och Emporia, bland annat genom att koppla Hyllie Boulevard till Hövdingevägen.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *En ny huvudgata som förbinder Hyllie boulevard och Hövdingevägen är med i gällande översiktsplan och kommer fortsatt vara det i granskningsbehandlingen.*

Kollektivtrafik

Trafikverket tror att kollektivtrafik via vattenvägarna skulle kunna spela en roll och avlasta hårt trafikerade stråk eller svårtillgängliga områden, exempelvis Norra hamnen.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Kollektivtrafik via vattenvägar är en intressant lösning och stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten.*

Miljöpartiet och **Privatperson 19** förespråkar spårvagn som kommunikationsmedel. Miljöpartiet ser det som mycket olyckligt att planeringen för en framtida spårvagn håller på att plockas bort i stadens planering och är oroad över att ett utbyggt bussystem inte klarar av befintlig och framtida kapacitetsbrist. Privatperson 19 lyfter även spårväg som estetisk upplevelse som får fler att åka kollektivt.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Direktivet från kommunstyrelsen för denna översiktsplan har varit att ersätta planeringen för spårvagn med "kollektivtrafik med högre kapacitet".*

Sverigedemokraterna ser inte planering kring kollektivtrafik i allmänhet och superbussarna i synnerhet som tillfredsställande.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Planeringen bygger till stor del på den politiska överenskommelse som gjorts mellan Malmö stad, Region Skåne och staten för det så kallade Storstadspaketet.*

Tekniska nämnden anser att avsnittet bör kompletteras med en skrivning om en vidareutveckling av Malmöpendeln med station i Fosie samt ambitionen att möjliggöra en utökad turtäthet.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *I de riktlinjer som kommer att tas fram till granskningsbehandlingen redovisas tydligare föreslagna tågstationer för persontrafik. Gällande möjliggörandet till en utökad turtäthet på Kontinentalbanan, liksom möjlighet till fler stationer, föreslår Stadsbyggnadskontoret fortsatt utredning.*

Burlövs kommun ser positivt på att stråket för Simrishamnsbanan får persontrafik under förutsättning att buller och över-/undergångar får en tillfredsställande lösning.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Utbyggnader av spårnätet för person- och godstrafik ingår som en viktig del i att nå högt ställda lokala, regionala och nationella mål. Förutsättningarna för trafik på Simrishamnsbanan är välkända och hindrar inte att banan bibehålls i översiktsplanen som reservat för framtida persontågtrafiker. Buller och över-/undergångar ska självfallet undersökas för bästa lösning, men hanteras inte i detta skede.*

Ystads kommun menar att infrastruktursatsningen med dubbelspår sträckan Malmö–Simrishamn bör avspeglas i planeringsstrategier och markanvändningskarta.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Granskningshandlingen redovisar inte riktlinjer på en så detaljerad nivå men stadsbyggnadskontoret instämmer i vikten att säkerställa och utveckla banans funktion.

Tekniska nämnden och Jernhusen AB ser Öresundsmetron som en viktig investering för framtiden. **Transport- och Boligministeriet** förutsätter att framtida planering med en Öresundsmetro inbegriper dialog med Metroselskabet.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Planeringen av Öresundsmetron kommer även fortsättningsvis innefatta dialog med Metroselskabet och andra intressenter.

Fastighets AB Emporia misstänker att Öresundsmetron kan innebära att Emporia Shopping Center får en underordnad roll som i förlängningen kan komma att äventyra handelsplatsens attraktionskraft och i förlängningen även den intilliggande exploaterings attraktionskraft. Ändrade flöden som en effekt av sammankopplingen med Köpenhamns metro är något som Malmö Stad måste ta med i bedömningen och överväga noga.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Öresundsmetrons fortsatta förlängning in i Malmö och dess stationslägen är under utredning, och i bedömningen av de sträckor och stationer som är aktuella tas en samlad bild av Malmös nyttor och mervärden i beaktande utifrån flertalet olika aspekter, så att staden som helhet får ut så mycket som möjligt av infrastrukturåtgärden.

Skanska och SMT Malmö exploatering AB önskar ett tydligare fokus på kollektivtrafik till Jägersro, och allra helst spårbunden trafik med exempelvis Öresundsmetron, för att minska bilberoendet till området. SMT Malmö exploatering AB pekar även på möjligheten att koppla linje 5 till området och därmed skapa tillgänglighet till både Rosengård C, Malmö C, Malmös centrum och Västra hamnen.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Öresundsmetrons fortsatta förlängning in i Malmö och dess stationslägen är under utredning. Stadsbyggnadskontoret delar uppfattningen om att planeringen av stadsutvecklingen i Jägersro bör göras på sådant sätt att bilanvändningen blir låg. I översiktsplanen finns det utpekade en framtida bussterminal i Jägersro med flertalet regionbussar och stadsbussar som möts. Området bedöms få god tillgång till kollektivtrafik genom utökad trafik på befintliga linjer och även nya linjer kan bli aktuella.

Vellinge kommun pekar på vikten av att översiktsplanen tar höjd för den inpendlande befolkningen med goda och prioriterade insatser för framförallt kollektivtrafik i stråk utan spår. Vellinge kommun anser att kollektivtrafiken kan bli ett mer attraktivt färdmedel om kollektivtrafiknoderna för regionbuss är strategiskt placerade med god tillgänglighet till andra trafikslag och är trygga platser. Vellinge kommun anser även att kollektivtrafiknoderna för regionbuss bör belysas i översiktsplanen jämte tågstationerna med anledning av det regionala intresset samt att dessa bör prioriteras vid stadens förtätningar. På längre sikt förespråkar Vellinge kommun en spårbunden kollektivtrafik mellan Malmö och Falsterbonäset. För framtida dialog med Region Skåne och Trafikverket anser Vellinge kommun att det är viktigt att kommunerna har samma ambition och säkerställer ytor för en framtida spårutbyggnad. Vellinge kommun önskar att stråket finns med i Malmös översiktliga markanvändning för att stärka dess betydelse. **Region Skåne** ser en möjlighet att utveckla kopplingen mot Vellinge och Näset för att förbättra inpendlingen genom kollektivtrafik.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Malmö stad välkomnar en fortsatt dialog för att stärka kollektivtrafiken mellan Malmö och Vellinge. I gällande översiktsplan, samt i granskningshandlingen finns definierade och säkerställt ytor för framtida kollektivtrafik på spår i två alternativa sträckningar till Vellinge. Stadsbyggnadskontoret ser betydelsen av att både Vellinge kommun och Malmö stad säkerställer dessa ytor, och ser positivt på att Vellinge

kommun behåller sin del av reservatet. Stadsbyggnadskontoret arbetar vidare för att säkerställa reservat i Malmö stad för kollektivtrafik med högre kapacitet.

Region Skåne önskar att nya bussupställningsplatser/depåer ingår i planeringen för framtida behov, med koppling till behovet av lämplig anslutning till bussnätet.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Granskningshandlingen kommer att kompletteras med utpekade platser för framtida bussdepåer.*

Privatperson 6 efterfrågar kortare busslinjer för att undvika att bussarna hopar sig och därmed få ett bättre flöde på kollektivtrafiken.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Vid planering av stadens kollektivtrafik är det många faktorer som ska samspela, och att skapa högre kapacitet och ett bättre flöde på kollektivtrafiken är något som Malmö stad ständigt arbetar med. Just nu gör staden en omfattande kollektivtrafiksatsning i form av Storstadspaketet, där det bland annat ingår att åtta befintliga busslinjer i staden ska få en ny infrastruktur som innebär attraktivare och mer miljövänliga transporter, fem av dessa enligt konceptet MalmöExpressen (MEX). Utöver att detta kommer medföra att resandekapaciteten ökar så kommer kollektivtrafiken då också få en högre bekvämlighet, bättre restider och en ökad regelbundenhet.*

Park, natur, rekreation, jordbruk

Miljönämnden anser att ingressen bör kompletteras med information om att Malmös jordbruksmark är av hög klass och är viktig för livsmedelsproduktionen i regionen. **Fritidsnämnden** anser att vikten av möjlighet till fysisk aktivitet bör utvecklas inom planeringsområdet *Park, natur, rekreation, jordbruk*.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret beaktar synpunkterna och ingressen har kompletterats gällande fritidsområde och jordbruksmark.*

Gröna och blå miljöer

Tekniska nämnden, LRF och FOJAB saknar strategier om stadsodling och stadsnära livsmedelsproduktion. LRF kan inte se att stadsodling sker på stadsodlarnas villkor.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsodling och stadsnära livsmedelsproduktion är en viktig del av staden men är inte aktuell som strategi på översiktsplanenivå.*

Tekniska nämnden och Naturskyddsföreningen saknar strategier om tysta miljöer.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Granskningshandlingen har kompletterats med en riktlinje för Park och natur som anger att parker och naturområden ska utformas och placeras så att rofyllda platser kan uppnås.*

Naturskyddsföreningen önskar ett tydliggörande kring barnperspektiv och barns rätt till natur i närheten av bostad och skola.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret menar att barnperspektivet är en övergripande riktning som genomsyrar översiktsplanens alla nivåer.*

Tekniska nämnden önskar ett förtydligande av vad som innefattas i ”grön stad” och anser att det behövs tydliga riktlinjer för parkers och grönområdets kvalitet, placering och storlek. Tekniska nämnden efterfrågar också tydligare strategier kopplade till etablering av nya parker och att de inte bör begränsas till kommunal mark. **Naturskyddsföreningen** saknar ett helhetsgrepp kring grönytor i översiktsplanen och även ett resonemang kring kvalitét framför kvantitet. Naturskyddsföreningen saknar också en grön infrastrukturskarta. **FOJAB** ser gärna att staden planerar för nästa stora parkområde, gärna i Nyhamnen.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Granskningshandlingen förtydligar begreppet ”grön stad” under de prioriterade inriktningarna. Granskningshandlingen har kompletterats med riktlinjer kring Grönmodellen som anger riktvärden för malmöbornas tillgång till park- och naturområden och som ska ligga till grund för placering och storlek av parker. I granskningshandlingen finns kartlager som visar ny respektive befintlig park och natur på både kommunal och privatägd mark. Ett stort nytt parkområde är markerat i Nyhamnen som även på sikt kan utvidgas ytterligare norrut. Jämfört med gällande översiktsplan och samrådsbehandlingen pekar även granskningshandlingen ut ett nytt stort naturområde ut i anslutning till Husie mosse. Kvalitet hanteras mer detaljerat i Grönplanen från 2003. En grön infrastrukturkarta finns som kartlager i granskningshandlingen.*

Fritidsnämnden önskar att det tydliggörs att fritids- och grönområden i staden inte får tas bort utan likvärdig kompensation. Fritidsnämnden efterfrågar tydligare riktlinjer avseende storlekar på små och stora parker, och avstånd från bostäder. Fritidsnämnden önskar också ett förtydligande kring om tillgången och tillgängligheten till parker och naturområden ska öka även i förhållande till befolkningstillväxten.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Granskningshandlingen har kompletterats med planeringsriktlinjer för fritidsområden där det anges att exploatering för andra ändamål inte ska ske såvida inte kompensation kan ske på annan plats. Granskningshandlingen har kompletterats med riktlinjer kring Grönmodellen som anger riktvärden för parkstorlekar och avstånd från bostäder.*

Miljönämnden anser att det bör framgå att både kvaliteten och attraktiviteten behöver höjas på parker som är mindre välbesökta. Det skulle öka den upplevda tillgängligheten till parker, ge en jämnare belastning och minska slitaget på de parker som idag är mest välbesökta.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Stadsbyggnadskontoret menar att det redan finns i översiktsplanen genom strategin som anger att tillgång och tillgänglighet till parker och naturområden ska öka och att områden som påverkar många människor ska prioriteras.*

Friluftsförbundet understryker vikten av platser som kombinerar rekreations- och naturvärden och anser att staden ska sträva efter att alla grönytor i kommunen bidrar till 1) biologisk mångfald, 2) möjlighet till vistelse i välmående inhemsk natur, som inkluderar fungerande ekosystem, samt 3) möjligheter till friluftsliv där miljö- och naturfrågor kan visas och förklaras för såväl barn som vuxna. **Naturskyddsföreningen** vill att skillnaden mellan område för rekreation samt biologisk mångfald klargörs.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Översiktsplanens inriktning är att Malmös ytor ska vara mångfunktionella vilket överensstämmer med Friluftsförbundets önskemål om kombinerade ytor. Naturskyddsföreningens önskemål om att klargöra skillnader mellan områden för rekreation och biologisk mångfald går däremot emot stadens strävan efter mångfunktionalitet. Det går att i granskningshandlingens underlagskartor särskilja vad som är naturreservat, och områden utpekade i Naturvårdsplanen, men stadsbyggnadskontoret bedömer att en fullständig uppdelning mellan rekreation och biologisk mångfald kan få negativ effekt. I Naturvårdsplanen tydliggörs att malmöborna ska ha utökad tillgång till naturområdena, förutom i undantagsfall där naturen är extra störningskänslig, och att fler ytor ska få naturvårdsinriktad skötsel.*

Naturskyddsföreningen föreslår att grönytor ska finnas inom 300 meter och att innergårdar ska byggas utifrån Malmö stads riktlinjer.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Granskningshandlingen har kompletterats med riktlinjer som anger att grönytor ska finnas inom 300 meter från bostaden. Stadsbyggnadskontoret arbetar i detaljplaneskedet för att nya bostadsgårdar ska få goda mått så att olika gruppers behov kan uppfyllas.

Tekniska nämnden ser en potentiell målkonflikt mellan att både bygga en tät stad och att öka tillgång och tillgänglighet till parker och naturområden.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Översiktsplanen tar upp målkonflikten i granskningshandlingens genomförandeavsnitt. För att uppnå en ökad tillgång till natur och park i en tätare stad krävs bland annat innovativa sätt att samnyttja gröna områden, exempelvis förskolegårdar och fritidsområden.

Hyresgästföreningen påpekar svårigheten med närhet till havet för de som bor i ytterområden.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Strategin handlar om att förbättra tillgängligheten till olika typer av vattenmiljöer. Det kan göras genom exempelvis förbättrad kollektivtrafik eller tydligare stråk.

Privatperson 19 önskar fler vattenytor i stadsmiljön. **Xenia Brundin** önskar bättre vattenflöde, god vattenkvalitet och större biologisk mångfald i kanalen som också bör göras mer tillgänglig.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Granskningshandlingen kompletteras med en strategi som anger att kanalernas potential som attraktiva mötesplatser för rekreation och uteliv ska tas tillvara och utvecklas. Granskningshandlingen kompletteras också med en strategi under avsnittet "Biologisk mångfald" som tydliggör att kvaliteten på gröna och blå miljöer ska förbättras genom ökad biologisk mångfald och flera olika ekosystemtjänster. Vattenkvalitet tas upp i granskningshandlingens tillhörande miljökonsekvensbeskrivning. Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten om bättre vattenflöde i kanalen.

Region Skåne önskar ytterligare beskrivning av hur leder och stråk på landsbygden kan kopplas till innerstaden för att bidra till att skapa hälsofrämjande urbana miljöer och bättre hälsa för fler. Region Skåne ser gärna en koppling till Skåneleden och Sydkustleden i översiktsplanen, samt möjligheterna att fullfölja den planerade etableringen och utökningen av Skåneled i kommunen. Det finns goda möjligheter för Malmö stad att binda ihop redan etablerad Skåneled i kringliggande kommuner och på så sätt skapa förutsättningar för både besöksnäring och rekreation. **Miljönämnden** framför att det bör framgå vilka funktioner de grönblå stråken och kopplingarna ska ha och att de är viktiga inte bara för att människor, utan framförallt som spridningskorridorer för flera arter. **VA SYD** påpekar att avloppsreningsverken Sjölunda och Klagshamn omöjliggör ett sammanhängande kuststråk genom kommunen.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Malmös grönstrukturs koppling till angränsande kommuners har studerats och kommer tydliggöras i översiktsplanens grönstrukturkarta. Skåneledens sträckning planeras och genomförs redan inom kommunen men översiktsplanen bedöms inte vara rätt nivå att redovisa den specifika ledens sträckning. På en övergripande nivå är det viktigt att ange funktionerna rekreation respektive spridningskorridorer vilket redovisas i granskningshandlingen. Översiktsplanens sammanhängande kuststråk är en vision och inriktning med lång genomförandetid och där definitionen kuststråk kan omfatta Sjölunda och Klagshamns reningsverk.

Privatperson 9 önskar strategier för nya typer av promenadslingor för hundrastning.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Stadsbyggnadskontoret bedömer inte översiktsplanen som rätt nivå för att ta fram strategier för hundrastning.

Miljönämnden önskar att det tydliggörs att övergripande ekosystemtjänstkarteringar ska genomföras tidigt i planeringsprocesser så att detaljplaner ska kunna anpassas efter platsens specifika förhållanden vad gäller gröna och blå kvaliteter och att det i fjärde strategin bör framgå att ekosystemtjänstanalyser ska användas som utgångspunkt för att förbättra kvaliteten på gröna och blå miljöer.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Stadsbyggnadskontorets bedömning är att berörda strategier i samrådsbehandlingen ger stöd nog för att genomföra ekosystemtjänstkarteringar tidigt i planeringsprocessen.*

Burlövs kommun har i sin översiktsplan pekat ut rekreation och naturvärden utmed Sege å och Kalineån och ser gärna ett fortsatt samarbete kring detta. Burlövs kommun menar också att stor hänsyn måste tas till rekreativsmöjligheterna på Spillepengens fritidsområde vid utvecklingen av hamnområdet och vid etableringar av verksamheter.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Stadsbyggnadskontoret är positiva till fortsatt samarbete och att hänsyn tas till Spillepengens fritidsområde. Sege å kommer fortsatt att pekas ut som ett framtida grönt stråk i granskningsbehandlingen.*

Biologisk mångfald

Miljönämnden föreslår att texten om balanseringsprincipen återinförs och att ansvaret för kompensationsåtgärder förtydligas. Som miljönämnden ser det har staden en stor möjlighet att arbeta utifrån balanseringsprincipen med hjälp av genomförandeavtal. **Tekniska nämnden** anser att balanseringsprincipen bör beskrivas mer utförligt alternativt inte ingå som en del av översiktsplanen innan den definierats utifrån en Malmökontext. **MKB** kan inte ställa sig bakom balanseringsprincipen innan metodiken för tillämpning är färdigutvecklad. MKB önskar att fastighetsägare och exploaterare kan medverka som referensgrupp till metodframtagandet. **Naturskyddsföreningen** önskar förtydligande kring balanseringsprincipens tillämpning och hur den appliceras vid målkonflikter. MKB anser det viktigt att balanseringsprincipen och grönytefaktorn tillämpas på större områden och att frågan inte ska lösas fullt ut inom enskilda detaljplaner respektive fastigheter.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Strategin om balanseringsprincipen har ersatts i granskningsbehandlingen med en formulering om att utbyggnad ska ske med minsta möjliga negativa påverkan på befintliga natur- och rekreativsvärden och en strategi om att Naturvårdsplanen ska vara vägledande för ett förbättrat naturvårdsarbete. Planer finns på att påbörja ett arbete inom staden som utreder möjligheterna med kompensationsåtgärder där gröna ytor tas i anspråk för exploatering. När en modell, anpassad för Malmös förhållanden för hänsynstagande av natur- och rekreativsvärden vid planering och exploatering är framtagen, kommer den att lyftas in i översiktsplanen.*

Miljöpartiet anser att ambitionsnivå gällande den biologiska mångfalden är alldeles för låg och översiktsplanen behöver bli mycket tydligare gällande vilka åtgärder som planeras för att främja den biologiska mångfalden. **Miljönämnden** anser att specifika geografiska områden behöver utvecklas och pekas ut och generella åtgärder för hur staden värnar och utvecklar den biologiska mångfalden behöver beskrivas. **Naturskyddsföreningen** efterfrågar strategier kopplade till naturvärdesinventeringar och inventering av status för den biologiska mångfalden, strategier kopplade till bevarande av kustnära naturområdena samt strategier för att skydda och öka den biologiska mångfalden på jordbruksmarken. Naturskyddsföreningen anser också att översiktsplanen ska klargöra att naturvårdsplanen ska vara vägledande. **Xenia Brundin** anser att den biologiska mångfalden behöver stärkas i hela staden och att det ska skapas gröna korridorer för djur och människor att röra sig genom utan att stöta på trafik.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Strategierna i översiktsplanen anger inriktningen på arbetet med biologisk mångfald och har en tydlighet kring att bevara, utveckla och nyskapa. Granskningshandlingen har kompletterats med en strategi som anger att Naturvårdsplanen ska vara vägledande för ett förbättrat naturvårdsarbete. I den pekade specifika områden och åtgärder ut. Granskningshandlingen har även kompletterats med riktlinjer för hur gröna stråk och kopplingar ska fungera som spridningskorridorer.*

Naturskyddsföreningen föreslår att fler gräsmattor omvandlas till ängsmark för att öka naturvärdet och att kommunen bättre ska skapa incitament för privatpersoner att jobba med biologisk mångfald i exempelvis deras trädgårdar.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Ett arbete pågår inom kommunen med att öka andelen ängsytor i våra grönområden och är ett led i att öka den biologiska mångfalden. Att specificera detta i översiktsplanen bedöms vara för detaljerat, men det tas upp närmare i arbetet med en ny naturvårdsplan.*

Naturskyddsföreningen önskar förtydligande kring hur naturreservaten med strandängar skyddas mot stigande havsnivå.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Det pågår ett förvaltningsövergripande arbete med att ta fram en strategi för kustskydd som kommer ge underlag till översiktsplanen och vägledning för annan planering i Malmö. I det arbetet kommer kustskydden utanför Bunkesflo strandängar och Klagsbammussuden också att utredas utifrån de förutsättningar med föreskrifter och syften som finns där.*

Naturskyddsföreningen saknar strategier kopplade till att anpassa byggnation för att möjliggöra boplatser för vilda djur.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret bedömer att en strategi som hanterar boplatser för vilda djur har en hög detaljnivå för översiktsplanen.*

Landsbygd och jordbruk

LRF saknar en vision för odlingslandskapet som tas fram gemensamt med LRF.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *I strategierna under rubriken "Landsbygd och jordbruk" finns inriktningen att jordbrukslandskapets öppenhet ska bevaras och att tätorter och byar ska ligga i ett öppet landskap. I det fall ett visionsarbete för odlingslandskapet blir aktuellt kommer berörda parter att bjudas in.*

Tekniska nämnden anser att stadens inställning till jordbruk och landsbygd bör förtydligas då det anses vara ett av de mest centrala argumenten till förtätning av staden. Trots ambition att bevara jordbruksmarken visar markanvändningskartan flera nya områden som tar jordbruksmark i anspråk för bebyggelse. Översiktsplanen bör skriva de avvägningar som ligger bakom dessa ställningstaganden tydligare. **Sveriges geologiska undersökning (SGU)** är positivt till att översiktsplanen genomgående uttalar målet att skydda befintlig jordbruksmark från exploatering. **LRF** anser att mark för jordbruksproduktion skall skyddas mot exploatering i största möjliga mån då åkermarken i Malmö är av hög klass och att åkermark som exploateras med bostäder, industrier, verksamhetsområde, vägar mm aldrig kan återställas utan marken är förbrukad för alltid. **Miljöpartiet** anser att översiktsplanen behöver bli tydlig med att om jordbruksmark ska tas i anspråk så får det endast göras då det saknas alternativ och då det finns väsentliga samhällsbehov att tillgodose. Att exempelvis planera för fler områden med stora logistikcentrum på högvärdig jordbruksmark ställer sig Miljöpartiet starkt emot och efterfrågar ett regionalt samarbete för att den typen av funktioner ska lokaliseras på mer lågvärdig mark. Miljöpartiet är positivt till att befintliga verksamhetsområdena ska ses över med syfte att skapa en mer effektiv markanvändning.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Att bevara den resurs som Malmös högvärdiga jordbruksmark innebär är en grundläggande inriktning i översiktsplanen. De ställningstagande där målkonflikter uppstår mellan exploatering och befintlig jordbruksmark redovisas i granskningshandlingens platspecifika riktlinjer. Arealen jordbruksmark utanför Yttre Ringvägen i granskningshandlingens markanvändningskarta är större än i gällande översiktsplan och samrådsförslaget på bekostnad av nya verksamhetsområden där arealen har minskat.

Skanska tror att ett stort antal Malmöbor, även i framtiden, vill bo marknära och troligen lite mer lantligt och misstänker att de kommer att söka sig till andra kommuner i närområdet om möjligheten inte finns i Malmö. Skanska föreslår därför att planen ger en något större möjlighet att utreda möjliga bostadslägen utanför Yttre Ringvägen på platser där det finns goda förutsättningar att bygga kollektivtrafiknära.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: I förslaget till ny översiktsplan ges möjligheter att tillskapa bostäder i befintliga tätorter inom kommunen, även utanför Yttre Ringvägen.

Tekniska nämnden är positivt till att minska jordbrukets miljöbelastning genom att stödja ekologisk odling men ser gärna att även odling med mindre klimatavtryck prioriteras.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Stadsbyggnadskontoret beaktar synpunkten och strategin gällande jordbrukets miljöbelastning har justerats i granskningshandlingens.

LRF vill att det så kallade Tygelsjöstråket längs Sjötorpsvägen stryks i planeringen.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Översiktsplanen pekar inte ut något stråk längs Sjötorpsvägen.

Hav, kust, klimat

Naturskyddsföreningen instämmer i de riskanalyser som *Malmös Vatten* (2018) gör och tycker att dessa ska ha större tyngd i Översiktsplanen. Analysen att mer utredningar behöver göras är bra men även aktiva åtgärder behöver komma igång för att inte överexploatera Malmös kustlinje.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: I Malmö är ca en tredjedel av kusten avsatt som naturreservat. Dessutom finns det stora fritids- och rekreationsområden vid kusten. Malmös varierande kustmiljö kompletteras med mer eller mindre tät bebyggelse. Ny bebyggelse vid havet är planerad i före detta industri- eller hamnområden och sker inte på bekostnad av natur-, fritids- eller rekreationsområden. Ett förvaltningsövergripande arbete med en strategi för kustskydd har påbörjats och kommer ge underlag till översiktsplanen och vägledning för annan planering i Malmö.

Havet och kusten

Naturskyddsföreningen påpekar att havs- och kustfrågor utifrån naturvärden har ett lågt fokus med tanke på att Malmös kommunyta till hälften består av hav.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Översiktsplanens strategier om hav och kust har strukturerats om och kompletterats med riktlinjer och kartlager i granskningshandlingens.

Erhvervsministeriet (Søfartsstyrelsen) utgår från att översiktsplanen koordineras med övrig havsplanering i Danmark och Sverige.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Stadsbyggnadskontoret bekräftar att översiktsplanen koordineras med övrig havsplanering i Öresund.

Miljönämnden anser att den fjärde strategin bör ändras till ”Marina miljöer med höga naturvärden ska skyddas och återskapande av marinekologiska värden ska ske genom restaurering och sanering där det är möjligt”. Med dessa ändringar stämmer texten bättre överens med tredje strategin under avsnittet *Biologisk mångfald*.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Strategin har omformulerats i enlighet med miljönämndens önskemål och samtidigt gjorts om till en riktlinje till kartlagret för hav.*

Hyresgästföreningen är positiva till en fortsatt utvecklad och attraktiv kustmiljö som inkluderar kustskydd och att staden ska växa med minsta möjliga påverkan på miljön både lokalt och globalt.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten.*

Xenia Brundin anser att kommunen ska jobba för att Öresund ska bli ett skyddat hav enligt FN:s regelverk.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret har som ambition att verka för att ett biosfärområde och naturreservat bildas i Öresund.*

Klimatanpassning

Tekniska nämnden anser att det borde framgå tydligare att staden måste arbeta med minskad klimatpåverkan och inte enbart klimatanpassning.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret beaktar synpunkterna genom att tydliggöra ambitionen om minskad klimatpåverkan i granskningshandlingen.*

Tekniska nämnden anser att strategiområdet bör utökas till att, förutom vatten, även beröra klimatanpassningar inom andra områden (torka, överhettning, stormar). **Naturskyddsföreningen** efterfrågar en klimatanpassningsplan som inkluderar dagvattenhantering, skuggning och värmeöar. Naturskyddsföreningen ser inte att problematik med dagvattenhantering hanteras på ett tillfredsställande sätt. **Wihlborgs** önskar att översiktsplanen tydliggör vikten av att utveckla klimatanpassade åtgärder. **Miljöpartiet** saknar strategier för hur den täta innerstaden ska klimatsäkras.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret beaktar synpunkterna och strategiområdet har kompletterats så att klimatanpassningar relevanta för Malmö finns med.*

Statens fastighetsverk ser framtida omfattande skyddsbarriärerna som nödvändiga men att det samtidigt är viktigt att de inte försämrar kontakten mellan staden och havet i för hög grad. I det framtida arbetet önskar Statens fastighetsverk att hänsyn tas till Malmös tidigare avgränsning och möte med vattnet.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Inom arbetet med en strategi för kustskydd, som kommer att utgöra underlag till översiktsplanen och vägledning för annan planering i Malmö, kommer hänsyn tas till avläsbarheten av Malmös gamla kustlinje.*

Miljönämnden anser att den tredje strategin bör formuleras om så att det tydligt framgår att det är åtgärds- och handlingsplaner för skydd mot höga havsnivåer som åsyftas.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: *Stadsbyggnadskontoret beaktar synpunkten och har omformulerat strategin efter miljönämndens synpunkt.*

MKB menar att den fjärde strategin kan tolkas som att skyfallsåtgärder endast ska vidtas på kvartermark och önskar att den förtydligas med att åtgärder även ska ske på allmän platsmark. MKB önskar också att det betonas att samverkan mellan dessa ytor är av stor vikt för att möjliggöra förtätning.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Stadsbyggnadskontoret beaktar synpunkten och har omformulerat strategin efter MKBs synpunkt.*

Fritidsnämnden anser att ytor för fysisk aktivitet ska nämnas som en aspekt avseende andel hårdgjord yta.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Ytor för fysisk aktivitet kan vara hårdgjorda eller genomsläppliga. Stadsbyggnadskontoret menar att hårdgjorda ytor ska redovisas som sådana även om de används för fysisk aktivitet.*

FOJAB ser positivt på tankarna om att plantera ytor i staden för att bemöta klimatförändringar och önskar att Malmös bredare gator kan få tillbaka sina alléer.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Översiktsplanens strategi för mer grönska i den täta staden ska kunna leda till fler alléer framöver där möjligheten för dessa finns.*

Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB), Statens geotekniska institut (SGI) och Sveriges geologiska undersökning (SGU) menar att översiktsplanen, enligt plan- och byggglagen, ska redovisa hur man avser att hantera risker för klimatrelaterade skador på den byggda miljön som kan följa av översvämning, ras, skred och erosion, samt hur sådana risker kan minska eller upphöra. MSB påpekar att det sedan kan ligga till grund för den riskhanteringsplan som Länsstyrelsen ska ta fram och vill betona att med god samordning kan riskhanteringsplanen vara ett stöd för översiktsplanen och vice versa. MSB har tagit fram en översvämningsskartering för kusten i Malmö som finns att tillgå via MSB:s översvämningssportal och har tillsammans med SGI gjort vägledningar för att kommuner ska kunna komplettera nationellt underlag med egna skarteringar och kunskapsunderlag. MSB menar att kommunen även bör redovisa konsekvenser av andra extrema naturhändelser som storm, stora skogsbränder, värmebölja och andra typer av naturhändelser som inte alltid kan ges en geografisk placering. SGI framhåller vikten av att vid strategiska beslut om markanvändning värdera markens lämplighet för avsett planändamål utifrån livslängden hos bebyggelse, anläggningar etc och att förväntade effekter av ett förändrat klimat således måste beaktas. I en översiktsplan bör därför eventuella riskområden tydligt redovisas och en strategi tillfogas planen över hur dessa områden ska utredas i samband med framtida detaljplaner eller bygglov. Frågan om kusterosion är särskilt viktig att beskriva då Malmö har en betydande kustlinje med både befintlig och planerad byggnation. SGU menar att höga vattenflöden, grund- och ytvattennivåer kan medföra att risk för sättningar på byggnadsverk i områden med finkorniga jordarter ökar och saknar dessa kopplingar i översiktsplanens. SGU efterfrågar också en karta som visar effekter av höga vattenflöden eller generell havsnivåhöjning.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** För Malmös del kommer de största klimatrelaterade utmaningar i framtiden vara temporära högvattenstånd längs med kusten och skyfall som kommer förekomma mycket oftare framöver. Förutom skyfallsplanen arbetar Malmö stad med en strategi för kustskydd som har påbörjats och kommer ge underlag till översiktsplanen och vägledning för annan planering i Malmö.*

CMP menar att en del åtgärder, såsom portar vid hamninloppet, sannolikt kommer ha påverkan på sjöfarten och hamnverksamheten och önskar en fortsatt dialog med kommunen.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Portar vid hamninloppet har diskuterats som ett av flera alternativ för att skydda hamnen och staden från temporära högvattenstånd i Öresund. För att kunna ta ett beslut kring denna fråga krävs det fler och djupgående utredningar. Stadsbyggnadskontoret välkomnar CMPs önskan om fortsatt dialog.*

Vattenmyndigheten Södra Östersjön uppmärksammar att skyddsåtgärder mot stigande vatten samt utbyggnad av infrastruktur kan omfattas av försämringsförbudet enligt 5 kap. 4 § Miljöbalken och behov av undantag enligt 4 kap. 11–12 §§ vattenförvaltningsförordningen.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten och tar med den i det fortsatta arbetet med en strategi för kustskydd i Malmö.*

Burlövs kommun menar att samverka med Malmö angående översvämningsskydd längs Sege å samt kustskydd är av vikt.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Med hänsyn till att båda kommunerna nyttjar och blir påverkade av Sege å är det naturligt att arbeta tillsammans för en gemensam strategi för kustskydd och översvämningsskydd längs Sege å.*

Teknisk försörjning

PST anser att IT-infrastrukturen måste in i samhällsplaneringsprocessen på regionnivå samt i alla kommuner.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** IT-infrastrukturen ingår som en viktig del i Malmös utveckling, men redovisas inte separat i översiktsplanen.*

Energiförsörjning

E.ON anser att den inledande texten ska konstatera att översiktsplanen spelar en viktig roll i att möjliggöra den energiförsörjning som behövs för att staden ska vara hållbar och en attraktiv plats att bo och verka i. E.ON anser också att det i avsnittet behöver framgå den viktiga roll distributionsnäten för värme, kyla och el har för stadens utveckling. Här bör också nya och innovativa lösningar nämnas för att bilden av energiförsörjningen ska bli så heltäckande som möjligt.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Stadsbyggnadskontoret anser att de aspekter som E.ON lyfter redan framgår tillräckligt tydligt.*

Miljönämnden saknar ett resonemang kring stadens behov att säkerställa att framtidens energisystem är stabilt och leveranssäkert samt rustat för att kunna tillvarata intermittenta energikällor. Behovet att lokalt lagra energi kommer i samband med ökad intermittent produktion sannolikt att öka framöver. Detta bör översiktsplanen uppmärksamma eftersom det kan innebära att plats för energilagring behöver reserveras i samband med efterföljande planering.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Stadsbyggnadskontoret beaktar synpunkten och har kompletterat en av strategierna för att inkludera behovet av plats för att kunna lagra energi.*

Lunds universitet anser att strategin om lokalt producerad förnybar energi kräver en tydligare definition då produktion i första hand borde ske regionalt med hänsyn till att energiotvinnningssystemens förutsättningar ställer krav på lämplig lokalisering.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Stadsbyggnadskontoret har kompletterat avsnittet med en strategi som anger att Malmö stad och dess bolag ska samarbeta med aktörer inom energiområdet för att möjliggöra god planering för hållbar energiförsörjning.

CMP ser frågan om effektbristen som avgörande vid elektrifiering av hamnen.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Stadsbyggnadskontoret instämmer i att effektbristen påverkar elektrifieringen av hamnen och andra transportlösningar men ser det som en regional och nationell fråga som måste lösas genom god samverkan och samarbeten, exempelvis mellan Malmö stad, länsstyrelsen, Region Skåne och aktörerna verksamma inom energiproduktion och energileverans. Frågan adresseras också inom ramen för arbetet med en ny energistrategi för Malmö.

E.ON efterfrågar en god planering och tidig dialog för utbyggnaden av energiinfrastruktur för att skapa bättre förutsättningar att prognostisera behov av olika typer av energi, både utifrån tillväxt och nya sätt att konsumera.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Stadsbyggnadskontoret har kompletterat avsnittet med en strategi som anger att Malmö stad och dess bolag ska samarbeta med aktörer inom energiområdet för att möjliggöra god planering för hållbar energiförsörjning.

CMP saknar omnämmandet av industriell och urban symbios i detta avsnitt.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Industriell och urban symbios nämns inte i just detta avsnitt, men i flera andra strategier. Stadsbyggnadskontoret menar också att aspekten täcks in av meningen "Energifrågor ska ses i ett helhetsperspektiv, där olika system kan samordnas för synergieffekter." i inledningstexten.

Fastighetsägarna Syd anser att det behöver bli enklare och mer lönsamt att investera i förnybar energi för eget bruk men även att energin som skapas i en byggnad ska kunna överföras till en annan byggnad utan att byråkratiska hinder står i vägen.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Det är inte en fråga som översiktsplanen har möjlighet att påverka. Dessa frågor behöver hanteras på en nationell nivå då det främst handlar om att olika lagstiftningar kolliderar med varandra.

MKB menar att kulturmiljö ofta går före stadens och bolagets ambition om att lokalt öka produktionen av förnybar energi och anser att solceller måste börja ses som ett naturligt inslag i stadsmiljön, även i områden byggda tidigare än 60- och 70-talen.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Stadsbyggnadskontoret instämmer i att det ofta behöver göras avvägningar mellan kulturhistoriska värden och ny teknik men menar att det i många fall går det att hitta bra lösningar.

Naturskyddsföreningen ser gärna att det tas fram en solcellsstrategi för staden och påpekar att det i Malmö stads budget 2020 framgår att ett kommunalt solcellsbolag ska startas.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: I översiktsplanen bedöms hela Malmö vara lämpligt för solenergi, och vissa områden i staden pekas ut som särskilt lämpliga för storskalig solenergiproduktion. Det finns också en solpotentialskarta samt kompletterande solguide på malmo.se som informerar om just solenergi och dess möjligheter samt om hur du går tillväga för att installera solenergi. En specifik solcellstrategi och ett eventuellt kommunalt solcellsbolag är inte frågor för översiktsplanen. Stadsbyggnadskontoret tar frågan vidare till arbetet med den kommande energistrategin för Malmö där det skulle kunna lyftas in i en framtida handlingsplan.

PTS rekommenderar att ett samrådsförfarande genomförs mellan vindkraftsbolag och de radiolänkoperatörer som blir berörda av eventuella vindkraftsetableringen och kan bidra med information om vilka de berörda radiolänkoperatörerna är. **Myndigheten för samhällsskydd och beredskap (MSB)** önskar samrådas om förslag till placering av områden för vindkraft eller inför andra beslut rörande vindkraftverk och höga byggnadsverk **Försvarsmakten** och **Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse** menar att vindkraft kan påverka deras verksamheter och önskar på nytt yttra sig vid mer konkreta planer. För Forsvarsministeriets Ejendomsstyrelse gäller det endast havsbaserad vindkraft.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Stadsbyggnadskontoret noterar synpunkten.*

Sveriges geologiska undersökning (SGU) menar att möjligheter till geoenergi och geotermi ska tas med.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Geoenergi nämns i avsnittets inledningstext som ett alternativ för förnybara energikällor.*

Svenska kraftnät vill påminna om att byggnationer i närheten av transformatorstationer och ledningsstråk kan medföra svårigheter vid eventuella framtida förändringar i transmissionsnätet och att hänsyn tas till befintlig kraftledning i kommande planeringsområden. Det gäller även planering av ny bebyggelse invid befintlig transmissionsledning. Svenska kraftnät önskar att ledningen synliggörs separat med en egen färg i översiktsplanen som ”Transmissionsledning”.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Stadsbyggnadskontoret har för avsikt att lägga in Transmissionsledningen som ett underlag till översiktsplanen.*

Lunds universitet efterfrågar en tydlig vägledning kring införande av noll- eller plusenergilösning samt incitamenten för att satsa på denna typ av lösningar.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Noll- eller plusenergilösningar och livscykelanalys är viktiga och det krävs kontinuerlig ambitionshöjning och innovationskraft för att klara både de lokala och globala klimatutmaningarna. Lärande arbetsätt mellan det offentliga och branschen, där goda exempel byfts fram tillsammans med olika former av partnerskap med förändrade affärsmodeller ser stadsbyggnadskontoret ger större effekt än kommunala vägledningar och kommunala krav.*

Miljönämnden vill uppmärksamma att det idag finns storskaliga energianläggningar på platser som i markanvändningskartan betecknas som *Blandad stadsbebyggelse*. Dessa anläggningars betydelse för stadens energiförsörjning bör uppmärksammas i översiktsplanen och deras möjlighet till fortsatt drift säkerställas.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Stadsbyggnadskontoret bedömer inte anläggningar inom blandad stadsbebyggelse som en konflikt. Det är dock viktigt att rimliga avstånd till känslig bebyggelse tillgodoses i samband med detaljplaneringen.*

Skanska framhåller att energidirektiv för produktion/användning borde tas fram för varje del av staden för att skapa en robust energiförsörjning för hela staden över tid.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Malmö stad håller just nu på att ta fram en ny energistrategi för staden. Den hanterar både kortsiktiga och långsiktiga mål för staden självt, samtidigt som den ser att mycket av energiomställningen i staden kräver ett gott samarbete tillsammans med marknadens olika aktörer. Handlingsplaner kopplade till energistrategin avses tas fram av kommunens egna verksamheter just för att anpassas till respektive förvaltnings eller verksamhets område och förutsättningar.*

MKB och **Skanska** välkomnar att översiktsplanens uppmuntran till förnyelsebar energiproduktion. MKB ser ett behov av att detta också förankras i myndighetsutövande förvaltning, exempelvis vid bygglovsprövning. Skanska föreslår att lokal elproduktion inkluderas i grönytefaktorn för att skapa ytterligare förnybar energi och hållbar utveckling.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Det finns i dagsläget inget direktiv om att förnyelsebar energiproduktion ska inkluderas i grönytefaktorn och det som ryms inom bygglovsprövningen beslutas av PBL och dess förordning. Krav om lokal energiproduktion saknar än så länge lagstöd och riskerar istället att ses som tekniska särkrav. Däremot pekar den nya Energistrategin, som är under framtagning, tydligt på behovet av att det sker en tidig energidialog i samband med planeringsprocessen tillsammans med flera olika nyckelaktörer för att möjliggöra lokal produktion, industriell symbios och lagring mm.*

Hållbar avfallshantering och slutna kretslopp

VA SYD föreslår, med utgångspunkt i gällande Avfallsplan samt målen i samrådsförslaget till den nya Kretsloppsplanen, att text och strategier ska ersättas och ger i sitt yttrande ett nytt förslag.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Stadsbyggnadskontoret beaktar synpunkten och reviderar avsnittet för att tillgodose VA SYDs önskemål.*

Sveriges geologiska undersökning (SGU) anser att avfallshantering, schaktmassor och återvinning kräver upplag och ytor inom kommunen som bör redovisas i översiktsplanering. Det anges tex. i texten att antalet insamlingsplatser för återvinning skall utökas, men varken antal eller läge nämns. Tillhörande MKB anger att nya biogasanläggningar skall byggas, men det skrivs varken i karta eller text var kommunens översiktsplan avser placera dessa verksamheter.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Strategierna i avsnittet är formulerade för att kunna möta befintliga och framtida behov. I dagsläget föreslås endast en framtida återvinningscentral i Elisedal vilket tydliggörs i granskningshandlingens plats-specifika riktlinjer. Samma resonemang gäller för biogasanläggningar där kommunen i dagsläget saknar kännedom om fysiska placeringar.*

Tekniska nämnden menar att det i avsnittet bör nämnas industriell symbios kopplat till näringsliv, systemägare och avfallshantering.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Stadsbyggnadskontoret beaktar synpunkten och kompletterar avsnittet med en strategi om industriell symbios.*

CMP önskar en strategi angående problematiken med fartygsgenererat avfall som förhindrar anlop av kryssningsfartyg.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Stadsbyggnadskontoret bedömer inte frågan om fartygsgenererat avfall som en fråga för översiktsplanen.*

Skanska menar att en strategi för rivning och hur framtida rivningsobjekt kommuniceras kan skapa möjligheter för återbruk och återvinning av byggprodukter, vilket starkt bidrar till minskad klimatpåverkan vid byggproduktion.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Granskningshandlingen kompletteras med en strategi som adresserar frågan.*

Vattenresurser och infrastruktur för vatten

Miljönämnden påpekar vissa felaktigheter i avsnittet. Grundvattnet i Malmö används i väldigt liten utsträckning som dricksvatten och grundvattnet i de grunda akvifererna under tätorten håller inte god kvalitet. Vattnet i Malmö ska naturligtvis följa miljökvalitetsnormen och uppnå sin status – dock inte som dricksvatten. Miljönämnden anser att det bör framgå att allt kommunalt dricksvatten importerar från andra kommuner och att Malmö stad inom en snar framtid kommer att vara beroende av Bolmentunneln för transport av dricksvatten.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Avsnittet har reviderats efter miljönämndens synpunkt. Kommunens framtida beroende av Bolmentunneln bedöms dock inte påverka markanvändningen i kommunen och stadsbyggnadskontoret anser därför inte att det behöver framgå i översiktsplanen.*

Sveriges geologiska undersökning (SGU) menar att områden med naturgrus och -sandförekomster som är av betydelse för vattenförsörjning och grundvattenmagasin (eller skulle kunna bli det i framtiden) bör framhävas i översiktsplanen. Vidare anser SGU att vattenskyddsområden bör anges för alla relevanta vattentäkter för att garantera skydd mot framtida exploatering eller ev. föroreningsrisk kopplad till tex. verksamheter eller trafik. SGU menar att det inom kommunen finns flera relevanta sand- och grusförekomster, delvis kopplade till grundvattenförekomster och vattentäkter, och att översiktsplaneringen bör redogöra för vikten av skydd av dem.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Granskningshandlingen kompletteras med en riktlinje kring att säker dricksvattenförsörjning för malmöborna långsiktigt ska säkerställas och att vattentäkter där dricksvatten hämtas ska ha ett långsiktigt skydd.*

VA SYD föreslår att vissa texter och strategier formuleras om. Dels att sista stycket ska ändras till "Avlopps nätet är av varierande ålder och består till viss del av ett kombinerat system där dagvatten blandas med övrigt avloppsvatten." Att ett planerat underhålls- och förnyelsearbete krävs är självklart. Dels att tredje strategin ska utökas till: "VA-systemen ska anpassas för att minska bräddningen till kanalerna, i detta ingår byggandet av Malmö avloppstunnel. Malmö stad ska ställa krav på hög skyddsnivå för enskilda avlopp och via VA SYD fullfölja planerade utbyggnader av kommunalt VA", eftersom Malmö avloppstunnel är en avgörande faktor för att nå framgång med att minska bräddning.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Stadsbyggnadskontoret beaktar synpunkten och reviderar avsnittet för att bättre passa VA SYDs önskemål.*

Lunds kommun är positiv till att samrådsförslaget beskriver hur Malmö stad ska underlätta utbyggnaden eller omlokaliseringen som Sjölanda avloppsreningsverk kan behöva göra när det i framtiden också kan behandla avloppsvatten från Lund. **VA SYD** menar att den strategin bör justeras till "Malmö stad ska underlätta framtida utbyggnad av Sjölanda avloppsreningsverk", då de ser det som mycket viktigt att Malmö stad inför kommande tillståndsprövningar av Sjölanda och Klagshamns avloppsreningsverk förtydligar att lokaliseringarna är lämpliga.

***Stadsbyggnadskontorets kommentar:** Stadsbyggnadskontoret beaktar synpunkten och reviderar strategin till granskningshandlingen.*

Räddningstjänsten Syd önskar att översiktsplanen beskriver det som en fördel att lokalisera skolor och underjordiska garage till områden med goda förutsättningar att ansluta sprinklerservice till det kommunala ledningsnätet.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Stadsbyggnadskontoret anser att det finns en mängd olika aspekter som är viktiga att väga samman vid olika typer av lokaliseringar och anser inte att översiktsplanen ska beskriva samtliga.

Dagvatten

Hyresgästföreningen hade gärna sett en tydligare skrivning om dagvattenhantering då det är svårt att få ett grepp om vilken typ av hantering man tänker sig.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Stadsbyggnadskontoret menar att det är svårt att i översiktsplanen göra ett mer djupgående förtydligande.

LRF menar att om kommunen avser att koppla in dagvattenhanteringen i befintligt dikningsföretag så måste man först konstatera hur mycket ytterligare vatten dikningsföretaget kan hantera och eventuellt anlägga utjämningsdammar. Kommunen ska också ingå i dikningsföretaget med andelar som motsvarar den vattenmängd som tillförs dikningsföretaget.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Planeringsordningen och vad som ska undersökas innan påkoppling av dagvatten i dikningsföretag ingår i ordinarie rutiner och behöver inte tydliggöras i översiktsplanen.

MKB vill påpeka behovet av samarbete aktörer emellan och att ansvaret inte endast kan läggas på exploitören i planering för nya områden och vid ombyggnad av befintliga stadsmiljöer. MKB anser att strategin bör uttrycka att det i möjligaste mån eller i första hand ska säkerställas att dagvattenfrågan kan lösas på platsen och att det tydliggörs att platsen inte likställs med kvarteretsmark, utan att det bör finnas utrymme för samverkan mellan allmän platsmark och kvarteretsmark för att hitta bra lösningar.

Stadsbyggnadskontorets kommentar: Stadsbyggnadskontoret är positiva till ökat samarbete i frågan, framför allt när staden förtäts och det kan vara svårt att hitta bra lösningar för att ta hand om dagvattnet.

RESERVATIONER OCH SÄRSKILDA YTTRANDE

Reservationer

Reservationer har lämnats in vid följande tillfällen. Reservationerna är skriftliga om inget annat anges, och bifogas samrådsredogörelsen.

- 2019-05-08 gemensamt av **Moderaterna och Centerpartiet i kommunstyrelsen** vid beslut att ge stadsbyggnadsnämnden i uppdrag att aktualisera översiktsplanen.
- 2019-05-08 av **Vänsterpartiet i kommunstyrelsen** vid beslut att ge stadsbyggnadsnämnden i uppdrag att aktualisera översiktsplanen.
- 2019-06-27 gemensamt av **Moderaterna och Centerpartiet i stadsbyggnadsnämnden** vid beslut att godkänna *Översiktsplan för Malmö, programförklaring för översyn 2019-2022*.
- 2020-06-10 av **Sverigedemokraterna i hälsa-, vård- och omsorgsnämnden** vid beslut att godkänna nämndens samrådsyttrande.
- 2020-06-12 av **Sverigedemokraterna i tekniska nämnden** vid beslut att godkänna nämndens samrådsyttrande.
- 2020-06-12 av **Moderaterna i tekniska nämnden** vid beslut att godkänna nämndens samrådsyttrande.
- 2020-06-12 av **Vänsterpartiet i tekniska nämnden** vid beslut att godkänna nämndens samrådsyttrande.
- 2020-06-16 gemensamt av **Moderaterna och Centerpartiet i servicenämnden** vid beslut att godkänna nämndens samrådsyttrande.
- 2020-06-17 av **Moderaterna i miljönämnden** vid beslut att godkänna nämndens samrådsyttrande.
- 2020-06-17 av **Sverigedemokraterna i miljönämnden** vid beslut att godkänna nämndens samrådsyttrande.
- 2020-06-17 av **Sverigedemokraterna i arbetsmarknads- och socialnämnden** vid beslut att godkänna nämndens samrådsyttrande.

Särskilda yttranden

Särskilda yttranden har lämnats in vid följande tillfällen. De särskilda yttrandena är skriftliga om inget annat anges, och bifogas samrådsredogörelsen.

- 2019-05-08 av **Miljöpartiet i kommunstyrelsen** vid beslut att ge stadsbyggnadsnämnden i uppdrag att aktualisera översiktsplanen.
- 2019-05-08 av **Sverigedemokraterna i kommunstyrelsen** vid beslut att ge stadsbyggnadsnämnden i uppdrag att aktualisera översiktsplanen.
- 2019-06-27 av **Miljöpartiet i stadsbyggnadsnämnden** vid beslut att godkänna *Översiktsplan för Malmö, programförklaring för översyn 2019-2022*.
- 2020-01-23 gemensamt av **Moderaterna och Centerpartiet i stadsbyggnadsnämnden** vid beslut att godkänna förslag till samrådshandling till översyn av *Översiktsplan för Malmö*.
- 2020-01-23 av **Sverigedemokraterna i stadsbyggnadsnämnden** vid beslut att godkänna förslag till samrådshandling till översyn av *Översiktsplan för Malmö*.
- 2020-01-23 av **Vänsterpartiet i stadsbyggnadsnämnden** vid beslut att godkänna förslag till samrådshandling till översyn av *Översiktsplan för Malmö*.
- 2020-01-23 av **Miljöpartiet i stadsbyggnadsnämnden** vid beslut att godkänna förslag till samrådshandling till översyn av *Översiktsplan för Malmö*.

- 2020-03-04 gemensamt av **Moderaterna och Centerpartiet i kommunstyrelsen** vid beslut att godkänna förslag till samrådshandling till översyn av *Översiktsplan för Malmö*.
- 2020-03-04 av **Vänsterpartiet i kommunstyrelsen** vid beslut att godkänna förslag till samrådshandling till översyn av *Översiktsplan för Malmö*.
- 2020-03-04 av **Miljöpartiet i kommunstyrelsen** vid beslut att godkänna förslag till samrådshandling till översyn av *Översiktsplan för Malmö*.
- 2020-03-04 av **Sverigedemokraterna i kommunstyrelsen** vid beslut att godkänna förslag till samrådshandling till översyn av *Översiktsplan för Malmö*.
- 2020-06-10 gemensamt av **Moderaterna och Centerpartiet i hälsa-, vård- och omsorgsnämnden** vid beslut att godkänna nämndens samrådsyttrande.
- 2020-06-12 av **Miljöpartiet i tekniska nämnden** vid beslut att godkänna nämndens samrådsyttrande.
- 2020-06-15 gemensamt av **Moderaterna och Centerpartiet i funktionsstödsnämnden** vid beslut att godkänna nämndens samrådsyttrande.
- 2020-06-15 av **Sverigedemokraterna i funktionsstödsnämnden** vid beslut att godkänna nämndens samrådsyttrande.
- 2020-06-15 av **Vänsterpartiet i funktionsstödsnämnden** vid beslut att godkänna nämndens samrådsyttrande.
- 2020-06-16 av **Vänsterpartiet i servicenämnden** vid beslut att godkänna nämndens samrådsyttrande.
- 2020-06-16 av **Sverigedemokraterna i servicenämnden** vid beslut att godkänna nämndens samrådsyttrande.
- 2020-06-17 av **Vänsterpartiet i miljönämnden** vid beslut att godkänna nämndens samrådsyttrande.
- 2020-06-17 av **Miljöpartiet i arbetsmarknads- och socialnämnden** vid beslut att godkänna nämndens samrådsyttrande.
- 2020-06-17 gemensamt av **Moderaterna och Centerpartiet i arbetsmarknads- och socialnämnden** vid beslut att godkänna nämndens samrådsyttrande.